

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10,650 in 10,349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39,011, Praga-Dunaj 24,797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

»Slovenec« jutri, dne 9. t. m., zaradi današnjega praznika ne izide. Pač pa bo izšel »Slovenski dom« že v jutranjih urah in ga bodo dobili tudi vsi »Slovenčevi« naročniki.

Za čast slovenskega imena

Komaj si je mogoče predstavljati človeka, ki mu je dragoceno slovensko ime in značaj, da bi 11. decembra oddal svoj glas za listo, na kateri se nahajata Zivkovič in Kramer. Naš preprosti slovenski človek, ki mu njegova nepokvarjena narodna priroda in tisočletno narodno izročilo z nezmožno gotovostjo govori, kaj je njegova dolžnost, tega ne bo storil. Toda zdravi pameti se upira tudi misel, da bi se mogel tako zelo izneveriti sebi in svojemu narodu slovenski inteligent, če se ni že davno z dušo in telesom popolnoma prodal jugoslovanskemu integralizmu, ki slovenske duše in omike sploh ne priznava.

In vendar je nekaj izobraženih ljudi, ki jih je strankarska strast, osebna užalenost ali zagrenjenost in častihlepije ter želja po kakšni vodilni vlogi v našem javnem življenju zapeljala tako daleč, da za listo, ki naj voditelje JNS privede nazaj na politični oder naše države, celó z vso vneto agitirajo in se za izvolitev teh protislovenskih elementov za žive in mrtve pehajo. In sicer taki ljudje so se tega žalostnega dela prostovoljno lotili, ki trdijo, da so oni pravi Slovenci, dr. Korosec pa da je premalo Slovenec, za slovensko samobitnost in samoupravo v polnem obsegu in pravem pomenu da se borijo le oni, in da more le tak slovenski radikalizem, kakor je njihov, slovenstvu priboriti vse njegove narodne pravice. Med temi borci za slovenstvo se nahaja na eni listi skupaj z Zivkovičem, s profesorim Veljo Popovičem, s strupenim integralističnim Jugoslovenom Banjaninom in z Andjeliničevim, ki je v senatu bljuval ogenj in žveplo na slovensko Akademijo znanosti, dr. Lončar, ki je predsednik Slovenske matice, potem odvetnik dr. Stanovnik in še nekaj njegovih sorodnikov in prijateljev, ki hočejo biti bolj narodni in celó še bolj katoliški nego je dr. Korosec.

Ti javni in kulturni delavci, ki se niso pomišljali kandidirati v družbi z največjimi nasilneži in rablji, ki so dali Slovence in Hrvate pobijati, pretepati in metati v ječe, ker se niso pustili raznaroditi, se opravičujejo s tem, da hočejo pomagati do zmage dr. Mačku, katerega smatrajo za bodočega državnega vodjo in nositelja jugoslovanske usode. Toda če se je dal preslepiti od nositeljev jugoslovanske fašistične nacionalizma vodja hrvatske kmetijske stranke, ki je znan kot slab in kratkoviden ter brezploden politik, bi se bili vsaj ti slovenski intelektualci morali vprašati, kaj se more roditi iz protinarnave zveze med Mačkom in Zivkovičem ter Kramerjem. JNS sama na sebi kot stranka pomeni malo ali nič, toda velesrbska ideja, od katere edino živijo, je nevarna, ker bi bivši diktatorji, kadar bi hotel Maček uresničiti svojo državno zamisel, takoj dobili zaveznike v onem delu srbske združene opozicije, ki so mu na čelu Davidovič, Stanojevič in Jovanovič, kakaj ti si z dr. Mačkom se danes niso edini glede notranje narodne ureditve Jugoslavije. Da pa bi vodje JNS svojemu današnjemu zavezniku dr. Mačku takoj skočili za vrat, kakor hitro bi bilo treba pristopiti k pozitivnemu delu medsebojnega »sporazuma«, o tem pač noben pameten človek ne dvomi. Pakt med nositeljem Radičeve ideologije in njenimi načelnimi nasprotniki, ki so zapriseženi na jugoslovanski integralizem, da bodo namreč drug drugega politično naziranje »uvaževali in spoštovali«, je gola igra z besedami in tako očividna past, da je le tako naiven politik, kakor je dr. Maček, ni opazil, ali pa je ta Radičev naslednik mnenja, da bo on premodril take mojstre makijavelizma, kakor so Kramer, Zivkovič in Popovič. To zmota pa bi morala tako hrvatski kakor slovenski narod plačati z novim, še brezprimerno hušim preganjanjem in trpljenjem, nego sta ga morala prenašati v minuli dobi batinaškega, orjunskega in pofovskega terorja, če ne bi bil jugoslovanski narod tako politično zrel in moralno zdrav, da bo 11. decembra temeljito prekrizal račune klikke, ki je dr. Mačka in njegove prijatelje v Sloveniji tako imenito ujela na svoj lim.

Zato ne čaka nihč, ki bi to nedeljo poleg dr. Mačka volili Kramerja, dušo jugoslovanskega fašizma ali Stanovnika, ničesar drugega ko največja eramota, da so proti resničnim koristim slovenskega naroda, proti njegovemu narodnemu obstoju in nemotenosti rasti njegove kulture ter blagostanja čeprav nehoti zagrešili najhujši atentat, ko so hoteli zaupati slovensko usodo v roke zvezi med jugoslovanskim velesrbskim integralizmom in zaseplepljenim velehrvatskim nacionalizmom. Toda nismo še toliko obupali nad slovensko pametjo in slovenskim srcem tiste peščice ljudi, katerih nam je iskreno žal, če bi iz kakršnegakoli že vzroka naselili par nezadovoljnih, ki iz sovraštva do dr. Korosec pod pretezo »slovenskih interesov« želijo pripraviti v Sloveniji tla za hrvatski nacionalizem, za razkol v slovenskem narodnem organizmu in za zmedo, v kateri bi žel eamo najhujši nasprotnik slovenstva, kramerstvo, ki hoče slovensko ime in duha iz jugoslovanstva izbrisati, jugoslovansko državo pa vnovič pahniti v peklenski vrtinec državljanskega prepira, sovraštva in vojske. Zato smo prepričani, da noben dober Slovenec ne bo sledil

Tunizija - Korzika - Džibuti

Ozadja najnovejših nesoglasij med Francijo in Italijo Protifrancoske demonstracije po vsej Italiji

Rim, 6. decembra 1938.

Razburjenje zaradi dogodkov, ki so sledili zunanje-političnemu govoru grofa Ciana 30. nov., ko so poslanci, in za poslanci tudi ljudstvo na ulicah demonstrirali proti Franciji na ta način, da so vzklikali za zasedbo Tunizije, Korsike in Džibutija, se še ni poleгло. V Franciji je bil odjek na te dogodke zelo ogorčen. Angleška vlada je svojemu poslaniku tukaj v Rimu naročila, naj poudari, da je glede vseh treh vprašanj Anglija na strani Francije, francoski poslanik v Rimu pa je vložil protest. Italijanski tisk pa se je z veliko vneto in vztrajnostjo vrgel na dokazovanje, da nikdo ne bo Italije oviral pri zasledovanju naravnih težanj in da bo treba vsa ta vprašanja s Francijo urediti tako ali tako. Nekateri italijanski listi, ki so običajno glasniki visoko stoječih državnikov (>Popolo d'Italia« izraža mnenje Mussolinija, »Telegrafo di Livorno« pa naziranje zunanje ministra grofa Ciana), so zelo odkritosrežno zapisali stališče italijanske vlade, tako da smemo upravičeno pričakovati, da bodo tuniško, korsiko in džibutsko vprašanje v tej ali oni obliki kmalu postavili na dnevni red mednarodno-političnih prerekanj. Kako gledajo v Rimu na ta vprašanja?

Tunizija

Tunizija je francoska kolonija, toda vzklik po njej se po Rimu ni prvič razlegel 30. novembra 1938. Italija je Tunizijo zahtevala že leta 1881, toda takrat je bila preslabotna in takrat je tudi Bismarck Francijo podpiral, da je zasedla Tunizijo, ker je upal, da si bo s tem priklenil Italijo nase, kar se je v resnici tudi zgodilo. Dne 7. novembra 1935, ko sta Laval in Mussolini v Rimu podpisala francosko-italijanski sporazum, je bil Mussolini pripravljen napraviti črto čez Tunizijo kot protislogu za to, da je Francija Italiji dala svobodno roko v Abesiniji. Takrat, leta 1935, se je Mussolini zadovoljil s tem, da ohrani Italijani v Tuniziji (95.000 po francoskem in 120.000 po italijanskem številu) svojo italijansko državljansko, od 1945 do 1955 bi pa imeli čas, da se odločijo ali za Francijo ali za Italijo, od 1955 dalje pa bi bili vsi od njih rojeni otroci že Francozi. Italija je torej privolila v po-francosenje svojih Italijanov v Tuniziji, saj je bil francoski pristane na zasedbo Abesinije za njo mnogo več vreden, kakor Tunizija. Toda kasneje se je izkazalo, da Francija svoje obljube ni držala, marveč je dvignila proti Italiji sankcije in nahujkala še druge države, da so napovedale sankcije proti Italiji. Italija je Abesinijo kljub temu dobila, in sicer vso, ter je mnenja, da nima razloga biti Franciji hvaležna. Nasprotno, Italija meni, da je pogodba z dne 7. januarja 1935 sploh neveljavna in da je treba tuniško vprašanje z nova rešiti. Toda danes se bo reševalo drugače, kakor leta 1935. Danes Italija ni več pripravljena, da se odzove svojim Italijanom in da dovoli, da bi se po-francozili. Danes Italija ugotavlja, da je v Tuniziji več Italijanov, kakor Francozov in da morajo ti Italijani priti do svojih pravic, tem bolj, ker se italijansko prebivalstvo hitreje množi, kakor francosko. Prav tako narašča tudi italijanska zemeljska posest neprestano v škodo francoski. Resnica je tudi, da se ima Tunizija za svoj gospodarski razcvet zahvaliti italijanskemu prebivalstvu. Italijanskega značaja Tunizije Italija zdaj ne bo zanikala. Misli, da je zadosti močna, da ji tega ni treba storiti. Tako se je leta 1938 zopet v vsej ostrini pojavil tuniški spor, in sicer na isti stopnji napetosti, kakor je utihnil leta 1881. Napetost je dandanes morda še hušja, kajti vojaška važnost tuniške posesti je za varnost italijanskega imperija važnejša kot je bila pred 57 leti.

Korzika

Kaj je s francoskim otokom Korsiko? Res je, da govore na Korsiki večidel italijanski, da so šege in navade, da je ljudska bit mnogo bolj italijanska, kakor francoska. Pod Francijo je ta otok prišel leta 1769 — pred 169 leti —, toda vsa ta doba ni bila v stanu spreminiti ljudske duše Korsičanov, kjer neprestano

Češko - slovaške žrtve: Ena tretjina prebivalstva

Praga, 7. dec. AA. (ČTK) Češki in slovaški listi prinašajo poročilo o sprejemu diplomatskega zbora pri predsedniku republik dr. Hachi. Listi pri tem pravijo, da je dr. Hacha pri tem poudaril pomen žrtve, ki jih je prinesla Češko-Slovaška za mir. Seznam žrtve je sledeci:

Češko-Slovaška je izgubila 41.505 km², 4700 obojnih, 749.214 hiš ter 4.922.440 prebivalcev, kar pomeni tretjino vsega prejšnjega prebivalstva.

Češko-Slovaška ima danes vsega skupaj 98.921 kvadratnih kilometrov, 11.002 obojnih, 1.550.000 hiš in 9.807.096 prebivalcev, od katerih je 8.527.000 Čehov in Slovkov, 512.000 Rusinov in Ukrajincev, 338.000 Nemcev, 100.000 Madžarov, 4000 Poljakov in 120.000 Judov.

tistim dvem, trem zaslepljenem in zagrenjenem, ki pod firmo »čistega slovenstva« vabijo v Maček-Zivkovičev tabor, kjer pričakujejo izpolnitve svojih častihlepih sanj. Kdor bi se vdal tem klicem, se bo le po nepotrebnem osramotil in se bo globoko kesal svoje nepremišljenosti, ko bo moral stati osamljen ob strani, ko bo naš narod slavil silajno zmago nad vsami svojimi nasprotniki, zavlednimi sovragi in nezavedajočimi se švigašvargarji. Čemu se onečastiti za izgubljeno stvar, kakor je stvar takih zaveznikov?

ili dalje želja po avtonomiji. Toda Korsika je danes z vojaškega stališča važna postojanka za Francijo, ki s Korsiko obvlada vse zapadni del Sredozemlja, vso pomorsko pot iz Marseilla v severno Afriko in nadzoruje vso italijansko zapadno obalo. Iz Korsike na italijansko Sardinijo je komaj 14 km, v Rim samo 84 km, do Milana komaj 200 km. Korsika je dandanes brez dvoma najboljša postojanka za letalstvo in tvori s pomorsko trdnjavo Toulon na francoski celini, ter s trdnjavo Bizerto na afriški celini skoraj nepremagljiv trdnjavski trikot, ki leži nad vsem zapadnim delom Sredozemskega morja. Italija meni, da mora Korsiko dobiti ne samo iz narodnostnih razlogov, ampak tudi zato, da ne bo stalno Franciji podrejena...

Džibuti

In Džibuti? Džibuti se imenuje mesto in kolonija ob Rdečem morju, tamkaj, kjer železnica iz Abesinije doseže morskobalo. Džibuti so tako rekoč vrata v italijanski imperij v Abesiniji s to razliko, da ima ta edina vrata v rokah — Francija, in Francija tudi edino železnico, ki vozi od obale v prestolnico italijanske Abesinije Addis Abebo. Danes, ko ima Italija abesinski imperij v svojih rokah, je francoska kolonija Džibuti velika kolonialna neumnost. Kajti, ali bo Italija izgradila drug izhod iz Abesinije do Rdečega morja — v tem primeru izgubi deželica in pristanišče Džibuti sploh vsako vrednost — ali pa bo ta francoska zatvora pred italijanskim imperijem stalen izvor vedno večjih preprirov. Francozi to razumejo. V Džibutiju jih je samo 300, medtem ko je Italijanov že 4000. V Rimu trdijo, da je samo še vprašanje časa, kdaj se bo vprašanje Džibutija rešilo tako, da bo v sklada z italijansko posestjo Abesinije.

Kaj hoče Italija

Takšna so naziranja v Rimu. S tem nikačor ni rečeno, da bo Italija že kar takoj postavila vprašanje tako, da je treba ta ozemlja predati njej. Zaenkrat Italija noče nobenih zemeljskih pridobitev, toda brez dvoma bo zahtevala,

1. da se zajame Italijanov v Tuniziji neoviran obstoj in vpliv sorazmerno z njihovo močjo;
2. da se kolonija Džibuti preuredi tako, da ne bo ovirala prometa med Italijo in Abesinijo, in da ne bo ogrožala italijanske Abesinije;
3. da se Korsika v vojaškem pogledu — potem pogodbe — razoroži tako, da ne bo predstavljala več nobene nevarnosti za varnost italijanske obale.

Tem italijanskim naziranjem nasproti pa postavljata seveda Francija svoje mnenje. Francija je odločna, da bo svojo lastnino branila. Odvisno bo od njene notranje moči in od vojaške pripravljenosti zapadnih velešil — ter od načrtov, ki jih imata še pred seboj zaveznički Italija in Nemčija — kako se bo ta spor, ki vstaja izza obzorja, reševal. Ali homo tudi za Sredozemsko morje dobili monakovsko konferenco, kot smo jo dobili za

Nemško-francoski posveti

Ribbentrop: „Prihajam, da sklenem mir...“

Pariz, 7. decembra. AA. Havas: Danes dopoldne ob 10. je nemški zunanji minister v Ribbentrop zapustil hotel Crillon in odšel na trg »Etoile«. Pred grobom neznanega junaka so ga pričakovali Bonnet, Coulondre, Langeron, nemški poslanik Welzeck, poveljnik Pariza in več uglednih osebnosti. Oddelek republikanske garde mu je izkazal vojaške časti. V Ribbentrop je položil na grob neznanega vojaka ogromen lavorjev venec z rdečim trakom in kljukastim križem. Na traku je bil sledeči napis: »Zunanji minister nemškega rajha«. Nato je izkaval v Ribbentrop fast neznanemu junaku s hitlerjevskim pozdravom, kakor se je vpisal v zlato knjigo. Potem se je spet vrnil v svoj hotel.

O čem so govorili

Pariz, 7. dec. AA. Havas: Na večerajšnjih sestankih med Ribbentropom in francoskimi državniki se niso sodelovali strokovnjaki, ki jih je von Ribbentrop pripeljal s seboj. Zato menijo, da na teh sestankih niso govorili o odnosih med Francijo in Nemčijo, ampak predvsem o splošnih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav. Pač pa so že večeraj govorili o gospodarskih vprašanjih in so bile proučene vse možnosti za razvoj priateljjskih odnosov med obema državama.

Pač pa so francoski diplomatski krogi poudarjali pomen Ribbentropove izjave, ko je ob prihodu v Compiegne rekel:

Prihajam k vam, da sklenem mir med Francijo in Nemčijo.

Ta izjava dovolj jasno ponazoruje pomen tega sestanka.

Pariz, 7. dec. b. Francoski uradni krogi ne skrivajo svoje zadovoljnosti nad izidom večerajnjega triurnega posveta med francoskim zunanjim ministrom Bonnetom in nemškim zunanjim ministrom von Ribbentropom, pri katerem sta sodelovala tudi nemški poslanik v Parizu grof Welzeck in generalni tajnik s Quai d'Orsay Leger. Razgovori med obema državnikoma so bili nadvse prišrčnega značaja. Na zunanje-političnem področju sta oba državnika razmotrila preča vprašanja vse od španske državljanske vojne do srednjeevropskih vprašanj. V Parizu poudarjajo, da veljavnost izjave nima določenega roka. Vsekakor pa smatrajo podpis te izjave kot zelo važen političen dogodek na poti k zbliznanju med nem-

Srednjo Evropo? Med inozemskimi diplomatskimi krogi na to vprašanje nihče noče ali ne vé dati odgovora.

Protifrancoske demonstracije v Italiji trajaajo dalje

Rim, 7. dec. b. Kot odgovor na francoske demonstracije so snoči prišle v Italijo ponovne demonstracije dijakov v Rimu, Milanu in v Turinu, ki so zavzele večji obseg. Listi poudarjajo, da so dijaki povsod dostojno manifestirali in so razbili samo izložbo v neki trgovini, ki je imela francoski napis. Davi so se italijanske demonstracije zopet ponovile. Italijanskim dijakom v Neaplju se je priključila skupina 1000

Knez-namestnik v Londonu

— Pariz, 7. dec. m. Havas poroča: Knez namestnik Pavle je danes sprejel v kraljevskem poslanstvu v Parizu v avdienci francoskega zunanjega ministra Georgesa Bonnetta. Predsednik republike Lebrun in njegova soproga sta priredila na čast Nj. kr. Vis. knezu-namestniku Pavlu svečano kosilo, ki so se ga udeležili minister dvora g. Antič, prvi adjutant general Hristić, jugoslovanski poslanik v Parizu g. Božidar Purič, podpredsednik francoske vlade Chautemps, zunanji minister G. Bonnet, finančni minister Reynaud, trgovinski minister Flandin in drugi.

nemških delavcev, ki so napravili izlet v Italijo. Vsi skupaj so priredili burne ovacije Mussoliniju in Hitlerju. Po dosedanjih znakih sodeč, pripravljajo v Italiji za prihodnjo nedeljo velike protifrancoske demonstracije.

Protitalijanske demonstracije v Franciji

Pariz, 7. dec. c. Visokošolska in srednješolska mladina je danes v Strassbourgu priredila demonstracije pred italijanskim konzulatom proti italijanskim zahtevam na francosko ozemlje. Policija ni nič posredovala, ker je manifestacija sicer potekla mirno.

Posledice v Angliji

London, 7. dec. AA. Reuter: V zvezi z italijanskimi zahtevami za Tunis, Korsiko in Džibuti, je enoči angleški radio v italijanskem, francoskem in nemškem jeziku objavil to kratko izjavo: »Posledica demonstracij v italijanskem parlamentu je bila soglasnost angleškega tiska in angleškega javnega mnenja, ki podpira francoski protest.«

škim in francoskim narodom in vsi so prepričani, da je sedaj zgrajen most, ki bo tudi v bodočnosti omogočil, da se vse morebitne težave, ki bi nastale med Parizom in Berlinom rešijo v prišrčnem in prijateljskem ozračju. Istočasno poudarjajo, da se razgovori med Bonnetom in Ribbentropom ne dotikajo odnosov Berlina in Rima na eni strani in Pariza in Londona na drugi strani. O kolonialnih vprašanjih pa Bonnet in Ribbentrop sploh nista govorila. Bonnet se je omejil samo na izjavo, da je francoska vlada v tem vprašanju že izrazila svoje končno mnenje. Glede italijanskih zahtev (Tunisija itd.) je Nemec možal, le toliko je povedal, da so manifestacije v Rimu storjene brez znanja Nemčije. Mednarodno jamstvo novih češkoslovaških meja je določeno z monakovskim sporazumom. Nemčija nima nič proti temu, da ta svoje jamstvo, vendar pa hoče počakati, da sosedne države na to pristanejo. Von Ribbentrop in Bonnet sta se razgovarjala tudi o nekih gospodarskih vprašanjih, glede katerih pa se bodo pogajanja vodila pozneje. Splošen vtis je zelo dober. Pri nemško-francoskih razgovorih bi moralo priti do razprave o francosko-sovjetskem miru in francosko-poljskem paktu. Toda niti francoski niti nemški zunanji minister o tem nista črhnila besedice. Le Ribbentrop je navedel nekoliko želja Nemčije, ki bi želela neke pravice v Maroku in Tangerju. Ribbentrop je tudi dejal, da ima francoski tisk preveliko svobodo. Bonnet je na te želje odgovoril z nekaterimi željami Francoske. Omenil pa je tudi, da bi bilo umestno, če bi Nemčija milejše postopala z Judi in jih podpirala pri izseljevanju.

Atene, 7. dec. AA. Atenska agencija poroča, da je bilo snoči zaključeno zasedanje generalnih štabov držav balkanskega sporazuma. Ob 19 je bilo objavljeno uradno poročilo, ki pravi, da je bila v vseh vprašanjih dosežena popolna soglasnost in da so razgovori potekali v ozračju največjega prijateljstva.

Zemunska vremenska napoved: Od zahoda proti vzhodu se bo zvedrilo. Dež in sneg bosta prenehala. Na vzhodni polovici države bo še prevladovalo oblačno vreme. Ohladilo se bo.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno in topleje.

Danes vas bela Ljubljana poziva k veliki odločitvi

Ob 8.45 pride predsednik vlade in nosilec državne liste JRZ. - Ob 9 bo manifestacijsko zborovanje JRZ, kjer govorita dr. Milan Stojadinović in dr. Anton Korošec

Ljubljana, 7. dec. AA. Kakor je bilo že napovedano, bo jutri v Ljubljani veliko manifestacijsko zborovanje JRZ, ki mu bosta prisostvovala in na njem govorila tudi predsednik vlade dr. Milan Stojadinović in notranji minister dr. Anton Korošec. Za to veliko manifestacijsko zborovanje JRZ vlada v vsej Sloveniji ogromno zanimanje. Iz vseh krajev Slovenije so se prijavila mnogostevilna zastopstva, da se udeležijo zborovanja. Krajevne organizacije JRZ pa bodo poslale na to zborovanje samo po enega ali po dva zastopnika iz vsakega kraja, ker Ljubljana v času teh deževnih in hladnih dni ne razpolaga s tako veliko dvorano, da bi vanjo lahko šlo več ljudi. Ti zastopniki bodo po vrnitvi v svoje kraje obvestili vse pristaje JRZ, kako je bilo na tem manifestacijskem zborovanju v Ljubljani.

Kakor se je moglo razbrati iz dnevnega časopisa, so bila na področju vse Slovenije mnogoštevilna uspešna zborovanja in konference JRZ, na katerih so govorili notranji minister dr. Anton Korošec, minister brez listnice dr. Miha Krek in drugi ugledni zastopniki JRZ in kandidati iz dravske banovine. Na vseh teh konferencah je ljudstvo v ogromnem številu manifestiralo svoje navdušenje za JRZ in njen program, ki ga bo 11. decembra odobrilo v plebiscitu. Prav tako so vse organizacije JRZ v Ljubljani imele volivna zborovanja in konference, na katerih je meščanstvo soglasno odobravalo program JRZ in delo njenih voditeljev tako na polju notranje kakor tudi na polju zunanje politike. Pri delu teh organizacij so zelo mnogo

sodelovali podpredsednik krajevnega odbora JRZ v Ljubljani, ljubljanski župan dr. Adlešič ter poslanski kandidati JRZ za mesto Ljubljano dr. Adolf Golia, Pavel Masič in Karel Kavka.

Na jutrišnjem manifestacijskem zborovanju v Ljubljani bodo sodelovale vse organizacije pri sprejemu uglednih gostov. Zborovanje bo v veliki kinodvorani hotela Union. Ker more ta dvorana sprejeti skupno s balkonom vred vsega okoli 4 do 5 tisoč ljudi, bodo zastopniki iz raznih krajev in člani posameznih organizacij morali ostati v drugih dvoranh hotela Uniona, v katerih bodo namešteni zvočniki, preko katerih bodo prenašali govore predsednika vlade dr. Stojadinoviča in notranjega ministra dr. Antona Korošca. Zvočniki bodo postavljeni tudi po bližnjih ulicah, da bo mnogoštevilno ljudstvo iz Ljubljane in okolice moglo slišati govornike. Na tem veličastnem zborovanju JRZ bodo zastopstva iz okrajev Ljubljana, Ljubljana okolica, Škofja Loka, Kranj, Kamnik, Litija, Kočevje in Logatec, ki so se za to zborovanje že prijavili, izredno veliko število zastopnikov pa se je prijavilo tudi iz Maribora, Zidnega mosta, Celja, Crnomlja, Novega mesta in drugih mest s področja dravske banovine. Pričakuje se rekordna udeležba meščanov in podeželskega ljudstva, ki je že danes začelo v velikih skupinah prihajati v Ljubljano. Semkam je prišlo danes tudi že večje število tujih in domačih časnika. Pričakujejo, da bo ponoči prišla še druga skupina zaslopnikov raznih časopisov.

Po vsem tem se more oceniti veliko zanimanje javnosti za jutrišnja govora predsednika vlade dr. Stojadinoviča in ministra dr. Korošca. Vsa dosežanja zborovanja in konference JRZ, ki so bila po mestih, so pokazala, da je vsa Slovenija kompaktno v vrstah JRZ, in da bo vse slovensko ljudstvo na dan volitev pokazalo svojo pripadnost JRZ in odobrilo njeno delo in program.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinović bo prisel v Ljubljano jutri zjutraj ob 8.45. Na kolodvoru mu bodo priredili svečan sprejem. Pri sprejemu bodo poleg drugih tudi notranji minister dr. Anton Korošec, minister dr. Miha Krek, ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, zastopniki civilnih in vojaških oblasti, predstavniki raznih društev in korporacij, mladina in člani JRZ ter ostalo meščanstvo. V spremstvu predsednika vlade bo prislo nekaj njegovih najbližjih sodelavcev. Po sprejemu na kolodvoru se bo predsednik vlade odpeljal z ministrom dr. Korošcem in ostalim spremstvom z avtomobilom skozi mesto do hotela Union, kjer se bo udeležil velikega manifestacijskega shoda. Po zborovanju bosta dr. Milan Stojadinović in dr. Korošec v spremstvu ostalih odličnih osebnosti odpotovala v Sevnico, kjer bodo jutri otvorili za promet novo železniško progo Sevnica-Tržišče, ki je bila, kakor znano, zgrajena za časa vlade dr. Milana Stojadinoviča. Ta proga je nenavadno velikega pomena za ta kraj. Pri otvoritvi proge bo prirejena velika svečanost, pri kateri bo sodelovala ogromna množica ljudstva iz vseh krajev.

Sostro, 7. decembra.

Nocoj je bil v Prostvetnem domu v Sostrem odlično obiskan shod našega narodnega voditelja g. dr. Antona Korošca. G. minister se je pripeljal točno ob 7 v spremstvu bana g. dr. Marka Natlačen ter so ga pozdravili v Sostrem g. župan Trkov Janez, ki je obenem predsednik tamkajšnje organizacije JRZ, g. župnik Verce Franc, k'plan g. Zakelj Filip, šolski upravitelj g. Kostić Florijan, kandidat ljubljanske okolice Miloš Stare, namestnik Smersu, okrajni načelnik Maršič in drugi. Dvorana Prostvetnega doma je bila lepo okrašena in zavita v državne zastave, na odru pa je bila slika Nj. Vel. kralja Petra, okrašena z jugoslovansko zastavo. Dvorana je bila nabito polna občinstva in je bila mnogo premajhna, da bi sprejela veliko število pristajev JRZ, ki so hoteli poslušati besedo slovenskega voditelja.

Razpoloženje je bilo čudovito lepo, ko je pričel govoriti minister dr. Korošec ter je v daljšem govoru razložil dosedanje delo vlade na notranjem in zunanjem političnem polju, prav tako pa je orisal smernice bodoče politike. Poslušalci so g. ministra neprestano prekinjali z navdušenimi vzkliki: »Živel slovenski voditelj! Živel dr. Korošec!« — Gospod minister se je ljudstvu zahvalil za veliko pozornost.

Za njim je govoril kandidat za ljubljansko okoličico g. Miloš Stare, potem pa namestnik Rudolf Smersu. Med navdušenimi vzklikanjem slovenskega voditelja je bil shod zaključen s pesmijo »Hej Slovenci«.

Pivovarna v Laškem odprta Ena najmodernejših pivovarn v Evropi

Celje, 7. decembra.

Danes je Laško doživelo vesel dan, ki bo ostal vsem v najlepšem spominu, dan, ko je bila slovensko odprta pivovarna gostilničarjev v Sloveniji — Danes se veseli 2800 delničarjev, ki so po večini gostilničarji, da smo dobili v prirodnem eredišču naše domovine pivovarno, ki je last domačega slovenskega kapitala.

Laško je bilo danes vse v zastavah. Z jutranjimi vlaki so se pripeljali številni delničarji, da prisostvujejo slovesni otvoritvi nove pivovarne. Trideset let ni bila zgrajena nobena pivovarna v Evropi, zato je laška pivovarna zgrajena po najmodernejših tehničnih načelih. Pivovarna stoji na levem bregu Savinje blizu železniške proge. Načrt za tovarno je napravil ing. Hugo Uhlir. Gradnja tovarne je veljala 4.000.000, stroji pa 3.500.000 din. Stroje je izdelal Brucka strojarja v CSR. Vsa pivovarna, ki je najbolj ekonomično izrabljena, ima 65 prostorov, ki so med seboj avtomatično zvezani, tako da tovarna kljub velikemu obratu zaposluje le 16 delavcev. Pri enem kuhanju lahko proizvede pivovarna 60 hl piva. V prtiličju je kotlarna. Tu je ogromen kotel, od koder vodišča žepalke v kadi. Za eno varjenje je potrebnih 3000 kg sladu in 46 kg hmelja. Zaradi kontrole so v te mprostoru registralni termometri, ki najnatančneje označujejo vsako najmanjšo napako. Pivovarna ima lastno električno centralo z generatorjem, ki proizvaja 100 KW, ter 60 elektromotorjev od 5 do 60 konjskih sil. Ima tudi priključek na fasko elektrarno. Posebno zanimivi so hladilni prostori. Tu je velik kompresor s hladilno kletjo in proizvodnjo ledu. Motor ima 100.000 kalorij in ga lahko proizvaja nad 6000 kg v 8 urah. Varilnica ima štiri nadstropja. V najvišjem je rezervoar s 400 hl vode. Pivovarna ima svoj vodnjak z odlično laško vodo ki se posebej vpliva na dobro proizvodnjo piva. Vodnjak je 22 m globok in dobiva vodo z desnega brega Savinje pod bregom. Od vodne žile ga loči močna plaet glin. V tem prostoru je tudi čistilni stroj za slad. V tretjem traktu je avtomatska tehnika z najmodernejšimi aparati. Tu je tudi rezervoar s toplo vodo, ki se rabi za varilnico hmelja in za čiščenje tovarne.

V drugem nadstropju je silos, kjer se zdrobi slad. Od tu gre slad po ceveh v elevator. V levem traktu

so skladišča za slad, hmelj in drugo. Posebno zanimivi so hladilni prostori, v katerih so veliki hladilniki z 250 hl prostornine. Semkam prihaja pivo v vročem stanju 80°. Iz varilnice pa gre v hladilnico, kjer se ohladi za 30°. Od tu teče v kadi, ki merijo 174 hl. Sedaj so štiri kadi. Glavno vrenje traja 12 do 14 dni. Od tu se tekočina spusti v ležalno klet v tanke, kjer ostane pivo nekako tri mesece, preden gre v promet. Prvo vrenje piva v novi pivovarni je bilo 15. sept. V ležalni kleti je sedaj 10 tankov po 135 hl piva, so pa še 4 kadi, ki imajo 800 hl piva.

Pivovarna ima lastno sodarno. Doslej je bilo napravjenih 8000 sodčkov. V hladilnici se more proizvajati dnevno 8 vagonov ledu. Vsa tehnična dela in odgovornost za pivovarno nosi ing. Uhlir in obratovodja Alojzij Petak.

Ob 10 dopoldne je korakal skozi Laško sprevod z rudarsko godbo iz Trbovelj na čelu. V sprevodu je

Anglija svari Japonce Japonska pa mirno organizira osvojeni Kitaj

London, 7. dec. AA. Reuter: Na svoji enožni seji je gornji dom razpravljal o položaju na Daljnem vzhodu. V imenu vlade je govoril lord Plymouth ter izjavil, da Japonska ni postopala popolnoma fair v nekaterih vprašanjih, ki se tičejo angleških interesov. Pri tej priliki je odločno poudaril, da se ne more strinjati z načrti, ki se izražajo v pripravah za sklenitev gospodarskega in političnega bloka med Japonsko, Mandžurijo in Kitajsko. Angleška vlada ne more sprejeti spremembe položaja, ki ga določa washingtonski sporazum, če se ta sporazum in sprememba enostransko tolmačita. V tem pogledu sta stališči Anglije in Združenih držav enaki. Japonska vlada si mora biti na jasnem, da utesne imeti njena sedanja politika nedogledne posledice v drugih delih sveta. V tem trenutku proučujejo v Londonu vsebino pogajanj za naklonitev pomoči Kitajski v obliki izvoznih

bilov veliko število Laščanov in okrog 200 delničarjev, da prisostvujejo slovesni blagoslovitvi nove pivovarne. Navzoče je pozdravil predsednik Pivovarne g. Majcen Ciril, hotelir iz Ljubljane. Pivovarno je blagoslovil laški dekan msgr. dr. Krulc, ki je imel ob blagoslovitvi lep govor. Čestital je delničarjem in klical božji blagoslov na pivovarno, da bi napredovala na korist gostilničarskemu stanu. Po blagoslovitvi je bil prigriček in poskusnja piva. Ob zvokih godbe je sprevod nato korakal v hotel »Henke«, kjer je bil sedmi občni zbor Pivovarne d. d. v Laškem.

Ob pol 1 je predsednik g. Majcen pričel občni zbor. Zborovalci so vzklicali Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je rudarska godba zaigrala državno himno. Z velikim veseljem so bile sprejete pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., predsedniku vlade in zunanjemu ministru dr. Stojadinoviću, finančnemu ministru Letici, notranjemu ministru dr. Korošču in trgovinskemu ministru inž. Kabalinu. Današnje veliko zborovanje je dokazalo razumevanje vseh delničarjev, ki zaupajo v svetlo bodočnost nove pivovarne. Sledilo je splošno poročilo predsednika Majcna o težavah pri gradbi pivovarne. Tehnično poročilo je podal inž. Hugo Uhlir, blaginjsko poročilo pa član uprave g. Kramar iz Celja. Glavnica znaša 10,9 milij. din, od katerih je 8,4 milij. vplačanih. Odobren je bil računski zaključek za 1937—1938. Izvoljeno je bilo nadzorstvo.

nistre, da naj ne odstopijo. Popoldne ob 1 se je Spaak zelo dolgo pogovarjal s socialističnimi ministri in po razgovoru s njimi izjavil časnika: »Nimam ničesar povedati. Položaj pa se ne razvija prav nič zadovoljivo!«

Perzijski šah ne obišče Nemčije

Berlin, 7. dec. c. Iransko poslaništvo v Berlinu je objavilo izjavo, v kateri pravi, da niso resnične vesti o tem, da bi mislil iranski šah obiskati Nemčijo.

V Romuniji vre

Bukarešta, 7. dec. AA. (Havas) Policija je prijala atentatorje na polkovnika Cricescu, ki je bil predsednik vojnega sodišča. Atentatorji so bili štiri: akademik Staneșcu, dva srednješolca in njihov profesor. Zločin je zasnoval študent jurišne fakultete v Jassiju Mihailo Stanescu, ki je vodja »Bratov križac za Bukovino. Zločin pa je izvedel 17-letni srednješolec Ludovich.

Iz vojaške službe

Belgrad, 7. dec. m. S kraljevim ukazom so na predlog vojnega ministra napredovali v čin rezervnega podporočnika konjeniški naredniki: dr. Pekar Mirko, Zemljič Ivan; v čin inženirskega podporočnika gostiša Danilo, Murko Stanok, Medved Jurij, Čuček Ivan, Verčon Josip, Gregorič Alojz, Pregelj Marjan, Frelih Marjan, Bleiweis Janez, Mastnak Martin, Tavzes Bogomir, Prosen Franc, Sirca Anton, Zagar Janez, Delfin Slavko; v čin rez. intendantskega podporočnika: Skaberne Bogomil, Matija Nadižar, Pere Rudolf, Kumej Egon, Ravbar Miran, Hafner Stanislav; v čin rez. podporočnika artiljer. tehnične stroke: Adolf Brunat; v čin podporočnika inženirske stroke: dr. Branko Kopač, dr. Zvonko Volf, dr. Šušteršič Anton; v čin rez. apotekarskega podporočnika: Koželj Ivo, Bohinc Pavel, Premrov Dragan; za veterinarskega rez. podporočnika Eržen Janez; za rez. poročnika korvete Jež Josip; za rez. nižje uradnike Ravbel Rudolf, Mežnarč Edmund, Janetič Ciril, Bajc Karel, Požar Herman, Hajdinar Stefan, Plut Ivan, Mencinger Evgen; za rezervnega nižje vojnega tehničnega uradnika Gvardjančič Božidar.

Osebnosti

Belgrad, 7. dec. m. S kraljevim ukazom je imenovano sledeče disciplinsko sodišče v Ljubljani za l. 1939 pri apelacijskem sodišču v Ljubljani: za predsednika dr. Vladimir Golia, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; za namestnika dr. Lavo Mastnak, podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; za disciplinske sodnike: dr. Erik Eberl, dr. Milko Kranjc, Zinko Straser, sodniki apelacijskega sodišča v Ljubljani; za namestnike disciplinskih sodnikov dr. Jakob Prešeren, dr. Maks Juvan, dr. Jurij Stempihar, Franc Kovač, sodniki apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Pravosodni minister je z odlokom imenoval za l. 1939 komisijo za polaganje sodniških izpitov pri apelacijskem sodišču v Ljubljani: predsednik Vladimir Golia, namestnik Lavo Mastnak; člani: dr. Lavo Mastnak, dr. Milko Kranjc, Erik Eberl, Vladimir Grosman, advokat iz Ljubljane; za namestnike članov: Debeljak Alojzij, dr. Jakob Prešeren, Franc Kovač, sodniki apelacijskega sodišča v Ljubljani, dr. Viljem Krejčič, advokat iz Ljubljane.

Pravosodni minister je imenoval izpraševalno komisijo za l. 1939 za polaganje advokatskih izpitov: predsednik Vladimir Golia, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; namestnik Lavo Mastnak, podpredsednik apel. sod. v Ljubljani, Milko Kranjc, sodnik apel. sodišča iz Ljubljane, dr. Rudolf Krivic, dr. Josip Sajovic, advokata iz Ljubljane; namestniki članov: dr. Erik Eberl, dr. Jurij Stempihar, sodnika apel. sodišča v Ljubljani, dr. Vladimir Grosman in dr. Albin Smole, advokata iz Ljubljane.

Pariz, 7. dec. AA. (Havas) V Vincennesu sta trčila skupaj dva avtobusa. Udarec je bil tako močan, da so bile tri osebe na mestu mrtve, več oseb pa je ranjenih.

Berlin, 7. dec. AA. (DNB) Nemško vrhovno mornariško poveljstvo sporoča, da bo jutri spuščen v morje v Kielu prvi nemški nosilec letal.

Lizbona, 7. dec. AA. (Havas) Na ustju reke Tajo se je prevrnila ribiška ladja in je pet ribičev utonilo.

Kaj je »Hlinkova garda«

Slovaki so že organizirali lastno oboroženo silo

Bratislava, 7. dec. Slovaki so organizirali popolnoma po zgledu Hitlerja Hlinkovo gardo, ki naj bo domača slovaška vojska za obrambo naroda in domovine. Glavni častni poveljnik te Hlinkove garde je univ. prof. dr. Vojteh Tuka, isti, ki je bil pod prejšnjim režimom kaznovan na dvajset let robije ter je izgubil vse državljanske in pravne časti. Zdaj se je vrnil zopet z vsemi častmi v Bratislavo, kjer so ga v spremstvu ministrov sprejeli odelki Hlinkove garde, pozdravila pa ga je deklica Tanja Matuškovičeva, ki se je rodila tistega dne, ko je bil Tuka obsojen. Toda pravi glavni voditelj Hlinkove garde je državni minister in podpredsednik osrednje vlade dr. Karol Sidor, ki je te dni postavil vse druge poveljnike te slovaške enotne organizacije, ki ima zdaj v rokah vso politično organizacijo. Njegov zastopnik je šef propagande Aleksander Mach, bivši njegov tovariš v redakciji »Slovakac. Načelnik vojaškega štaba je polkovnik v p. Aleksander Cunderlik, načelnik političnega štaba Karol Murgaš, načelnik mladine Hlinkove garde je minister prosvete Matuš Cernak, načelnik Hlinkove garde je minister Ferdinand Durčanský. Imenovan je zaupni zbor Hlinkove garde, ki pa je ostal tajen in mora tudi v največji tajnosti delovati. Načelnik domobrance je prof. dr. V. Tuka, načelnik uradnikov šefredaktor Moravíček. Načelnik akademskega oddelka H G dr. Kirschbaum, načelnik jezdecev minister Tepelanski itd. Načelnik duhovniške službe je kanonik dr. Karol Körper. Njihov pozdrav je: »Na stražo!« Državni minister dr. Sidor je imel zdaj prvi javni obisk v občini Lahor, kjer je govoril tudi o tej Hlinkovi gardi in obljubil, da bo v teku

novega leta tudi do nog oborožena in bo predstavljala pravo slovaško narodno armado. Obenem je na tem sestanku tudi obljubil skrajno decentralizacijo državne uprave ter da hoče delati na to, da bo zunanja politika popolnoma spremenila svojo smer. »Prejšnji režim nas je vzel na rdečo Spanijo in brezbožno Sovjetijo ter na židovsko Ženevo, v bodočnosti pa hočemo imeti dobre zveze predvsem z našimi sosedi.«

Duhovni prevrat na Češkem

Praga, 7. dec. »Lidove listy« pišejo v uvodniku pod naslovom »Niti Španija niti Lipan« o notranjem duhovnem prevratu, ki se je v zadnjem času zgodil v Češkoslovaški z besedami: »Zdaj doživljamo prevrat, ki je mnogo globljekejši, kakor pa je bil leta 1918. Tak prevrat so že preživele vse države, ki so odklonile marksizem, internacionalizem, prostozidarstvo in vse one hudobne duhove, demone, ki so zastrupljali življenje narodov od svetovne vojne dalje. V vseh teh državah je te prevrate spremljala notranja revolucija, pri kateri je tekla kri sodržavljanov enega jezika, skoraj vsi ti prevrati so bili delo domačih vojsk, kakor to najbolj vidimo v Španiji. Samo pri nas se isti proces odigrava v najlepšem miru in z odobravanjem najširših vrst, ki razumeje potrebe novega državnega in narodnega položaja. To je že del svetovne slovaškega sporazuma, ki si ga je stavila nova vlada, da zagotovi vsem Čehom mirni razvoj. Zato ne bo pri nas ne Španije ne Lipan, da bi delal drug proti drugemu, temveč vsak naj pride na isto mesto, kamor spada.«

Slovenska Ljubljana – danes je tvoj dan!

Člani JRZ v Ljubljani

Danes je naš dan. Danes boste pokazali s skrajno disciplino, da je bilo triletno delo pred volitvami uspešno in strumno. Danes je naš veliki dan, ko stopita med nas v svojstvu prvih nositeljev nove in za nas koristne politike gospoda predsednika kr. vlade dr. Milana Stojadinoviča in naš narodni voditelj dr. Anton Korošec. Danes hočemo manifestirati svojo odločno voljo, da mora biti Ljubljana 11. decembra s svojimi najboljšimi možmi in fanti v taboru iskrenih Slovencev in prepričanih Jugoslovancev.

Zato smatramo vsi brez izjeme za svojo brez-pogojno dolžnost, da se uvrstimo v določene nam sprejete, ter da damo z navdušenimi vzkliki ter pesmijo duška naši ljubezni do države in njenih voditeljev, ter duška naši odločni volji za zmago. Kdor danes ostane doma, ta svoje članske dolžnosti ne bo izpolnil.

Ubogajte reditelje! Reditelji so vsi iz naših vrst. Oni so naši fantje, ki imajo edino nalogo, da z vzdrževanjem reda pripomorejo današnji manifestaciji do čim večjega učinka. Zato je dolžnost vseh udeležencev današnjega shoda, da reditelje brezpogojno ubogajo.

V glavno dvorano Uniona sme vstopiti le tisti, ki se izkaže s pravilno vstopnico. Prav tako bodo lahko prišli v belo dvorano le tisti, ki bodo imeli posebno vstopnico. Vstopnice ste dobili pri svojih krajevnih organizacijah. Do tri četrt na 8 bodo lahko funkcionarji stranke dobili še vstopnice za svoje člane v predstavi glavne dvorane hotela Uniona, ako jih bo še kaj na razpolago.

Nihče naj se ne boji, da ne bi mogel slediti poteku vsega zborovanja. Močni zvočniki, ki bodo nameščeni na poslopju hotela Uniona ter tam v bližini, bodo omogočili, da boste lahko živahno prisostvovali manifestaciji. Zato je vsako prerivanje proti glavnemu vходу v Union odveč.

Oni, ki imajo vstopnice za glavno ali belo dvorano, naj vstopnice nikomur ne oddajo (tudi rediteljem ne), pač pa so jih dolžni pokazati, ker bodo le na ta način mogli skozi kordon rediteljev. Naj jih ne moti, če bodo morali izkaznico ponovno pokazati. Tako pač zahteva red, ki smo ga odločno brezpogojno vzdržati.

Sprejem predsednika kr. vlade bo ob tri četrt na 9 na kolodvoru. Prisostvovali mu bodo vsi, ki so za to določeni. Vse drugo obinstvo prisostvuje sprejemu na ulicah.

Govori se začnejo točno ob devetih. Zborovanje prenaša tudi radijska postaja.

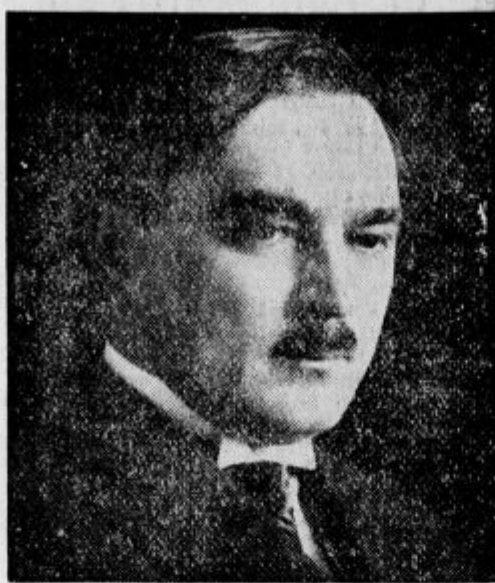
Po končanem zborovanju naj se udeleženci shoda mirno razidejo.

Narodne noše naj se zanesljivo do ¼ na 9. zglase pred hotelom Unionom, razen onih, ki bodo prisostvovali sprejemu na kolodvoru. Te morajo biti na kolodvoru najkasneje do pol devetih.

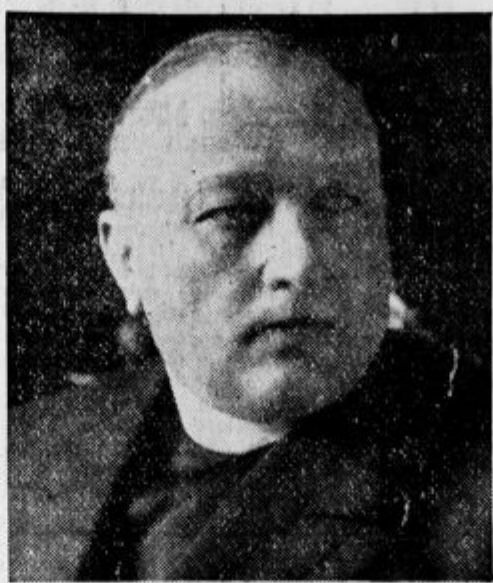
Vsem predsednikom krajevnih odborov JRZ v Ljubljani!

V zelo nujni zadevi naj se vsi gg. predsedniki kraj. odborov JRZ v Ljubljani oziroma njihovi zastopniki danes med 2. in 3. popoldne zglasijo popolnoma zanesljivo v mestnem tajništvu JRZ. S seboj naj prinesejo za vsa svoja volišča tiste izvode volivnih imenikov, v katerih imajo označene člane in NV. Smatrajte zadevo za zelo važno!

Dva velika voditelja Jugoslavije

dr. Milan Stojadinović

dr. Anton Korošec

bosta danes rekla zadnjo besedo pred odločitvijo

»Delavska politika« o »socialističnem« kandidatu dr. Kramerju

Kaj so rdeči voditelji pisali o Jutrovcih leta 1935 in kako jih danes hočejo voliti

Pod naslovom »Naprednost gospodov okoli Narodne tiskarne« je »Delavska politika« v času grafične stavke leta 1935 takole pisala in obsodila svoje sedanje zaveznike:

»Gospodje iz »Jutrovec« dežele so bili vedno polni napredništva. Bili so od sile nacionalni in so sploh goreli za narod in njegov blagor. Zelo so bili v strahu za usodo slovenskega naroda, če se je kaj zgodilo, kar ni bilo v popolnem skladu z njihovim pojmovanjem nacionalnih interesov. — V tej skrbi za narodov blagor, v skrbi za povzdigo nacionalne zavesti slovenskega ljudstva in v brigi za narodne interese slovenskega naroda so izdajali in še izdajajo napredno časopisje, ki naj brani napredno in nacionalno stvar.

Sedaj pa je Narodna tiskarna v boju z delavstvom, ki je bilo tudi desetletja v tem podjetju in ki je sodoživljalo vso skrb za napredno in nacionalno stvar, in ki je za napredno in nacionalno misel tudi marsikdaj sodelovalo. In sedaj se je pokazala prava nacionalnost gospodov okoli Narodne tiskarne.

Odhiteli so v Subotico in v razne kraje ob madžarski meji in tam so nabrali *Madžare in Nemce*, da sedaj izdelujejo napredno časopisje, ono napredno časopisje, ki se bori za narodni blagor, za narodne koristi, za nacionalno in napredno stvar. Naše napredno časopisje izdelujejo torej danes *Madžari, domače delavstvo pa je Narodna tiskarna pogoltna na cesto*. Kaj je spomin na Janka pusto že docela obledel? — Poleg *Madžarov in Nemcev* so zaposleni tudi tujci državljani. Pa jih še vedno iščejo. In tudi čistokrvni Italijani bi jim bili dobrodošli.

Ljudstvo, ne tako ljudi po besedah! Besede so lažne in ostanejo vedno le besede. Po dejanjih jih sodi, po dejanjih jih spoznavaj! — Kadar bodo prišli po tvoje zaupanje, kadar bodo hoteli, da jim izročiš mandate in narodno zastopstvo, tedaj pokaži s prstom na dejanja, ki jih v Narodni tiskarni uganjajo od 30. junija dalje. — Narodno zastopstvo ne more biti samo kšeft, samo zaslužek, narodno zastopstvo pripada ljudem, ki tudi z dejanji delajo za ljudske koristi.

Tako je leta 1935 socialistična »Delavska politika« pisala o tedanjih jns-arskih gospodih in dr. Kramerju, ki je glavni voditelj teh podjetij.

Leta 1938 pa ista »Delavska politika« pod naslovom »Socialistični kandidati« priporoča *delavcem, naj vsi kakor en moč volijo — dr. Kramerja!*

Komu se ne bi obrnil želodec, ko primerja tako ravnanje! Zato bo delavstvo 11. decembra kakor en moč pokazalo socialističnim kandidatom »Delavske politike«, da si je zapomnilo njene besede pred tremi leti, ko je pisala: »Besede so lažne, po dejanjih jih sodi! Kadar bodo prišli po tvoje zaupanje, da jim izročiš mandate, pokaži jim dejanja, ki jih uganjajo v Narodni tiskarni! Narodno zastopstvo ni kšeft!« Da, mandat poštenim ljudem ni kšeft, pač pa je kšeft tudi »Delavska politika«, ki se je tako spečala z nasprotniki delavskih interesov! Po tem oboje presočajte!

Volivni film:

Kako povsod frče generali brez armade

Mačkovski kandidati sedaj po vsej Sloveniji žanjejo vihar, ki so ga sejali. Od vseh strani nam poročajo, kako ljudje sprejemajo kandidate tistega, Mačka, ki je mislil postati nekak nekronani kralj vseh Hrvatov, med katere šteje tudi nas Slovence. Tisto ošabno obnašanje do Slovencev je razkazilo vse slovenske ljudi, ki sedaj o kakem mačkovstvu nikjer niti slišati več nečesto. To je plaz, ki bo dne 11. decembra zasul vsa tisto zmešano godlo, ki se je zbrala okoli hrvaške zmešnjave.

To je občutil sam senator Pucelj, ki si nikamor več ne upa. Zadnjič je naznanil, da bo imel shod na Vačah pri Litiji, pa so mu z Vač sporočili, naj nikar ne hodi tja, ker ne bo dobro, narkar je mož rajši doma ostal.

V St. Jernej na Dolenjskem se je pripeljal 3. t. m. Mačkov kandidat ter mislil pri Sebeli imeti svoj shod. G. Sebel pa mu je povedal, da pri njem shoda ne bo imel, narkar je kandidat iskal drugod prostor, koder naj bi imel svoj shod. Pa so mu povsod pokazali vrata. Nazadnje je orožnikom sporočil, da shoda ne bo, in se je odpeljal.

Prav tako se je istega dne godilo mačkovskemu kandidatu Strmanu pri Sv. Križu pri Litiji. Prišel je v napovedano gostilno, kjer sta ga čakala dva moža. Gostilničar pa jim je povedal, da ga nihče ni vprašal za prostor in da shoda v svoji gostilni ne dovoli. Nato so šli povprašat g. Višni-karja, ali lahko pridejo k njemu. Ta je prijazno povedal, da naj kar pridejo. Ko pa so hoteli imeti »shod«, je g. Višnikar dejal, da pri njem lahko pijo, kolikor hočejo, o shodu pa noče nič slišati, rad pa vidi pivec v gostilni. Gospod kandidat je nato dal za pol litra vina in odšel.

V Ajdovu je 5. t. m. napovedal svoj »shod« mačkovski kandidat g. Germ. Ko je prišel v gostilno, kjer naj bi ga volivci čakali, je v njej stal le natak. Nato je kandidat natakaro naznanil, da »shoda ne bo«. Zunaj pa je stal polno moč in fantov, ki so se močno zabavali, ko se je kandidat kislega obraza odpeljal v avtu.

V Žužemberku je 5. t. m. pričakovala mačkovskega kandidata pri Smrketu »možica« petih pristašev. Kandidat je zastopniku oblasti dejal, da shoda ne bo, ker je udeležba prepela. Ko se je možakar usedel v svoj avto, da bi se odpeljal, so mu zunaj stojči fantje napravili špalir ter njegov avto za pot lepo poslikali z jajci. — Na Dvoru je potem mačkovskega kandidata čakala enaka nevihta.

Tudi v občini Gorenja Radgona se mačkovski shodi končujejo s tako filmsko naglico. Zgagar Kores je moral s filmsko naglico izginiti iz Gornje Radgone in iz Apač. — Druga dva mačkovska kandidata, Glaser in Skuhala, pa sta morala pobirati šila in kopita v Zbigovcih, v Lomanoših, pri Kapeli, v Murščaku, na Jančevem vrhu in v Slatini Radenci. Kar brez slovesa sta odhajala. Ljudje pa so za vsemi temi možmi klicali, da ostajajo zvesti dr. Korošcu in njegovemu kandidatu Snoju.

Na Studenec pri Sevnici se je 4. t. m. pripeljal v lepem avtu hrvaški mačkovski kandidat Batušič. No, ni imel prilike kaj povedati, ker se mu je začelo kar muditi naprej. Le to je pred odhodom še dejal, da ga naša megla nekam duši, da so naši kraji lepi itd., narkar je oddrdral naprej na Rako, Bučko in Skocijan, kjer pa se mu tudi ni nič bolje godilo.

Sam general nekdanjih samostojnežev in sedanjih mačkovcev senator Pucelj je doživel kup polomij. Na shodu, ki ga je sklical v Šmartno ob Paki dne 1. t. m., je našel dva, recí: dva posluzalca, od katerih eden niti njegov pristaša ni bil. Brez favoriz je moral žalostno oditi.

V Solčavi sta bila Mačkov kandidati in njegov namestnik izžvižgana, v Lučah nista mogla zborovati, ker jih volivci niso hoteli poslušati. V Radmirju je Mačkov kandidat Zehelj sfrčal iz gostilne, v Novi Štifti so njegov shod zasedli pristaši JRZ, ki so z burnimi klici »Živio dr. Korošec in naš

Papirničarji v Vevčah gredo proč od mačkovcev

Delavstvo v vevški papirnici je po veliki večini usmerjeno katoliško in slovensko narodno. Strokovno je sicer že od nekdaj organizirano v Jugoslovanski strokovni zvezi, ker je to organizacija vedno imela za resnično krščansko in so mu to voditelji tudi vedno zatrjevali.

Kako strela z jasnega neba pa je te delavce zadela novica, da kandidirajo njeni voditelji na eni kandidatski listi skupaj z izrazitimi fašisti-orjunci, socialističnimi birokrati in agenti kominterne. Krščanski delavci v Vevčah pa nikakor ne marajo oddati svojih glasov za take ljudi, ker imajo g. m. m. dr. Korošca za svojega narodnega voditelja.

kandidat Steblovnik« vsak nadaljnji govor one-mogočili.

Tako se ta film te dni vrti z vedno večjo naglico po vsej Sloveniji. Izkoreninjenici naj že pred 11. decembrom vedo, da se slovenski narod od njih ne da imeti za norca. Naj vedo, da Slovenci odklanjajo vsakršno mačkovsko politiko, ker nočejo, da bi kdorkoli delil našo Slovenijo in z njo barantal!

Nekdaj vsemogočni Pirkmajer deležen dveh tušev na en dan

Nevarno je za zdravje, če kdo dobi mrzle polive pozimi. G. Pirkmajer je imel nesrečo, da je v nedeljo doživel kar dva. Seveda le moralna tuša. Ob 8 je imel shod v svojem kraju — v Framu, v gostilni g. Kosa. Tam ga je čakalo okrog 80 volivcev, toda žal, ne njegovih, ki so mu izvajanja kar sproti popravljali, potem pa še zapeli pesem »naš maček«.

Podobno je bilo v Tinjah na Pohorju, kamor se je na dveh avtomobilih pripeljal kar cel volivni štab: dr. Pučnika in bivšega poslanca V. Gornjaka. Dr. Pučnik je hotel sedaj slovesno predati svojo trdnjavo v roke g. Pirkmajerja oziroma Mačka, pa ni vedel, da se je ta papirnata stavba že davno sesula v solčni prah. Njehovega shoda se je udeležilo 15 (beri: petnajst) ljudi. Tinjčani namreč nočejo iti v Mačkov gobec. Skoraj vsi so se zbrali rajši na shodu JRZ, ki sta ga vodila delegata iz Slovenske Bistrice.

Isti dan je vodil shode v Makolah, Studencah in Poljčanah naš župan g. dr. Schaubach. To so bile prave manifestacije za našo stvar.

Ker je bilo na Pirkmajerjevem shodu v Hočah 7. t. m. Koroševih ljudi več kakor pa Mačkovih, se je dr. Pirkmajer moral preseliti v drug lokal. Tudi tam ni prišel do besede, ker so ljudje vzklikali dr. Korošcu. Pirkmajerja so tako razburili, da jo je odkuril tudi od tam.

»Ne volite dr. Ogrizka, ker je na smrt bolan!«

Ob Solli so mačkoveci raznesli govorice: »Sedaj je pa brez pomena voliti dr. Ogrizka, ker je siro-nak na smrt bolan ter leži v ljubljanski bolnišnici« — Kajpada lažnjiveci niso vedeli, da ima laž kratke noge in da bo dr. Ogrizek prišel tudi tja na shode. Ko je v nedeljo dr. Ogrizek prišel na shod v Mestinje in v St. Vid pri Grobelnem, so se ljudje začeli kar smejati, ko so videli, kako zdrav in močan je njihov kandidat. Seveda bodo sedaj še bolj odločno obračunali s takimi lažniki! Mačkovstvu je tudi v tem okraju odklenalo.

Social-komunisti groze!

Kdo bi mislil, da bankrotirani rdeči socialistični generali brez armade znajo celo komu groziti. Še bolj smešno pa bi seveda bilo, ko bi se kdo njihovih groženj ustrašil. In res se njihovih groženj nihče ne boji, je pa vsekakor omenjeno vredno, s čim ti ljudje groze. V pivovarni Union je namreč nekaj takih priganjačev, ki groze delaycem, če bi šli voliti kak drugo ko »socialistično« listo dr. Mačka-Kramerja in Jelenca. Te dni pa so med delavce kanneloma v Borovnici raznesli novico, da bo vsakdo, ki bi 11. decembra volil dr. Korošca, v ponedeljek že ob kruhu in na cesti.

Te grožnje spominjajo nekoliko na tiste čase, ko so ti rdeči generali res še delavcem komandirali ter velevali metati na cesto krščanske in slovenske delavce. Ti rdeči kolovodje so takrat bili tako vneti za »enotno fronto proletariata«, da so na Jesenicah in drugod organizirani rdeči delavci morali metati na cesto svoje delavske tovariše, ki niso bili istega prepričanja. Danes pa so časi drugačni. Marsikaj se je sicer pozabilo, to pa se ne bo. In zato danes, ko noben delavec nič več ne da na besede socialpatriotov in socialburžujev, ne bo nobenega delavca, ki bi jim nasledel. Iz teh groženj pa zveni njihova socialna zavest, ki je pripravljena delavce metati na cesto, če bi gospodje imeli kaj moči. Ker pa je nimajo, je to delavcem le dober nauk, kakšna je ta rdeča socialnost.

Za nas pa sledi tale nauk: Po zmagi 11. decembra bomo pometli in zlomili zadnje ostanke rdečega terorja na Slovenskem! Naša slovenska domovina mora biti čista te tuje judovske navlake!

Navodila predsednikom volišč

Predsedniki volivnih odborov se opozarjajo, da je generalno ravnanjstvo drž. železnice z odlokom od 20. oktobra 1938, št. 106992, odobrilo brezplačno vožnjo vsem predsednikom volivnih odborov, in sicer od kraja bivališča do volivnega kraja in do okrajnega sodišča zaradi izročitve volivnih spisov, ter zopet nazaj do bivališča. Z istim odlokom je odobrena brezplačna vožnja sodnikom okrajnih sodišč za prenos volivnih spisov v Belgrad.

Kot brezplačne vozovnice veljajo odloki (uve-renja), ki jih je izdal predsednikom volivnih odborov državni odbor, sodnikom pa pristojno sodišče. Enim in drugim veljajo za II. razred brzih in potniških vlakov, odnosno za I. razred na lad-jah v državni eksploataciji.

Predsednikom volivnih odborov pripada pov-račilo potnih stroškov, in sicer dnevnic 150 din za čas potovanja in poslovanja v volivnem odboru, razen tega pa še za potovanje, kjer ni železnice, po 4 din za kilometer.

Zaradi izplačila potnih stroškov naj pred-sedniki volivnih odborov pošljejo finančnemu oddel-ku kr. ban. uprave polne račune, v katerih naj točno navedejo uro odhoda in uro vrnitve. Ra-čunom naj priložijo: 1. odlok drž. odbora v ori-ginalu ali overjenem prepisu; 2. potrdilo okraj-nega sodišča o izročitvi volivnih spisov, in 3. za potovanje, kjer se ni mogla uporabiti železnica, potrdilo o razdalji od pristojnega okr. načelstva.

Ako je za predsednika volivnega odbora od-rejen predsednik občine ali občinski odbornik ali državni ali samoupravni namestnik v isti ob-čini, ima pravico do potnih stroškov samo za prenos volivnih spisov na sodišče, če se to na-haja izven dotične občine.

Iz pisarne kralj. banske uprave v Ljubljani, dne 7. decembra 1938.

Za bana: pomočnik dr. Majcen, s. r.

Zločinska mafija mora biti strta!

Slovenci! Ne pozabite niti za hip, s kom imate opraviti! Najnovejši zločin proti slovenskim ljudem v Moravčah vam naj bo dokaz, da je na delu ista zločinska mafija, ki je umorila delavca Fakina, ki je telesno in duševno mučila svoje politične nasprotnike, ki je uporila katoliškega akademika Dolinarja, in ki je redno pripravljena na vsak zločin in vsako lumparijo, samo da se maščeje nad slovenskim narodom, ki ga besno sovražijo zaradi tega, ker se noče pokoravati njegovemu valpetakemu biču. Opraviči imamo z zločinsko in brezmejno domišljavo in naduto po-litično skupino, ki si domišlja, da je že kar sama po sebi poklicana za gospodovanje nad narodom. Slovenski možje in fantje! Nastopajte povsod

Kaj pravite?

Prejeli smo iz Novega mesta: Ker so se udeležili dr. Koroščevega shoda v Novem mestu dne 28. novembra, je neki tukajšnji podjetnik takoj odločil tri pomožne delavce in nastilil druge. Omenjeni delavci so prej povedali, da jih za časa shoda ne bo na delo. Imeli so s podjetnikom 14 dnevni odpovedni rok, toda odločili jih je takoj brez odpravnine. Kdo tedaj dela nasilje? Vemo, da bi prejšnji režim takega podjetnika takoj poglajal, odkoder je prišel. — Uradništvo je prejelo iz Zagreba grozila pisma s podpisom dr. Mačka in drugih, da bodo takoj po 11. decembru nastopili proti uradništvu, ki bi glasovalo za JRŽ, z najhujšim preganjanjem, kot smo videli, da znaajo. Kdo dela nasilje? Kaj pravite?

Koledar

Četrtek, 8. decembra: Brezmadežno spočetje Marije Device.

Petek, 9. decembra: Peter Fourier, škof; Delfina.

Sobota, 10. decembra: Lavretanska Mati božja. Melhiard.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v 88. letu starosti mirno v Gospodu zaspal g. Sebastijan Trampuš, davčni upokojenec. Pogreb bo v petek ob 2 popoldne. — V 70. letu starosti je v torek umrl g. Janko Traun, bivši trgovec. Pogreb bo danes ob 2 popoldne. Naj jima sveti večna luč! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Promoviran je bil na zagrebški univerzi za doktorja vsega zdravstva g. France Rakuš iz Sv. Barbare v Halozah. Iskreno čestitamo!

— Poročila sta se gđc. Anica, šivilja iz Ljubljane in g. Slabina Ivan, žel. uradnik iz Zagorja. Bilo srečno!

Za društva in dom!

Vse vrste kino in projekcijski aparati v **Drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5**
Zahtevajte brezplačni cenik »Projekcijac«.

Izjava

Podpisani Znidarski Leopold, posestnik na Peščenjku pri Višnji gori, izjavljam, da nikdar nisem privolil, da bi bil za predstavnika Mačkove liste. Za predstavnika so me predlagali brez moje vednosti in proti moji volji.

Znidarski Leopold L. r.

Trgovino s čevlji

sem otvoril v Kresiji
(prejšnji lokal tvrdke I. C. Mayer)

kjer nudim cenjenim odjemalcem veliko izbiri vsakovrstnih čevljev solidnega, ročnega izdelka po zelo zmernih cenah.

Vabim na brezobzven ogled.

Kalan Jože, Ljubljana

trgovina s čevlji pri tromostovju

Proslava 20 letnice Jugoslavije v Metzu

Na izredno slovesen način je tukajšnji konzulat proslavil dvajsetletnico obstoja Jugoslavije. Generalni konzul g. Smiljanec, ki je znal že po parmesnem službovanju odlično navezati stike z najvišjimi osebnostmi v Metzu in Nancyju, kar je našim izseljencem samo v korist in je obenem neizmerne važnosti za ugled naše države, je povabil k tej proslavi pevski zbor iz Aumetza ter zastopnike rojakov iz vseh naših kolonij. Slovesno službo božjo z molitvami za kralja in domovino, katere so se udeležili poleg naših rojakov tudi zastopniki francoskih državnih in cerkvenih oblasti, je imel izseljenski duhovnik g. Švele, na koru pa je pel zbor iz Aumetza.

Po službi božji smo odkorakali pred spomenik v vojni padlih žrtvah, kjer je položil g. generalni konzul krasen venec, in kjer so se poklonile tudi naše društvene zastave. Vse navzoče je nato g. konzul povabil na prigrizek na konzulat. Tu je imel g. Smiljanec na naše rojake krasen nagovor. Pevski zbor iz Aumetza pod vodstvom g. Biščaka je zapel par naših narodnih pesmi in žel splošno pohvalo.

Ta dan je g. generalni konzul odposlal v imenu vseh rojakov na področju konzulata v Metzu vdanošno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II. in ministrskemu predsedniku g. dr. Milanu Stojadinoviču.

V nedeljo 4. decembra je bila proslava v Merlebachu, v nedeljo, 11. decembra pa bo v Aumetzu. S temi prireditvami se bomo tudi mi izseljenci v Franciji oddolžili dolžnosti, katere imamo do naše mile domovine.

T. Š.

Slovenci se ne damo terorizirati Mačku in njegovim priganjačem. Zato bomo šli 11. decembra za našim narodnim voditeljem dr. Korošcem

Minister dr. Korošec bo ter gasilski brizgalni

Gasilska četa v Apačah pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju si je nabavila novo brizgalno. Gasilci so naprosili notranjega ministra g. dr. A. Korošca, da bi kumoval novi brizgalni. G. minister se je radevolje odzval in, ker je bil sam zadržan, je določil za svojega namestnika šolskega upravitelja g. Antona Korbana. Preteklo nedeljo so brizgalno na slovesen način blagoslovili. Pred blagoslovitvijo je g. Korman pozdravil gasilce v imenu dr. Korošca in jim izročil njegov dar (3000 din). Nato je domači župnik g. svetnik Spindler blagoslovil brizgalno. V imenu gasilcev se je zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je slovesnost tako lepo potekla, tovariš Murko pa se je posebno zahvalil g. dr. Korošču za njegov velikodušni dar.

Damski česalni salon

GIJUD ALEKSANDER, Kongresni trg 6 je danes na praznik 8. dec. dopoldne odprt

— Cvetje v decembru. Iz St. Lovrenca na Dol. 5. decembra. Ko sem šel danes maševat na Zaplazo, sem videl, da cveto v Razborih, čateška župnija, in na Zaplazu še bele in rdeče vrtnice. Na Zaplazu so trgali večeraj na vrtu še paradiznike. V nekem vinogradu čateške župnije pa so minuli teden trgali tudi zrele jagode. Ko sem šel pa domov z Zaplaza, sem natrgal šopek spomladanskih cvetlic, katerim pravijo po Dolenjskem »petelinčiči«. Rastejo ob hostah in cveto rdeče in rumeno, rastlina se plazi po tleh. Botanično ime mi ni znano. V Razborih ji pravijo tudi »hostna resca«, ki pa navadno resi ni prav nič podobna. Pod Razborami sem utrgal tudi še cvet rumenega drenas (cornus mas). Vse to v začetku decembra! I. Š.

— Izposojevalnica diaprojektivov in filmov sporoča, da je spopolnila svojo zbirko s sledečimi novimi serijami, ki so na razpolago društvom: 1. Razstava Prosvetne zveze (31). 2. Evaristični kongres v Budimpešti (45). 3. Zgodovina Slovencev (56). 4. Kulturna stopnja narodov se sodi po pokopališčih (60). 5. V kraljestvu Dolomitov (44). 6. Naseljevanje Slovencev. 7. Oče naš (11). 8. Knežinja v gozdu (8). 9. Pokoncu izpod korenin (9). 10. Palčki (14). 11. Zvezdice (8). 12. Rožni venec (15). 13. Zdrava Marija (8). Vse te slike so kolorirane.

— Novo postajno poslopje na Homcu pri Kamniku. Postajno poslopje, do nedavna najmanjše poslopje na kamniški progi, je bilo tako majhno, da je v njem našlo streho komaj 6 potnikov. Ker je postaja precej ven iz vasi, je bilo spriču naraščajočega prometa včasih prav nerodno, ko so morali potniki na dežju čakati na kamničana. Na mestu starega poslopja, ki so ga podrl, so zgradili novo, v istem slogu in veličini kakor na Ježici. Občina je poskrbela, da je postaja dobila tudi električno razsvetljavo. Na kamniški progi imamo zdaj od Kamnika do Domžal kar tri nova postajna poslopja: na Duplici, na Homcu in v Grobljah. V kratkem bo prišla na vrsto tudi postaja Kamnik-mesto.

— Slovenski božič po narodnih napevih, uglašil Matija Tomc. Izdala in založila Jugoslav. knjigarna v Ljubljani. Besedilo narod. pesmi zbral prof. Niko Kuret. Prosvetna društva bodo po tem delu segla z odprtimi rokami, saj je to del našega doživljanja na deželi. Narodne pesmice so lahke, tako da jih lahko vsak zbor obvlada. Solistični nastopi: Jožef: bariton, Marija: sopran, angel: tenor, krčmar: bas, krčmarica: alt, bodo tudi obvladali naši cerkveni pevci. Prosvetna zveza v Ljubljani pa je za tiste kraje, kjer ni mogoče zbrati solistov in kvarteta, pripravila sklopične slike, tako da zadostuje le cerkveni pevski zbor, ki ob slikah, ki predstavljajo vsebino posameznih pesmic, priredi to božično ljudsko spevoigro. Ker bo gotovo za prihodnji božič veliko povpraševanje, prosimo, da društva pravočasno rezervirajo te sklopične slike pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 7.

Vsaka očala po meri
zato dobro seveda in
jasen pogled pri

Zajec

LJUBLJANA
PASAŽA
NEBOTIČNIKA

— Volitve 11. decembra. Predsednikom oziroma njihovim namestnikom in ostalim članom volivnih komisij priporočamo najnovejši Zakon o volitvah narodnih poslancev s spremembami in dodatki, tolmačenji itd. Cena 12 din. Dobite ga v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Prekmursko prosvetno okrožje je na zadnjem običnem zboru v Murski Soboti izbralo nov odbor, v katerem je predsednik g. Janez Bejcek, župnik v Pečarovicah, podpredsednik g. notar Janko Ponebšek, tajnik pa g. Janko Škrabar, kaplan v Murski Soboti. Okrožje bo kupilo sklopični aparat in organiziralo

predavanja iz kmečkih, kulturnih in narodnoobrambnih vprašanj, za podeželske odra pa bo organiziralo tečaj za šminkanje. V Prekmurskem prosvetnem okrožju je zdaj včlanjenih 12 delovnih društev, njihovo število pa se bo s pozitivno nekaterih starih društev in z ustanovitvijo novih še pomnožilo. Naj bi prekmursko prosvetno okrožje prav globoko zasadilo plug, da izorje prosvetno ledino Slovenske Krajine za obilno in blagoslovljeno žetev!

Štedite s kurivom!

Kupujte LUTZ-peči!

Tovarna Ljubljana VII. Telefon 52-53

— Vreme. Jugoslavija: Na severozahodu in na Primorju se je razjasnilo. Nad ostalimi deli kraljevine je oblačno in deževno vreme. Sneg je v Bosni. Temperatura se ni izpremenila. Najnižja je v Kupresu -5, najvišja pa v Pipanju +17 stopinj. Napoved za danes: Razvedril se bo od zahoda proti vzhodu. Nad vzhodno polovico države bo še oblačno. Po vsej državi bo hladnejše vreme.

— Slikarji in umetniki se vlnudno vabijo, da se udeležijo natečaja za osnutke (skice 15 glav visokih do 10 cm, in sicer naj bodo izdelane tako, da po kažejo glavico en face in v profilu, potrebni bi bili naslednji tipi glav: 1. Gašperček, 2. njegova žena, 3. stara mati, 4. smrt, 5. parkelj, 6. tolovaj, 7. policaj, 8. kmet, 9. kralj, 10. princesa, 11. princ, 12. čarovnica, 13. krčmar, 14. navadna ženska, 15. vila. Vsaka podrobnost v realističnem smislu je odveč. Izdelava naj računa s širokimi ploskami in grotesknimi učinki. Skice je treba poslati na naslov: Prosvetna zveza, Ljubljana, Miklošičeva c. 7, do 23. decembra do 12. Poselna komisija bo osnutke pregledala in nagradila sledeče: prva nagrada 500 din, druga 400 din, tretja 300 din. Poleg osnutka naj se pošlje ime v zaprti kuverti.

Moderne tkanine

za plašče, kostume, obleke itd.

Božična darila

A. & E. Skabernè
Ljubljana

— Na ljubljanski univerzi je uslužben človek, ki sicer ni noben profesor, pa tudi ne docent ali asistent, vendar se pa zelo rad spušta v filozofske debate, naperjene zlasti proti duhovščini. Med drugim je te dni nekim gospodom govoril naslednje: »Človeštvo je morje. Včasih valovi, včasih pa se umiri. Na človeštvo pa je že 2000 let pilepjen neki trot — far, ki neusmiljeno izkorišča človeštvo. Farji zapeljujejo človeštvo s svojimi neumnimi in neutemeljenimi bajkami o Bogu. Tega, kar pripovedujejo, sploh ne morejo dokazati. Pravijo, da človek ne sme sam o tem, kar farji čvekajo ljudstvu, razmišljati, če pa razmišljajo, so takoj prekleli. Hvala lepa za tako vero.« Nato je govoril, da bo nekoč nekje izbruhnilo in da se bo križal takrat celo on, ki se doslej še nikoli ni. Čudno se nam zdi, da se mož s svojimi filozofskimi izjavami in »znanstvenost« izobrazbo do danes ni povzpел do mesta filozofskega docenta — ali pa za marksističnega komisarja za ljubljansko okrožje.

— Zveza katoliških kmečkih mladen priredi v Šmihelu pri Novem mestu duhovne vaje in tečaj KA, ki bo trajal od 26. do 30. decembra. — Celotna oskrbina znaša 85 din. Tečaj in duhovne vaje so namenjene v prvi vrsti dekletom iz Dolenjske, katere težko pridejo v Ljubljano. Vse udeležence naj pridejo v zavod čč. sester v Šmihelu dne 26. decembra do 6

**Kdor je za mir, kruh in svobodo,
bo volil Stojadinovič - Koroščevo listo!**

**Dolenjski tramvaj obnovljen in podaljšan
do Rakovnika**

Ljubljana, 7. dec.

Stara zahteva prebivalcev dolenjskega okraja se je danes uresničila. Tramvajska proga, ki vodi od magistrata do mitnice, je obnovljena v najbolj važnem delu, to je od Florjanske ulice do mitnice in še več, napravljen je tudi nad pol kilometra dolg podaljšek do Rakovnika.

S skromno slovesnostjo je bila danes ob 4 popoldne proga odprta in je vozil danes prvi tramvajski voz od magistrata pa do Rakovnika. Prve vožnje so se udeležili mestni župan dr. J. Adlešič, zastopnik banske uprave g. referent Sink, mnogo občinskih svetnikov, med temi tudi zastopnik dolenjskega okraja g. Usenik, ki se je za zboljšanje prometnih razmer v dolenjskem okraju mnogo prizadeval, dalje ravnatelj tramvajske družbe inž. Zenko z inž. Kersnikom, predsednik Pokojninskega zavoda g. dr. Milavec, zastopniki ljubljanskih časopisov in drugi. Vsi ti predstavniki so takoj, ko je vozilo pričelo voziti po novi progi, spoznali veliko prednost obnovljene proge pred staro. Tistega valovanja, ki smo ga imeli vsi pri vožnji na dolenjski progi, ni več. Vozilo drči gladko in elegantno po novo zgrajeni progi. To pa tudi ni čudno, če vemo, da je bila stara proga zgrajena zgolj na pragojih, medtem ko ima nova proga pol metra globoko položen kamenit temelj.

Pri mitnici je bil postavljen mlaj, ki je slavnostno okrašen tramvaj pozdravljal z napisom: »Praznična in vesela, te pozdravlja arenia celale. Pri zadnji postaji, to je tam, kjer se odcepi pot na Rakovnik in na drugi strani pot na Galjevico, pa je nov mlaj pozdravljal udeležence slovesnosti z napisom: »Romarje k Mariji vozil bom, mestu in deželi služil bom!«

**RAZSTAVLJAMO
ZA VAŠ DOM:**

PREPROGE
ZAVESE
TAPETNO BLAGO
LINOLEJ
TEKAČE
I. T. D.

VES DAN v četrtek 8. t. m.
RAZSTAVA V VSEH PROSTORI
NASE TRGOVINE

OGLEJTE SI TO BOŽIČNO
ZALOGO!

MANUFAKTURA

F. KS. SOUVAN

MESTNI TRG 24

zvečer. Prijavite se do 10. decembra na naslov: Zveza katoliških kmečkih mladen — Ljubljana, Masarykova cesta, Dom dijakinj.

— Duhovne vaje v Domu Device Mogočne bodo: za žene in matere od 10. do 14. decembra; za dekleta od 26. do 30. decembra. Prvi dan začetek ob 6 zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. — Oskrbnina 100 din. — Duhovne vaje bodo vodili gg. misijonarji. Prijavite se na predstojništvo Lichtenhurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg 8.

— Bolniki so povsod. Zato je neobhodno potrebno, da se pazi na urejeno prebavo. Zdravniki priporočajo Darmol odraslim in otrokom. Tudi pri večkratni uporabi ne nastopa navada. Uporabljajte pri zaprtju dobro odvajalno sredstvo Darmol. Dobi se v vseh lekarnah. — Reg. 25.801/37.

— Državna šolska poliklinika priredi v primeru daljših božičnih počitnic v svojem počitniškem domu na Rakitni zimsko letovanje v zvezi s smučnim tečajem za mladino v starosti od 7 do 17 let. Prošnje za znižana in brezplačna mesta srednšolcev je vložiti do 15. t. m. na državni šolski polikliniki v Ljubljani, Askerčeva cesta, kjer se dobe tudi vsa nadaljnja pojasnila.

— Biljete z originalnimi fotografijami za božična in novoletna voščila, na željo fotografije tudi na izbiro priporoča M. Tičar, Ljubljana. Lastni fotoatelj.

— Zveza za tujski promet v Sloveniji je za božične praznike pripravila izlete za Split, Dubrovnik, Sarajevo, Trst, Gorico in Idrijo ter Pariz in Nico. Prijave sprejemajo vse biljetarne Putnika do vključno 17. decembra t. l.

Štedite s kurivom!
Kupujte LUTZ-peči!
Tovarna Ljubljana VII. Telefon 52-53

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine od 7. t. m. je objavljen »Ukaz kraljevskih namestnikov o splošni amnestiji in pomilostitvi«, dalje »Ukaz kraljevskih namestnikov o delni amnestiji za monopolna kaznjiva dejanja«, »Uredba o občinskih hranilnicah«, »Novo avtentično tolmačenje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov«, »Odločba o uredbi nakazniškega prometa z Nemčijo« in »Razveljavitev taksnih olajšav delniških družbam«.

OGLEJTE SI

BOŽIČNO RAZSTAVO
8. decembra

Modna trgovina **PEPCA ČERNJAC**
Selenburgova ulica

— Pri saprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josefa« grenčice.

— Kontroliran med z zaščitnim znakom »Medved« je zajamčen pristen, brezhiben in zdravilen. Nudi vam ga edinole Društvena čebelarna, zaloga čebelarstva potrebščin, medu in voska, Ljubljana, Tyrševa 21.

Monumentalno zgodovinsko filmsko delo ogromnih dimenzij in razkošja!

Padec Kartagine Scipio Afriški

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri.

ZARADI SHODA MATINEJA ODPADE

KINO UNION Telefon 22-21

Nad 20.000 sodelujočih, konjeniki, vojaki, sloni, stare rimske bojne ladje itd.

Krasni planinski film po najlepšem Ganghoferjevem romanu o globoki ljubzenski pravljici
Šumski akordi (Das Schweigen im Walde) — Hansi Knotek
Paul Richter — Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri
Kulturni film v naravnih barvah — Tednik!

KINO SLOGA

Telefon 27-30

RESERVIRAJTE SI VSTOPNICE

V PREDPRODAJI!

TANGO NOTURNO

Simfonija ljubezni, brepenjenja in samoodrekanja! POLA NEGRI, slavna filmska umetnica na višku svojega umetniškega ustvarjanja

Danes ob 15., 17., 19. in 21. uri.

Ob 10:30 isti spored po znižanih cenah!

Klic Brezmadežne mladini

Sv. Bonaventura pravi: »Pridigi na gori bi imeli dodati še en blagor: Blagor tistim, ki Marijo ljubijo, ker oni bodo rešeni.«

Marijin otrok bodi otrok sonca, zakaj Kristusovo sonce mu razsvetljuje vsa pota. Saj pravimo, da je Marija jutranja zarja, ki vzhaja pred soncem.

2. Marijansko viteštvo. Marijini otroci so Marijini vitezi. Viteški duh, viteška hrabrost in odločnost značaja, viteško premagovanje in disciplina!

Sami sebe moramo vzpodbujati k duhovnosti. Zmeraj moramo začeti pri svoji osebi. Marijino otroštvo je najboljša šola čistosti. Predvsem pa je visoka šola čistosti, je prava noblesa, gosposkost duha. Marijanski čut za čast je zoper vsakršno strahopetnost, ne prenese polovičarstva, ne suženjske uslužnosti spricho nizkosti in podlosti.

3. Marijanski apostolat. Kongregacija je častna legija, ki naj širi po svetu kraljestvo Kristusovo in Marijino.

»Pomni!«

Marija je stopila vsem zmotam na glavo. Marija je premagala pekel in ga bo še zmeraj premagala. Marija je kakor božja armada, ki je pripravljena na odhod na bojne poljane. Vsi svetniki in verski junaki so do Mariji prešli hrabrost in moč.

Iz tega sklepaj:

V kraljestvu božjem ne smeš biti nizkoten egoist, ki misli samo nase. Spoznati moraš versko, moralno, socialno bedo naše dobe in si moraš prizadevati, da jo z Marijo obvladaš — v svojem okoliščju, v svojem poklicu, v svoji družini, v svoji kongregaciji, v svoji župniji!

Da si Marijin otrok — to se pravi, da te je Marija poklicala na vodstvo za sveto službovanje.

Udejstvovati se moraš v marijanskem pomenu, da moliš, se žrtvuješ, navdušuješ. Ni zadosti, da si otrok Marije, marveč moraš biti misijonar, misijonarka Marije. Zatorej na Marijino fronto!

Ali pomagáš, da nastane v tvoji župniji prava Marijina pobožnost? Ali pomagáš, da se Marijina dežela, Slovenija, zbudi iz verske in moralne brezbrčnosti? Ali pomagáš, da se v vaši Marijini kongregaciji bolj vneto deluje?

Marija je kraljica mladine — bodite vsi — mladina Kraljice.

Obhajajte z veseljem današnji praznik Marijinih otrok, praznik Brezmadežne!

oslanica Marije se glasi:

Marijanska čast obsega marijanske dolžnosti. Te so:

1. Marijanski idealizem: Da strežimo po višjem razumevanju vere in življenja; da ljubimo vse, kar je čisto, lepo in vzvišeno; da smo navdušeni za vse dobro; da imamo radost v duši.

H. Helne:

Moji materi

1.

Navadno nosim prav pokonci glavo, moj duh je malo trmast in uporen; če kralja videl bi, njegovo slavo, ne klonil bi pred njim, ne klečal boren.

Vendar, o mati, ti povem odkrito: naj se pogum s ponosom mi odeva, ko tebe vidim le, sladkost prikriti, sem ves ponižen, moj napuh okleva.

Ni li tvoj duh, ki me tako poniža, visoki duh, ki drzno se v temo ti niža in se kot blisk nebeški luči bliža?

Mar muč me spomin, da se zgodilo je kaj, kar ti srce je užalostilo? Srce, srce, ki me je tak ljubilo!

2.

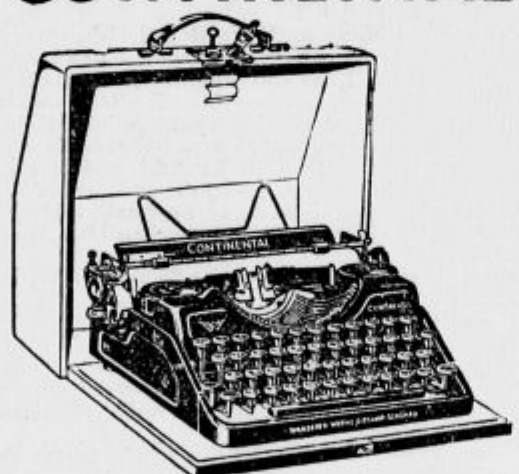
Ves bloden sem od tebe se poslovil hotel sem priti svetu vse do kraja, potrkati na dvor ljubezni raja, da bi v ljubezni srečo si prenovil.

Po ulicah vodila me je noga, istezal sem roke pred vsemi vrati: le majhen dar od vas, ljudje bogati — povsod pa hlad me sprejme, vsak se roga.

In vedno za ljubeznijsko sem hodil, nikjer je našel, ves bolan sem blodil, domov nje duša šla, povsod pregnana.

Tedaj nebo mi tebe je poslalo In oh, kar ti v očesu je igralo, bilá ljubezna je, zaman iskana. Materi za god poslovenil Leopold Stanek.

CONTINENTAL

Traino darilo za Božič!

IVAN LEGAT
LJUBLJANA MARIBOR
Prešernova 44 Vetrinjska 30
Tel. int. 26-36 Tel. int. 24-34

Najlepši Marijin praznik

O prazniku Marijinega brezmadežnega spočetja večkrat celo izobraženi katoličani nimajo pravega pojmovanja. Mnogi razumevajo pod to dogmo nauk, da je Marija spočela Jezusa in ga rodila, ne da bi njeno devištvó bilo omadeževano. Toda skrivnost današnjega praznika nam pravi, da je Marija bila v naročju svoje matere sv. Ane spočeta brez madeža izvirnega greha. Ker obstoji izvirni greh v tem, da nima duša posvečujoče milosti božje, je torej Marijino telo bilo z vsega početka bilo združeno z dušo, ki je bila okrašena z božjo milostjo.

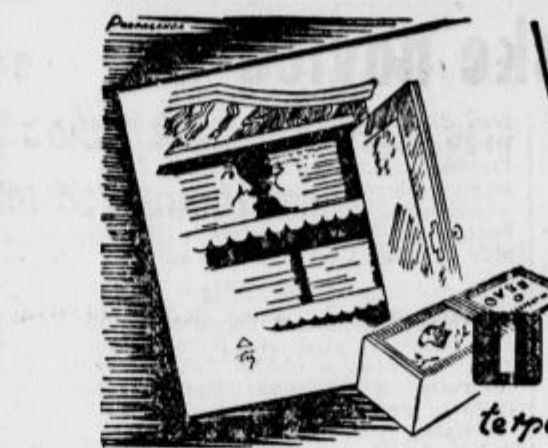
Otroci svojim staršem niso le slučajno podobni, ampak jim sledijo po naravnih zakonih. Ker pa je Marija naša resnična nadnaravna mati, se moramo potruditi, da bo naša duša nosila poteze naše Matere, in sicer take matere, ki je bila brezmadežna. Toda utegne kdo reči, izvirni greh se nam itak izbriše pri sv. krstu! Krščen človek, ki se ne zaveda nobenega smrtnega greha, ima z milostjo okrašeno dušo, kakor jo je imela Marija že ob svojem spočetju.

To je res! Toda ker Marija sploh nikdar ni imela izvirnega greha, je bila prosta tudi njegovih žalostnih nasledkov, to je grešnega početja in telesne smrti. Pri nas izbriše sv. krst le to od izvirnega greha, kar je grešnega značaja; toda posledice ostanejo: ostane slabo početje in celo množico skušnjav in telesna umrljivost z njenimi predznaki, ki so trpljenje, bolečina in bolezní. Tu nam nič drugega ne preostane, kakor da se po-

gumno postavimo skušnjave v bran in da tudi trpljenje in bolečina potrpežljivo nase sprejmemo in se vse življenje pripravljamo na dobro smrt, ako hočemo postati podobni naši nadzemski brezmadežni spočetni materi.

Početje ni greh, ampak prihaja od greha in vodi k grehu, ako mu pritrdi volja. Kolikorkrat pa se s pomočjo milosti božje, ki nam jo Bog daje na razpolago, skušnjavam upremo, imamo zasluženje, ki nam poveča posvečujočo milost in s tem tudi večno blaženstvo. Tako nam ravno skušnjave nudijo na tisoče prilik, da postanemo svoji Materi podobni, ker na eni strani vedno lažje zmagujemo moč skušnjav in se tako vedno bolj oddaljamo od grešne požljivosti — vaja tudi tukaj napravi mojstra — in ker na drugi strani na ta način našo dušo bolj in bolj lepšamo in vedno bolj posvečujemo. Kakor čebela tudi iz strupenih cvetov srka med, moremo tudi mi slabo postaviti v visoko službo dobrega. Tako dobesedno služi onim, ki Boga ljubijo, vse v dobro (Rim. 8, 28). Vemo, da se z vsakim. Še tako majhnim dobrim delom pomnožuje posvečujoča milost in v življenju imamo priliko za tisoče dobrih del in za tisoče zmag nad slabšimi človekom.

Tudi bolezen in telesne bolečine moramo premagati, ako hočemo biti podobni brez madeža spočetni Materi. Tu je naše najboljšo zdravilo potrpežnje. Če iz čisto naravnega stališča je potrpežljivost najboljšo zdravilo. Kdaj je še kaka telesna bolečina postala manjša v nepotrpežljivosti? Kdaj se je tudi najmanjša bolezen umaknila pred jeznim srdom? S potrpežljivostjo ne premagamo le najlažje duhovnih skušnjav, ampak

Končno smo sami v omari!

Tak je vzklil pomlajenega perila, ki je sedaj po pranju s terpeninovim milom »Oven« idealno čisto ter v veliko veselje gospodinje, ki odslej rabí samo milo »Oven«, ker daje perilu prijetno svež vonj.

OVEN
terpeninovo milo

Ob 25 letnici prekmurskih »Novin«

Prav pred 25 leti, na Marijin praznik, dne 8. decembra 1913, je prva številka »Novin« kot neko veselje, čeprav še plahó adventno sporočilo stopila pred slovensko ljudstvo med Muro in Rabo. V obliki verskega lista je skušala prekmurska ljudstvo prosvetiti in ga pripraviti za lepšo bodočnost.

Med tem, ko so Slovenci v Avetriji, čeprav pod tujim jarmom, vendarle razvili svojo narodno kulturo in literaturo, je slovenskemu ljudstvu med Muro in Rabo madžarski režim skušal zapreti vrata sploh v vsako najmanjšo narodno izživljanje. Razen stroga cerkvenih knjig mu ni dovolil nobene duševne hrane, vendar so mu prav knjige obeh Kúzmíčov in drugih prekmurskih cerkvenih pisateljev nudile vsaj tisti minimum, da je moglo vsaj v cerkvi in doma misliti slovensko. Toda madžarska narodna nestrpnost je hotela tudi to zatreti. Z nastankom dualizma leta 1867 so se Madžari, ki so sedaj dobili absolutno nadvlado nad Slovani v ogradnem delu države, vrgli na delo, da popolnoma zatro slovensko ljudstvo v sedanji Slovenski krajini. Niti mu niso pustili naziva Slovencev, imenovali so jih »Vende«, češ da nimajo nobenih zvez s Slovenci onstran Mure. To miselnost posebno prekmurske »narodnosti« je zasopala celo ogrska delegacija na mirovni konferenci v Parizu leta 1919. Njen izvedenec za Slovensko krajino prof. Aleksander Mikola iz Budimpešte je poudarjal to misel, da bi dokazal, da Slovenska krajina etnografski ne spada k Sloveniji. Še poraznejše je vplival na nemadžarske narode Apponiev šoleki zakon, ki je dovoljeval le madžarske šole, ker so hoteli nemadžarske narode, posebno Slovence popolnoma pomadžariti. Meščanstvo, kolikor ga je bilo v Slovenski krajini, in uradništvo je bilo popolnoma madžarsko, ali vsaj madžarsko vzgojeno. Le kmečki stan in njegovi dušni pastirji, duhovniki so govorili slovenski. Toda kakšen je bil položaj kmečkega stanu! Leto 1848 mu ni prineslo svobode kakor ostalim Slovincem. Še vedno je tlačano madžarskim veleposelnikom in grofom, ki so kot gospodujoči stan imeli odločilno besedo nad bitjem in nehanjem prekmurskega kmeta. Ti so skrbeli zato, da bi se slovenski kmet čimprej pomadžaril.

Toda dušni pastirji so stali budno na straži. Slovenska narodna zavest se je takrat že močno vkoreninila v slovenskem duhovništvu med Muro in Rabo. Dr. Franc Ivanoci, kanonik in dekan na Tišini, ki ga opravičeno ememo nazvati narodnega buditelja prekmurskih Slovencev, je takrat že imel zbrano okoli sebe lepo vrsto mlajših duhovnikov ter jim je z živo besedo kazal na Slovence v Avetriji čez Muro. Njegova najboljša, najpožrtvovalnejša in prežeta z močno narodno zavestjo sta bila tedanji kaplan pri Sv. Jurju Ivan Baša, poznejši dekan in župnik v Bogojini ter kaplan na Tišini Jožef Klekl, sedanji narodni voditelj prekmurskih Slovencev, ki je po Ivanocijevi smrti leta 1913 z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo nadaljeval Ivanocijevo delo. Vsi ti so živo čutili potrebo po slovenskem časopisu, v katerem bi mogli svojim mišlim dati široko pot med slovenskim ljudstvom. Tako so že leta 1904 ustanovili in izdali koledar, ki je nosil naslov: »Nalsvetejšega srca Jezusovoga Veliki Kalendar Za Lúdsztró« in že istega leta je izdal Jožef Klekl kot takratni kaplan v Črensovcih mesečnik z naslovom: »Nevtopeno poprijeta Blaszena Devica Marija«, sedaj Marijin list, ki je bil popolnoma verski, ki naj bi ljudstvo poučeval v verskih zadevah. O čem drugem takrat slovenski list niti ne bi smel pisati, ker so Madžari z energično in brezobzirno roko preprečevali vsak tak poskus. Šele leta 1908, ko si je Avstro-Ogrska z aneksijo Bosne in Hercegovine nakopala na glavo mržnjo skoraj vse Evrope, in ko so se slovenski narodi v njej sami začeli ponovno gibati, se je porodila prilika, ki jo prekmurski slovenski katoliški duhovniki niso zamudili. Par let pozneje je tedanji kaplan v Črensovcih Jožef Klekl izdal leta 1913, na Marijin praznik 8. decembra tednik »Novine«. Kot političen list bi bil seveda zabranjen. Zato je izhajal pod naslovom: »Novine, pobožen, družbeni pismeni list za vogske Slovence«. Pa še tudi kot tak je imel list hude nasprotnike. V Slovenski krajini ga niso hoteli tiskati. Mogel je izhajati le v škofijski tiskarni v Sombathelyju, kjer ga je vzel sombatski škof Janez Mikež kot cerkveni list

pod svoje okrilje. Težko je bilo tako daleč urejati list, da pa je bil zelo potreben in da se ga je slovensko ljudstvo Slovenske krajine tudi želelo, nam pove dejstvo, da se je priglasiło takoj dovolj naročnikov in da je list pogljal močne korenine med tedanjimi ogrskimi Slovenci. Razen verskih in gospodarskih člankov so »Novine« seveda tudi prinášale članke in pesmice o lepoti slovenskega jezika in o ljubezni do domovine. Tako se je med prekmurskimi Slovenci vedno bolj vzbujala ljubezen do slovenske grude in slovenskega naroda in to nalogo vsrjšio »Novine« še danes, ko slavijo svojo 25 letnico.

Prav je, da si danes ogledamo tudi vpliv in delo »Novin«, ki so ga opravljale med slovenskim prekmurskim ljudstvom v tej dolgi in za prekmurske Slovence zelo važni dobi. Razdelimo jo lahko v dva dela: pred preobratom in po njem.

Velik uspeh »Novin« je že v samem dejstvu, da so izhajale in tako dokazovale, da so Slovenci, in to proti volji gospodujočega naroda, ki je prekmurske Slovence hotel zanikati. Poleg tega pa so »Novine« opravljale prevažno poslanstvo tako v prosvetnem in kulturnem pogledu, kakor tudi v gospodarskem. Prekmursko ljudstvo se je ob »Novinah« učilo in privadilo čitati, saj je našlo v njih vsega, kar pač potrebuje za vsakdanje prilike. — Tu se je poučevalo o dogodkih širom sveta, si širilo obzorje ob raznih poučnih člankih o najraznovrstnejših kulturnih zadevah, se učilo o pametnem gospodarstvu, umnem kmetijstvu in podobnem. Med svetovno vojno, ko je cenzura zatirala vsako evobodno misel, so »Novine«, v kolikor so pač mogle, priobčevale poročila o razvoju dogodkov, dale zaslužitve konec Avstro-Ogrske in končno lahko pozdravile tudi naše osvobodjenje, ki pa je najprej le za trenutek pogledalo k nam. Ko so boljševistične čete Bele Kuna razširile svojo gospodstvo tudi nad Slovensko krajino, so se polastile tudi »Novin« in jih prevzele, tako da je nekaj števk izhajalo kot glasilo boljševikov. Toda 1. avgusta 1919 je končno prenehala tudi njih diktatura in zadihali so prekmurski Slovenci evobodni jugoslovanski zrak.

Neposredno pred prevratom je nastopila za »Novine« doba novih nalog in novih ciljev. Doslej »Novine« niso mogle mnogo pisati o Slovincih sploh in poučiti prekmursko ljudstvo o velikosti in veličini Slovencev onstran ogrske meje. Toda po razsulu Avstro-ogrski monarhije, ko se je madžarska cenzura nekoliko omehčala, so začele prinášati »Novine« pomembne izjave, oziroma neke vrste resolucije, ki so zgodovinskega pomena za osvobodjenje Slovence krajine.

V tem času so pisale »Novine« že odkrito narodno. Madžari so spremenili svojo taktiko in so začeli ponujati prekmurskim Slovincem neko avtonomijo v obliki »Murske županije«. »Novine« so pisale o tej ponujani avtonomiji 5. januarja 1911 sledeče: »Ponujajo nam slovenska ravnanja magjarsko županijo (megye). To telko pomeni, ka menši časniki do znali slovenski, nego višja že več ne, oni bodo Magjari. Te forme nam ne trbe, v to ne privolimo. Bogojanski narodni svet posebno županijo (megye) prosi za Slovence, ta slovenska županija nikšega dela ne de mela z drugimi magjarskimi županijami. Ta je najmanje je žela onih, ki vu združeni vseh Slovence vidijo rešenje naroda.«

Sedaj Madžari niso rekli več, da ni Slovencev, ampak v slovenščini pisane letake so širili z naslovi kakor: »Vograzki domovinski Szlovenci!« »Dragi Szlovenszki bratje!« Dne 12. januarja so prinsele »Novine« tudi poročilo o radgoneskem shodu, ki se je vršil 26. decembra 1918 takole: »V Radgoni na Štefanovo se je vršo tabor. Pršli so i Prekmurci. Za predsednika so postavili vogreškega Slovence iz Beltine. Sprejeli so resolucijo (odločbo): Prvi tabor prekmurskih Slovencev pozdravlja novo skupno vladó neodvisne države SHS i jo prosi, da vzeme kmalu pod svoje okrilje slovensko Prekmurje.« Še predno so Jugoslovani zasedli mimogrede Prekmurje, so prinsele »Novine« 5. januarja 1919: »Zadnji čas je že, da se reši ubogo ljudstvo (v Prekmurju). Kdaj bodo ga vendar naši šli braniti? Če ne hitro, bo prepoznal Te pokrajine bi morale že davno biti zasedene.« (Matija Slavič: Prekmurje, I. 1921., stran 41, 42 in 43). V tem smislu so »Novine« stalno navduševale svoje čitatelje in jih seznanjale z vsemi dogodki, ki so se tikali slovenskega naroda kot celote.

V političnem oziru so se kot katoliški list pridružile politiki dr. Korošca in S. L. S. ter v smislu teh načel družile veliko večino prekmurskega ljudstva okoli voditelja slovenskega naroda. S to krepko armado za seboj so se apostile v boj za potrebe Slovenske krajine ter izvajale popolno slovensko gimnazijo v Soboti, okrožno sodišče v Soboti, kmetijsko šolo v Rakičanu, most čez Muro pri Petajncih itd., vedno v najtesnejši zvezi z vsakdanjimi potrebami in željami ljudstva. Poleg tega pa so vodile borbo za agrarno reformo, ki je bila v Slovenski krajini nuja, saj so imeli madžarski velikaši v svojih rokah več kot polovico vse zemlje. Vedno so zagovarjale stališče pravične razdelitve in so svoje prizadevanje končno videle tudi uresničeno. Zelo važno vlogo so igrale v letu 1926 in 1927, ko se je hrvatska propaganda vrgla na delo, da bi Slovensko krajino pridobila za Hrvatsko in jo kratko proglasila za del Hrvatske. Z vsem ognjem so zagovarjale slovenski značaj dežele in so končno slavile svojo zmago nad hrvatskimi težnjami.

Ko danes slavimo 25 letnico izhajanja »Novin«, se moramo spomniti tudi vseh tistih, katerim se moramo zahvaliti, da so poklicali »Novine« k življenju in z njimi budili med prekmurskim ljudstvom narodno zavest in z njo narodno osvobodjenje in zedinjenje z ostalimi Slovenci. Imena dr. Ivanocija, Baše in še sedaj živečega narodnega voditelja prekmurskih Slovencev Jožefa Klekla bodo v zgodovini našega narodnega prebujenja zapisana z zlatimi črkami, Jože Maucec.

Ljubljanske novice

Slovenska Ljubljana

bo v nedeljo, 11. decembra volila takole: »Glasujem za listo dr. Stojadinoviča in za krajevna kandidata dr. Antona Korošca in Pavla Masiča«

1 Naseljevanje Slovencev je naslov predavanja, ki ga bo imel g. prof. dr. Pavel Blažnik na X. prosvetnem večeru, ki bo v petek 9. decembra ob 8 v belih dvorani. Predavanje je opremljeno s skriptami slikami, ki nam nazorno kažejo, kako se je to naseljevanje v zgodovini vračilo. Vljudo vabimo cenj, občinstvo na ta prosvetni večer.

1 Predstave filma »Jugoslavija včeraj in danes« bodo danes dopoldne, in sicer ob 8 v kinu »Slogie« in »Matic«, po končanem zborovanju pa ob pol 12 druga predstava v kinu »Matic« in ob 12 druga predstava v kinu »Slogie«. Vstop je brezplačen. Občinstvo naprošamo, naj si ogleda ta film. V petek pa bo predvajal isti film kino »Union« ob 6; vstop brezplačen. Za »Slogie« in »Matic« pa bomo še naknadno v petek sporočili.

Ljubljanski Diogen ali Mačkov general išče armado

1 Mestna kuhinja in prenočišče za reveže prične s svojo pomočjo v petek, 9. decembra opoldne v stari cukrarni na Poljanskem nasipu št. 40. Njena vrata so odprta vsem lačnim in vsem brez dela in brez strehe ter brez denarja!

1 Društvo Dobrodelnost in uprava Vajenskega doma, Kersnikova 4, se v svojem in v imenu vajencev, oskrbovanih v zavodu, najlepše zahvaljuje vsem tistim, ki so z darovi perila, živil, sadja in drugih potrebščin ter z denarnimi prispevki pripomogli k lepemu Miklavževemu obdarovanju revnih in pomoči potrebnih vajencev in sirot. Bog Plačaj tisočkrat.

Ako se peljete z avtobusom k Sv. Križu, Vas stane vožnja tja in nazaj samo 2 din.

1 Na umetniški razstavi skupine A. G. Kos-Miha Maleš-France Gorše v Jakičevem paviljonu bo vodstvo danes na praznik ob 14. Vodi bo koroški rojak akad. slikar Franjo Golob. Ljubitelji lepe umetnosti vabljani.

1 Gobe — najhujše škodljivce stavbam. Stavbenik g. Kavka opravlja sedaj s pomočjo zidarja-strokovnjaka g. Lebarja iz Seneberja prav zanimivo stavbno delo v hiši na vogalu Tavčarjeve ulice in Kralja Petra trgu, ki je last g. Savnikove. V prostoru, kjer je bila mlekar- na, so postavili močne opornike in so začeli razdirati najprej lesena tla mlekarne, nato strop, nakar so vse podprli s tramovi. Zasledili so med obema hišama gnezdo gob, ki so prave škodljivke stavbam lesu. Material odvažajo v jame in zadavajo zidovje mesto z opoko s kamnom. Delo je zelo nevarno, kajti potrebna je velika previdnost, da se pri tem ne podere vsa stavba.

1 Azur, entel, vezenje perila, oblek, monogramov. »Vezennas«, Jurčičev trg.

V novi manufakturi Pred Šenklažem

vse vrste zimsko blago dobro, poceni in za vsak okus
JELEČNIK & SIMONČIČ - Ljubljana - Pred Škofijo št. 13

1 Za kidanje snega po mestnih ulicah potrebuje mestno cestno nadzorstvo večje število delavcev. Na dan, ko zapade sneg, sprejema mestno cestno nadzorstvo delavce ob 4 jutraj na dvorišču nekdanje šentpetrske vojašnice, kjer dobi delavstvo tudi potrebna pojasnila.

1 Namočene polenovke vsak petek v gostilni pri »Bobenčku«.

1 Premirje med pravdarji. Zadnja dva dneva opazuje človek na sodišču nekaj idealen mir. Med pravdarji je nastopilo premirje. Ob torkih in sredo je navadno na hodnikih okrajnega sodišča prav živahen vrvež. V torek in včeraj je bila celo »moba št. 28«, ki ji pravijo pristni Ljubljančani »špetizola«, zaklenjena. Mnogi sedaj prav živahno razpravljajo o decembrski amnestiji. Čujejo se dostikrat prav čudna tolmačenja od strani laikov. So ljudje, ki menijo, da spadajo tudi privatne tožbe zaradi prestopka razžaljenja časti pod amnestijski ukaz, pa se motijo.

1 Zanimivosti z živilskega trga. Kar hitro se polavlja na trgu prve pomaranče, izgine grozdje. Na trgu ni več grozdja, le samo po delikatesah ga lahko pe-

tičen človek dobi za drag denar. Sadni trg je sedaj srednje založen z jabolki raznih vrst. Cene so višje. Prvovrsta jabolka so sedaj po 6 do 7 din, ko so bila še pred dobrimi 3 tedni po 4 do 5 din. Zadnje gobe — mrznice ali sivke — so bile naprodaj v ponedeljek. Sedaj jih ni več. Lepe cvetače je bilo včeraj na trgu obilo na izbiro. Cena 6 do 7 din kg.

Gledališče

Drama. Četrtek, 8. decembra ob 15: Snegulčica. Mladinska predstava. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ob 20: Dobruška 1916. Izven. — Petek, 9. decembra: zaprti. (Gostovanje v Celju in Ptuj.)

Opera. Četrtek, 8. decembra ob 15: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ob 20: Don Kihot. Red Četrtek. — Petek, 9. decembra ob 15: Poljub. Dijaška predstava. Cene od 16 din navzdol.

Prireditve in zabave

Pantovski odsek v Mostah priredi s sodelovanjem Dekliškega krožka drevi ob 8, v Ljudskem domu v Mostah, akademijo. Na sporedu je 18 točk. Glasbene točke pod vodstvom g. Riharda Beuermanns.

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani uprizarji v nedeljo, 11. decembra ob 8 zvečer ob 20 letnici smrti Ivana Cankarja njegovo dramo v treh dejanjih »Jakob Rudac«.

Dekliška Marijina kongregacija v Spod. Šiški vlijudo vabi k igri »Priprigame«, ki jo uprizarji drevi ob 8 v samostanski dvorani. Priditel!

Pantovski odsek in Dekliški krožek v Smartnem pod Šmarno goro prirediti drevi ob 6 v dvorani Prosvetnega doma svojo prvo akademijo v proslavo Brezmadežne.

Prosvetno društvo Trnovo priredi drevi ob pol osmih na čast Brezmadežne akademijo z zelo pestrim sporedom. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 dopoldne.

Drž. konservatorij v Ljubljani bo imel sredi meseca decembra dve interni in eno javno produkcijo. Prva interna produkcija bo v soboto 10. t. m. v proslavo obletnice Cankarjeve smrti. Nastopi oddelek prof. Šesta V petek 16. t. m. bo interna produkcija v proslavo 60 letnice skladatelja Antona Lajovca. Obe interni produkciji bo sta v Hubadovi dvorani, začete ob 17. Javno produkcija pa bo v ponedeljek 19. t. m. ob 18.15 v veliki filharmoni dvorani v proslavo 20 letnice obstoja kraljevine Jugoslavije. Natančni spored javimo.

Predavanja

V okviru našega drž. konservatorija bo predavala v ponedeljek, dne 12. t. m. ob 20 v Hubadovi pevski dvorani poslopja Glasbene Maticice v Vegovi ulici g. Ivanka Negro-Hrastova. Naslov predavanja je: Pevska tehnika in molnje glas. Vstop k predavanju prost, pobirajo se prostovoljni prispevki v korist revnim konservatoristom.

VSEM trgovinom in trolikom v mestu in na deželi priporočamo naše lepe BOŽIČNE FOTORAZGLEDNICE

Specijalna fototrgovina
Janko Pogačnik, Ljubljana, Tyrševa c. 20

Sestanki

Ljudska univerza v Ljubljani bo imela svoj občni zbor v petek 9. t. m. ob 18 v prostorih drž. dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, Gregorčičeva ulica.

Cerkvena glasba

Frančiškanska cerkev danes ob 9: Franc Schubert: Misa in G-dur za soli meš. zb. orgle in orkester. Dr. A. Faist: Ave Maria (offertorij). J. Mitterer: Benedicta est tu (graduale). Po maši: Sattner: Marija, kako si lepa, solo, meš. zb., orgle in orkester.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v četrtek: dr. Piccoli, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62; mr. Gartner, Mostje; v petek: dr. Kmet, Tyrševa c. 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Polizvedovanja

Izgubljena je bila denarnica z manjšo vsoto denarja in s spominčki ob Tabora do hiralinice sv. Jožefa. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v naši upravi.

Dama, ki je izgubila zlato brošo ob priliki zborovanja trgovcev, industrialcev in obrtnikov JRZ v Trgovskem domu, naj se zglaši v mestnem tajništvu JRZ na Gosposvetski cesti 10-1.

Ptuj

Marijina družba minoritske župnije Sv. Petra in Pavla v Ptuj proslavi danes svojo 40 letnico. Dopoldne ob pol 10 sprejem novink, nato pridiga in sv. maša. Popoldne ob 15 bo v mestnem gledališču v Ptuj akademija v čast Brezmadežni. Vstopnina 8, 6, 4 in 3 din. Predprodaja vstopnic bo danes dopoldne v društveni sobi minoritskega samostana.

Preserje

Nasprotniki JRZ so izgubili glavo. Edina tolažba jim je še trganje plakatov JRZ. S tem kažejo, kako bi vladali samo s silo. Zato bomo vsi volili JRZ!

Zobotehnik dobe svojo zbornico

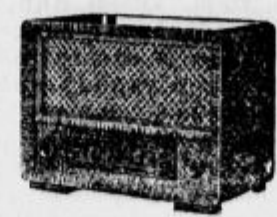
Na podlagi pooblastila zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenih, specialistih za bolezni zob in ust ter o zobnih tehnikih, je minister za socialno politiko in narodno zdravje predpisal uredbo o organizaciji dentistično-tehniške zbornice.

Z izdajo te uredbe o dentistično-tehniški zbornici je rešeno važno vprašanje dentističnega poklica in pomenja zagotovljeno zaščito njihovih pravic in ureditev medsebojnih odnosov, kakor tudi zagotovilo njihove stroke in nadzorstva nad posamezniki.

Sedež te zbornice bo po tej uredbi v Belgradu, zaradi olajšave v delovanju pa so predvidena poverjenstva v Belgradu, Zagrebu, Sarajevu in v Ljubljani.

Član te zbornice mora biti vsak dentista in zobotehnik v kraljevini Jugoslaviji, kakor tudi sleherni zobni zdravnik brez fakultetne izobrazbe. Nalogo te zbornice je, da ureja položaj svojih članov in njihove odnose do drugih ustanov in oseb, da po svojih činiteljih štiti interese in pravice svojih članov ter da skrbi za socialno zaščito svojih članov in njihovih družin, da skrbi za gospodarsko pomoč svojim članom in za njihov stro-

POZOR

POZOR

Še je čas, da si nabavite res dober radijski aparat, to pa samo, ako kupite znamko

KÖRTING

ki je svetovno znana in priznana

Zapomnite si

KÖRTING je KÖRTING

Glavno zastopstvo

Anton Birke, Ljubljana

Mestni trg 9 — Telefon 24-56

Körting - Blaupunkt - Sachsenwerk

Zasačen ponarejevalec bankovcev

1000 ponarejenih bankovcev po 500 din zaplenjenih

Maribor, 7. dec. Mariborska policija je imela danes izredno srečen dan. Razkrinkala in aretirala je ponarejevalce, ki so pripravili okrog 1000 kosov bankovcev po 500 din ter jih že napol izdelali. Policija je zaupno izvedela, da v Radvanju v novi hišici, ki stoji nasproti gostilne »Pošta«, izdelujejo denar. Ugotovila je, da je to hišico nedavno vzel v najem 35-letni odvetniški uradnik Mohor Vabič iz Maribora, ki pa stanuje v mestu. Mariborska policija je danes pod vodstvom predstojnika kriminalnega oddelka, višjega nadzornika g. Cajnika in v prisotnosti orožniškega komandirja g. Zagarja iz Studencev izvršila v omenjeni hi-

šici preiskavo, ki je imela popoln uspeh. V kuhinji so dobili Mohorja Vabiča ravno pri izdelovanju ponarejenih bankovcev. Dobili so tudi vse njegovo orodje, in tudi vso zalogo dogotovljenih falzifikatov. Vabič je izredno spretten risar.

Imel je 1000 komadov falzifikatov že tako dogotovljenih, da bi jih že nekaj dni lahko začel izdajati v promet. Falzifikati so se mu izredno dobro posrečili. Aretacija Vabiča je zbudila v Mariboru veliko pozornost.

Maribor

m Mariborski muzej je dobil doslej največjega mecenca. Upokojeni notar g. Oton Ploj, ki živi sedaj v Mariboru, nekdanj pa je bil notar v Radgoni, je zgodovinskemu društvu za mariborski muzej darovala Tišovega sliko pokojnega viteškega kralja Aleksandra, katero je l. 1921 kupil za 57.000 kron, veliko baročna Marijino sliko, 3 plastike kiparja Eiletza, ki živi sedaj na Dunaju, uro, sabljo, zlato dozo protagonista ilirizma Janka Draškoviča in vrsto arhivalij. To je doslej največja paklonitev mariborskemu muzeju od njegove ustanovitve. Gospodu notarju gre za lep dar največja zahvala. Gospoda notarja naj bi drugi po svojih možnostih posnemali!

m Sestanek mariborskih in okoliških obrtnikov bo v petek 9. decembra, ob pol 8 zvečer v restavraciji Senica v Mariboru, Tattenbachova ul. 5. m Mohorjeve knjige so dospale. Naročniki naj jih dvignejo pri župnijskih uradih. Ob tej priliki naj poravnajo naročnino za prihodnje leto!

m Prijatelji dijaške mladine naj se danes dopoldne ob 10 udeležijo mariborskega zborovanja, ki bo v dvorani na Aleksandrovi cesti, zvečer pa naj posetijo akademijo!

m Kandidatom na Mačkovi listi slaba prede. Iz mnogih krajev obeh mariborskih okrajev smo dobili sporočila, kakšna klavna potekajo shodi Mačkovih kandidatov dr. Vauhnik, dr. Reimana in Pirkmajerja. Skoraj na vseh shodih je med poslalsci več prištev JRZ kakor pa njihovih. Zato je tudi povsem razumljivo, da kandidati nimajo časa velika govoriti, ker jim poslušalci sami shode kaj kmalu zaključijo. Tudi to je predznak volilnega izida. Bolje bi bilo, da bi Mačkovi kandidati ostali kar doma!

m Blaupunkt in Radione radio aparati M. Ozvatič. Carova 1.

m Veliko zanimanje je vzbudila umetniška razstava mariborskih slikarjev, ki bo odprta danes dopoldne ob pol 11 v beli Unionski dvorani, tudi zaradi nagradnega zvebanja. Šest umetniških slik v skupni vrednosti 10.000 din bo razdeljenih med srečne dobitnike.

m Ljudski oder ima jutri, v petek, zvečer ob 8 na odru važen sestanek. Vsi in točno!

m Odmevi štrajka v podjetju Res in drug. Bivši poslanec in socialist ter sedanjí kandidat učitelj Dobershek se je pred časom v »Jutru« hvalil, kako je uspel štrajk v imenovanem podjetju, ki ga je on organiziral. Posledice nerodno in nepremišljeno organiziranega štrajka se sedaj že kažejo. Od 300 delavcev, ki so štrajkali, je bilo na delo zopet sprejetih le 140, od teh pa bo v nekaj dnevih, kakor pravijo poročila, zopet 100 odpuščenih. Tak je torej rezultat plodnega dela g. socialista Dobersheka, ki bo v nedeljo pri volitvah od vsega delavstva dravogradskega okraja dobil zaslužno brco.

m Stolna Vincencijeva konferenca v Mariboru iskreno prosi dobre Mariborčane, da njenega pooblaščenega nabiralca ne odklanjajo, temveč da se oddolžijo z majhnim prispevkom. Konferenca ne podpira brezposelnih in takih, ki dnevno pritiskajo na vrata, ampak stare in onemogle, ki svojega ubožstva ne upajo javno kazati, pa so zaradi hudega pomanjkanja in bede, v kateri živijo, v prvi vrsti potrebni pomoči.

m V gradu bodo zopet začeli delati. Letoknje leto so bili urejeni v muzejske namene prostori v I. nadstropju mariborskega gradu. Sedaj se pripravljajo za nadaljevanje teh del v mednadstropju, v katerem se nahajajo stanovanjski prostori za policijske stražnike. Tudi mednadstropje se bo preuredilo v muzejske namene, v nekatere prostore pa se bo preselil tudi banovinski arhiv.

m Z lovsko puško ga je obstrlil. Viničar Janoš Kolik v Trčavi pri Sv. Petru je kahal žganje. Ob tej priliki sta ga obiskala tudi posestnikov sin Alojz Dvoržak in posestnik Franc Slokar, ki je imel pri sebi lovsko puško. Med obema je prišlo do prepira, zaradi katerega je Slokar domov grede iz lovske puške obstrlil mladega Dvoržaka, katerega so nezvestnega pripeljali v mariborsko bolnišnico.

m Avtomobilsko kolo v izloži. Na Kralja Petra trgu je odletelo s tovornega avtomobila eprednje kolo, ki je bilo slabo privito. Kolo se je zalelo v veliko izložbeno šipo na Španerjevi brivnici, jo razbilo ter obležalo v izloži. Škoda znaša več tisoč dinarjev.

m Občinski zapor razbil. V Velki je bil aretiran zaradi izzivalnega obnašanja, s katerim je žalil narodn čut. delavec Filip Nepl iz Svečan. Spravili so ga v občinski zapor v Velki, kjer ga pa naslednjega jutra niso več našli. Nepl je namreč odtrgal nogo od postelje ter z njo razbil okno na zaporu in razširil železno omrežje, tako da je lahko pobegnil. Prijeli so ga nato doma, izjavil pa je, da je bil tako pijan, da ni vedel, kaj dela.

Celje

c Marijansko akademijo priredi celjsko katoliško dijaštvo danes ob pol 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice (kino Metropol) z zelo pestrim sporedom. Vse Celjane in okoličane vabimo!

c Mestno poglavarstvo Celje opozarja kupce in prodajalce božičnih dreves na določila banove odredbe glede prodaje in sekanja božičnih dreves. Vsak prodajalec, ki pripelje na trg božična drevesca, se mora izkazati z izvirnim potrdilom občine, na katerem področju so bila drevesca posekana.

c + Ga. Marija Santl. V torek 6. decembra je umrla, previdena s sv. zakramenti, 61letna posestnica v Gaberju Marija Santl. Pogreb drage pokojnice bo danes ob 3 popoldne na mestno pokopališče. Naj ji sveti večna luč!

VOLITVE! Predno greste v Celje, še doma izvolite kje boste nabavili blago za zimsko oblečilo. Izvolite si najboljši in najcenejši nabavni vir. Blago želite dobre kakovosti. Cene morajo biti zmerne engros-cene. — Izbira dovolj velika za vsaki okus, potreba vsesoki poštena. Manufakturna trgovina

FRANC DOBOVIČNIK, CELJE

Vam vse gorje želje lahko izpolni. Ker je trgovina v stranski, nepremetni gospodski ulici, se strogo pazi na to, da je vsako blago vni nekaj ceneje, da si na ta način privabi obilen obisk. **Volimo** torej ljudsko manufakturno trgovino **F. Dobovičnik, Celje**, katera se vam toplo priporoča in vam zagotavlja zelo ugoden nakup.

c Miklavžev večer v Salezijanskem domu v Gaberju, ki je bil v torek ob 7 zvečer in je izredno lepo uspel. Dvorana je bila nabito polna občinstva. Obdarovanih je bilo okrog 300 otrok.

c Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju je tudi letos priredila Miklavževu obdarovanje revne šolske mladine vseh štirih celjskih ljudskih šol. Za nakup potrebnega blaga in obutve je bila vsaki od teh šol nakazana denarna podpora v znesku 3750 din, prejela pa so šole tudi podpore v blagu, tako da je Miklavž moč obdariti skupno 276 revnih otrok. Razen teh otrok so bili deležni Miklavževih darov tudi naši malčki iz otroškega vrta. Upraviteljstva celjskih ljudskih šol se odobro Državne krajeve zaščite prav iskreno zahvaljujejo.

c Angleška komedija »Brezov gaj« v celjskem mestnem gledališču. Ljubljanska drama uprizarji jutri, 9. decembra, v celjskem mestnem gledališču angleško komedijo »Brezov gaj«. Predstava je za abnoma

c Slovensko obrtno društvo v Celju bo priredilo po novem letu v Obrtnem domu strokovne tečaje za mojstre in pomočnike mizarske, kovinarske in dekorativne stroke. Tečaji bodo deljeni za vsako navedenih strok posebej ob nedeljah in praznikih dopoldne, ali pa ob večernih urah delovnih dni. Mojstri in pomočniki navedenih strok, ki žele tečaje obiskovati, naj se javijo do 15. decembra t. l. pisмено ali osebno v tajništvo Slovenskega obrtnega društva v Celju, Gledališka ulica 2 (Obrtni dom).

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob pol 3, pol 6, in pol 9 uri

Igra na dvoru

(Hansi Knoteck)

Bestija

(Frederich March)

Pozor! Ob pol 3, uri dvojni spored — znižane cene

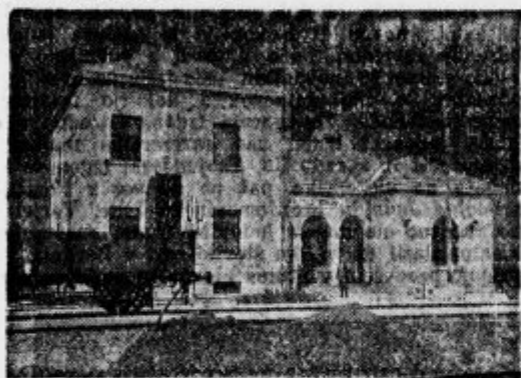
Železnica št. Janž-Sevnica Prvi vlak iz Sevnice v Tržišče

V letih od 1936 do 1938 je bila zgrajena 13 km 400 m dolga železniška proga — Celotni gradbeni stroški 51 milijonov dinarjev — Proga ima tri postaje in pet tunelov

Danes popoldne bo zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II., armijski general Jurišič Pantelija, po veljnik VI. armijske oblasti, izročil prometu na novo zgrajeno železniško progo Sevnica—St. Janž. Vsi se dobro zavedamo, da smo to tako potrebno železniško zvezo, ki bo v veliki meri skrajšala zvezo Štajerske z Dolenjsko, in ki bo lep del Dolenjske odprla novemu prometu, dobili samo zato, ker zastopajo slovenske interese v Belgradu edini pravi zastopniki slovenskega naroda z našim voditeljem ministrom dr. Antonom Korošcem na čelu. Vladi, ki jo vodi ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović, gre zasluga, da se je med številnimi javnimi deli, ki so prišla v tek v zadnjih treh letih v naši ožji in širši domovini, začela tudi graditev te tako važne proge. Še več bo pa pridobila nova proga z zgraditvijo železnice Črnomelj—Vrbovsko, ki bo v prihodnjih treh letih dograjena in ki bo v zvezi s progo Sevnica—St. Janž omogočila najugodnejšo zvezo vse Slovenije z morjem.

Potek nove proge

Nova proga Tržišče—Sevnica bo omogočila zvezo Sevnice z Trebnjem. Zato se priključni na že obstoječo progo Trebnje—Krmelj, ki meri 20 km in 740 m, in je bila zgrajena leta 1908, torej istega leta kakor lokalna Kranj—Tržišče. Nova proga se odcepi od dosedanje med postajo Pijavice in Krmeljem. Postaja Pijavice leži 16 km 300 m po progi, merjeno od Trebnjega. 700 m naprej od postaje Pijavice se že začnejanj v dolžini 800 m prva gradbena dela, ki imajo namen le ublažiti prehode

Postaja v Tržišču

ovinke doseadanje proge. Pri 17 km 850 m proge Trebnje—Krmelj pa se že odcepi nova proga proti Sevnici. To mesto leži takoj ob drugem železniškem mostu čez Mirno, torej že blizu Tržišča. Odtod gre nova proga naprej in se takoj razširi v novo postajo Tržišče. Postajno poslopje v Tržišču leži 650 metrov od začetka nove proge. Odtod naprej zavija nova proga v dolino Mirne, dočim gre stara ob dolini Hinje proti Krmelju. Nova proga se seveda ves čas drži doline Mirne in stalno pada proti Savi. Cesta po Mirenski dolini gre ves čas ob desnem bregu Mirne, železniška proga pa gre po levem bregu Mirne.

Postaja Tržišče je dolga 600 m in ima štiri tise in pripravljen prostor za peti rezervni tir. S postaje v Tržišču vodi tudi še 2 km dolgi odcep v končno postajo stare proge Krmelj—St. Janž. Postaja Tržišče ima lično glavno postajno poslopje, skladišče z rampo, dve dvojni čuvajnici in stanovanjsko hišo za nadzornika proge, seveda ne manjkajo tudi vse potrebne pritlikline, kakor javna stranišča itd. Ker je postaja v Tržišču zahtevala mnogo prostora, so odrezali precejše nedele grča in tako zravnali svet za postajo. Prav tako so preložili strugo Hinje, zaradi česar so morali skopati v precejšnji dolžini novo strugo za Hinjo. Čez na ta način preloženo Hinjo so zgradili tri nove železobetonske mostove, in sicer za novo železniško progo, za banovinsko cesto in za odcep stare proge v Krmelj.

Po dolini reke Mirne gre nova proga naprej mimo vasi Vrhnek in nato mimo vasi Gaberje, ki leži na nasprotnem bregu Mirne. Pri 5,6 km svoje dolžine od Tržišča zavije v prvi in na tej progi najdaljši tunel Lepi dob, dolg 314 m. Pri 6,4 km od Tržišča je že druga postaja na novi progi Jelovec. Tudi ta postaja je dolga 600 m in ima dva tira.

Takoj za postajo gre proga pri 7,1 km od Tržišča v drugi 273 m dolgi tunel Lipovec ter se vije naprej skozi ob Mirni v precejšnji ovinkih. Kmalu za drugim tunelom je pri 7,900 m proge že tretji tunel Poddobje, dolg 193 m. Odtod naprej vodi proga večinoma v zaseku in nasipu ter ima pri 9,400 m 94 m dolgi tunel Ravne in pri 10 km 118 m dolgi tunel Zapuže. Ze v bližini postajališča Boštanj gre z mostom čez potok, ki se izliva v Mirno ter se nato prebije skozi kameniti greben z nad vse zanimivimi skladi do postajališča Boštanj.

Postajališče Boštanj leži 11,7 km od Tržišča in ima lično glavno zgradbo in dve čuvajnici. Od tod zavija proga po 90 m dolgem nasipu proti

velikemu savskemu mostu, s katerega zavija po manjšem nasipu naprej v postajo Sevnica, ki leži že na progi Zidani most—Zagreb. Pred postajo Sevnica je bil zgrajen v zvezi s temi gradbenimi deli čez staro že obstoječo železniško progo velik nadvožnjak za banovinsko cesto. V območju postaje pa je bilo zgrajenih za številne tise več novih mostov čez Sevnico, ki se blizu postaje zliva v Savo. Postaja Sevnica je s priključkom proge v marsičem pridobila. Tako so preuredili glavno postajno poslopje in elektrificirali vso postajo. Sevnica je kot priključna postaja dobila tudi novo razsežno kurilnico in dve novi blokvnice s električno ureditvijo, ki sta prvi te vrste v ljubljanski direkciji.

Pomembne številke

Nova proga, ki teče v glavnem po dolini reke Mirne, v katero se spuščajo okrog 500 m visoki griči, leži pri Tržišču 228 m visoko, v Sevnici pa 280 m visoko, tako da v glavnem ves čas pada proti Sevnici. Vsa nova proga je dolga 13 km in 400 m, celotni padec proge pa znaša 49 m, kar da povprečni padec 3,7 pro mille. Največji padec na progi znaša 8,5 pro mille. Ker mora proga slediti grebenom, ki se spuščajo v dolino Mirne, ki v hudih vijugah zavija sedaj na levo sedaj na desno, je proga seveda polna krivin, včasih pa se mora pregrizati skozi grebene s tunelom. Zaradi tega je le 4900 m vse proge v premii, dve tretjini dolžine pa ja v lokih. Skupno ima proga 34 ovinkov in pet tunelov, ki so tudi vsi v krivinah in ki merijo skupno 1000 m. Prav to dejstvo je seveda povzročilo tudi obsežna zemeljska dela. Za useke in izkope so preložili 450.000 kubičnih metrov zemlje in kamenja, ki so jih zopet drugod porabili za železniške nasipe te proge. Prav tako je bilo treba zgraditi veliko število manjših mostov, mostičev in propustov. V celoti so zgradili 80 takih objektov, med temi 160 metrov dolgi savski most in 7 železobetonskih mostov s svetlo odprtino nad 10 m. Strne useke so zato, da se ne bi posipali, narsikje zavarovali s kamnito oblogo. Prav tako so s kamnito oblogo zavarovali pred Mirno železniške nasipe, za kar so porabili nad 20.000 kubičnih metrov kamenja. Zidanih kamnitih zidov in betonskih ter železobetonskih opornih zidov, s katerimi so tudi zavarovali progo, so zgradili toliko, da so porabili 28.000 kubičnih metrov kamenja in betona. Ko so polagali tise in jih pritrdjevali na hrastove impregnirane pragove, od katerih stane vsak okrog 80 din, so morali položiti na vsej progi okrog 30.000 pragov in pritrditi za 1 milijon 244 tisoč kg železniških tračnic.

Voda največja ovira

Največje delo na tej progi pa je bila zgraditev močnega železniškega mostu čez Savo pri Sevnici. Most ima tri odprtine, od katerih meri vsaka po 51,8 m, tako da je most v celoti dolg okrog 160 m. Ob bregu so zgradili dva močnata opornika, v sredi struge pa stojita tudi dva stebra opornika; tri od teh stebrov so gradili s pomočjo kesonov, ki so jih vkopali 12—15 m globoko pod dno savske struge. Za vse štiri stebre opornike, ki so obloženi z lepimi granitnimi kvadrati, so porabili 3800 kubičnih metrov betona. Na teh opornikih so zgradili tri močnate železne nosilne loke mosta ter so v ta namen porabili 450 tisoč kilogramov železnih nosilcev. Mnogo dela je dala preložitev gozdnih poti, poljskih potov in cest, ki jih je nova proga presekala. Celotna dolžina v zvezi z graditvijo proge preloženih in na novo zgrajenih komunikacij meri 6,5 km. Ker teče nova proga v glavnem po dolini Mirne, ki ob poplavih hudo narašča, je bilo obrežje Mirne v bližini železniškega nasipa večkrat zavarovano in je bila zaradi tega struga reke Mirne preurejena ali regulirana v skupni dolžini 2 km. Na treh mestih pa je bilo treba zaradi proge celo preložiti korito reke Mirne in je bilo pri teh preložitvah izkopanih okrog 700 m nove struge. Tudi korito Hinje je bilo pri Tržišču preloženo v dolžini 500 m.

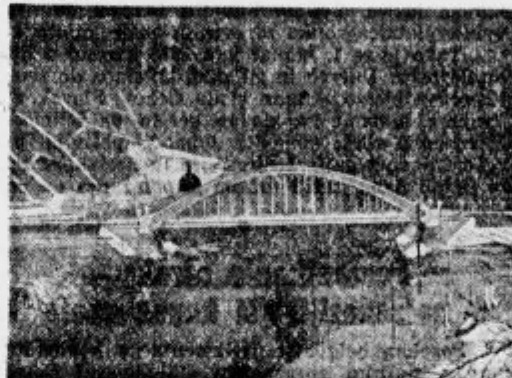
Veliki gradbeni stroški

Razumljivo je, da je tako težavna graditev proge zahtevala tudi velike stroške. Vsa proga je zahtevala skupno 51 milijonov dinarjev, kar je glede na njeno dolžino res mnogo. Tekoči km nove proge stane nekaj manj kakor 4 milijone dinarjev. Most čez Savo je veljal 8 milijonov dinarjev.

Kako so gradili progo

Vsa proga je bila za časa gradbe razdeljena na tri odseke. Dva odseka sta ležala na desnem bregu Save od Tržišča do savskega mostu, tretji odsek pa je bil priključek na postajo Sevnica na levem bregu Save. Z graditvijo proge so začeli pri Tržišču zato, ker je tam že obstojala železniška zveza ter so od tod gradili v smeri proti Sevnici. Prvi odsek je bil dolg 9,3 km, drugi pa 2,8 km. Prvi odsek proge je

bil izliciran 25. septembra 1935, drugi odsek pa 12. avgusta 1936. Oba odseka je prevzelo gradbeno podjetje Dukli iz Ljubljane ter je z graditvijo začelo v zgodnji pomladi leta 1936. Proti poletju so se dela izredno razvila in je imelo podjetje povprečno na progi po 400 delavcev. Ko sta pa prišla v delo oba odseka, je bilo največje število delavstva, zaposlenega pri graditvi spodnjega ustroja, okrog 1200 delavcev in profesoristov. V letu 1937 je prevzelo graditev stebrov opornikov za veliki savski most podjetje Jelsingrad iz Šmarja pri Jelšah. Podjetje je zgradilo vse štiri opornike do konca meseca avgusta 1938. Pri graditvi opornikov je bilo povprečno zaposlenih 80 delavcev. Izdelavo železnih nosilcev za nosilne loke železnega mostu in njihovo montažo pa je prevzela Splošna stavbna družba iz Maribora. Ker je posamezne železne nosilce izdelala že naprej, je opravila montažo vseh treh železnih lokov v času od konca avgusta do srede novembra letošnjega leta. Pri montaži železne konstrukcije je povprečno delalo 40 delavcev, med katerimi je bilo mnogo profesoristov. Preureditev postaje Sevnica, zgraditev kurilnic in blokarnic je prevzelo podjetje Jelsingrad. Pri teh delih je bila posebno važna hitra dovršitev, saj je postaja morala med vsemi preureditvami v redu zmagovati ves tekoči velikanski železniški promet glavne proge Zidani most—Zagreb. Zato je bilo tu zaposlenih za krajši čas 300—400 delavcev. Polaganje tračnic je bilo opravljeno v letošnjem poletju in je bilo pri teh delih zaposlenih povprečno 120 ljudi. Spodnji ustroj proge od velikega savskega mosta do Sevnice in rekonstrukcija na postaji Sevnica je vodila in opravila sekcija za vzdrževanje proge v Zidanem mostu. Prav tako je ta sekcija položila tračnice do savskega mosta. Polaganje tračnic od Tržišča pa do velikega savskega mosta je opravila sekcija za vzdrževanje proge v Novem mestu.

Pri postaji Jelovec: Novi most za dovozno cesto. V ozadju tunel.

Nadzorstvo nad vsemi gradbenimi deli na novi progi je imela sekcija za zgradbo železniške proge Sevnica—St. Janž v Sevnici. Sekcijo je vodil g. inž. Premk, pod čigar nadzorstvom so bili vsi trije odseki proge, katerim so načelovali kot nadzorni organi gg. inž. Poljanšek, inž. Šortovič in inž. Huibner. Vsak od teh nadzornih odsekov je imel še po dva do tri tehniške ali geometre, nekaj risarjev in pet ali šest nadzornikov, ki so nadzorovali tekoče delo na posameznih krajših kosih proge.

† Janez Kramarič

Preteklo nedeljo je v Radovici pri Metliki mirno v Gospodu zaspal gospod Janez Kramarič, posestnik in dolgoletni župan bivše občine Radovica. Rajni se je rodil 25. julija 1865. Ko je prevzel od svojega očeta posetstvo, se je z vso vmeno lotil gospodarstva. Kmalu je postal med ljudstvom tako spoštovan in ugleden, da so ga izvolili za župana. Skozi 30 let je kot župan nesebično deloval za svoje občane, katerim je bil pravi oče. Bil je 40 let odbornik okrajnega cestnega odbora, dolga leta predsednik krajnega šolskega sveta v Radovici, v katerem je uspešno deloval za napredek in izobrazbo mladine ter dosegel, da se je razširila in dozdala šola. Kot globokoveren katolik je skrbel za popravilo in oplešavo župne cerkve in za nabavo novih zvonov. Nemalr je njegova zasluga, da je bilo popravljeno in urejeno župno pokopališče. K njegovemu zadnjemu požitku ga je spremlila vsa župnija in mnogo znanecv in prijateljev od blizu in daleč. Za krsto je stopala žalujoča žena in 11 otrok (dvanajsti je v Ameriki), med njimi sinovi Janez, župnik v St. Petru na Krasu, France, kaplan v Starem trgu pri Ložu, in dr. Lojze, priznani kirurg in šef-zdravnik štajmarjevega doma v Ljubljani. Pogreba so se udeležili zdravniki-tovariši g. dr. Lojzeta, dr. Koca, župan občine Metlika-okolica Nemanič z odborniki, gasilska četa, šolski otroci z učiteljstvom in številni meščani iz Metlike. Ob grobu se je od blagega pokojnika prijateljevil v imenu občine župan Nemanič. Kot prijatelj se je poslovil bivši poslanec g. Makar, v imenu šole in šolske mladine pa se je rajnemu zahvalil za ves trud za napredek šole šolski upravitelj g. Logar.

Pokojni Kramarič je bil globokoveren katoliški mož, ki je s svojo skrbno in zvesto ženo v krščanskem duhu lepo vzgojil in oskrbel vse svoje otroke. Dokler je mogel, je vsaki dan šel k sv. maši v župno cerkev, kjer je pogosto prejemal sv. zakramente. Trajen hvalni spomin si je pa zagotovil s svojo darežljivostjo do revežev, ki so se zatekali k njemu, ker so vedeli, da jim bo gotovo pomagal. Bil je dolgo vrsto let zvest naročnik »Slovenec«, »Domoljub« pa, odkar izhaja.

Najbolj bo Bog v nebesih bogat plažnik za vse, kar je blagi rajni doberga storil v svojem življenju. Svetila mu večna luč! Zalujoči g. so-progi, gg. sinovom in hčerkam ter ostalim sorodnikom naše globoko sožalje!

Ali že veste, da popolnoma odprodajamo
velemanufaktura Lenasi & Gerkman, Ljubljana
Kamgarn, suknjo, damsko blago in svila. Poslužite se ugodnosti.

Tunel na progi.

Velike koristi za prebivalstvo

Omenili smo že velikansko število delavcev, ki so bili zaposleni v zadnjih treh letih pri graditvi nove proge. Če upoštevamo, da so bili tako za težaška, kakor tudi druga strokovna dela uporabljeni vedno le domačini, potem je jasno, da je vsa Dolenjska v bližini proge zaslužila s to graditvijo lepe denarje. Tujci so bili sprejeti v delo na progi le v primerih, kjer domači izvežbani moči ni bilo na razpolago. Tako so delali pri vrtanju tunelov minerji, Hrvatje in Ličani, katerih je bilo 150. Pri graditvi stebrov opornikov za veliki savski most pa so tudi v kesonih delali le domačini, izvežbani nekaj predelavcev.

Povprečna srednja mezd delavca-težaka, zaposlenega pri graditvi proge, je znašala 3 din na uro. Mezd obrtniških delavcev pa so znašale 5—6 din na uro. Velikansko je bilo tudi število voženj, ki so jih opravili domačini v bližini proge, ko so dovažali gradivo na gradbena mesta. Mnogi posestniki so zaslužili s prodajo stavbnega lesa in drugih gradbenih potrebščin. Mnogo lahko računamo, da je pri celotnih gradbenih stroških bilo porabljenih najmanj 25 milijonov dinarjev za delavske mezde in za nabavke, pri katerih so zaslužili domačini. Razumljivo je, da je ta živahna delavnost prinesla mnogim lepega zaslužka, kar je opaziti zlasti v Sevnici in njeni okolici, kjer v zadnjem času rastejo nove lične hiše druga za drugo.

Kljub temu, da je graditev nove proge prinesla obilo zaslužka domačinom, je njen narodno-gospodarski pomen za bodočnost še neprimerno bolj važen. Nova proga bo odprla tiho in romantično Mirensko dolino tujskemu prometu in bo omogočila izvoz lesa iz predelov, iz katerih doslej lesa zaradi prevelikih tovornih stroškov ni bilo mogoče izvažati. Z nove proge smo dobili prvo pomembnejšo krožno progo, ki bo zlasti ustrezala izletnikom. Kako velikanskega pomena pa bo ta proga za tranzitni promet proti morju čez nekaj let, bomo videli po zgraditvi proge Črnomelj—Vrbovsko. Takrat bo tudi sleherni z navdušenjem priznaval, da je sedanja vlada z zgraditvijo te proge koristila razvoju Dolenjske in vse Slovenije bolj, kakor katera koli dosedanja vlada.

90 letnica Turinove mamice

Sv. Lovrenc na Drav. polju, 8. dec.

Danes na Marijin praznik praznuje pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju Turinova mamica svoj dog. in 90 letnico svojega življenja. Gospa Marija Turin se je rodila 1848 v krščanski hiši Tumpjevih. Dvakrat je bila poročena, in sicer prvič Osenjak, drugič Turin. Od leta 1908 je vdova in posveči vso svojo materinsko skrb samo otrokom.

Iz prvega zakona ji živita dve hčerki, gdnc Minka, ki je vpokojena učiteljica, in gdnc Neža, ki pridno gospodinja na domačem domu. Prv sin Matevž je kot mariohski odvetnik umrl leta 1925. Iz drugega zakona živijo štirje otroci jublankte, Viktor, ki živi kot vpkovljen postajnačnik v Ptuj, Anton, privatni podjetnik v Belgradu, Ludvik, živi že od leta 1930. v Ameriki in Maks uradnik policijske straže v Mariboru. Vse otroke je ugledna jublankta vzgojila v krščanskem duhu in jih dala študirat.

Jubilantka je danes vkljub visoki starosti še čila četudi ji zdravje ni najboljšo. Še stopa krepko vsak dan k prvi jutranji maši.

Dobri krščanski materi tudi mi najlepše čestitamo in ji k 90 letnici kličemo: Še na mnoga leta!

80 letnico življenja

obhaja danes na Marijin praznik Marija Murtl, mati vranskega g. župnika dr. Murtla. Murtlova mama je bila rojena 8. decembra 1858 v Dulah, župnija Melviče na Koroškem. Imela je 3 brate in 1 sestro. Bila je stara 8 let, ko ji je umrla mati. Do leta 1913 je prebila v rojstni vasi, nato pa se je preselila k svojemu sinu Valentinu, ki je postal župnik na Strmen. Od tu je šla z njim na novo župnijo Hočič, odkoder je med prevratom morala s svojim sinom zbežati s Koroškega. Naselila se je z njim v Marenbergu, kjer mu je vedno gospodinjila. Od tod se je z njim preselila l. 1925 na Vransko, kjer prav letos obhaja tudi 25 letnico, odkar mu vodi gospodinjstvo. Murtlova mama je v življenju veliko prestala, zlasti ko je bil sin-duhovnik ob prevratu aretiran zaradi svojega slovenskega prepričanja. Vendar je vse križe in težave voljno prenašala in jih prenaša še danes, popolnoma udana v voljo božjo. Želimo ji, da bi ji ljub Bog dodelil še mnogo srečnih in mirnih dni ter jo ohranil do skrajnih mej človeškega življenja. Bog jo živi!

Novi železniški most čez Savo pri Sevnici.

Rudolf Beran

Kaj pravi katoliški pisatelj Durych o novem predsedniku čsl. vlade

Dne 1. januarja leta 1938 je napisal Jaroslav Durych, pisatelj »Blodenje« in največji češki katoliški pesnik in pisatelj, tale zanimivi članek o Rudolfu Beranu, ko še ni bil predsednik vlade, temveč samo »katoličan, ki je predsednik največje češkoslovaške politične stranke«, kakor se je glasil podnaslov v članku, in je stal tedaj pred svojo petdesetletnico. Ker danes še ne razpolagamo s široko biografijo tega češkega politika, prinašamo članek J. Durycha v prevodu, da vidimo, kakšna osebnost stopa na najvišje mesto v češki vladi:

Ko bi kdo mogel seštetati dni dela in potov, ki jih je R. Beran napravil za republikansko agrarno stranko, bi spoznal, da taka kariera v češkoslovaških razmerah tako hitro zlepa kdaj ne zraste. Beranovo življenje, ki se je začelo v majhni kmečki vasi v Pracejovicah na Strakonickem in v svojem petdesetem letu dosegla višek na predsedniškem stolu največje stranke (mi bi danes rekli — na predsedniškem stolu vlade Čehov, Slovakov in Rusinov!), je priča, kam pripelje zvestoba idealom in resnicam, ki se jim da človek voditi in jim služi.

Ni sramota za človeka, če je ves predan misli, ki je ni sam definirat.

Rudolf Beran je prišel v Prago, kot sam često pravi, s hlebecem kruha in culo perila v roki, toda blagoslovljen z maternim križem na čelu. Postal je

kot tudi v dunajskem parlamentu leta 1917. Tako je Stanek izjavil, da je republikanska stranka največja katoliška stranka v državi, toda overovil in dal nalog, da se to izjavi, pa je Rudolf Beran. Samo njemu se moramo zahvaliti, da ni ostalo, in upati smemo, ne bo ostalo samo pri besedah, izgovorjenih v zrak. Republikanska stranka, ki je s švehlovim odporom še pred Masarykom zabranila ločitev cerkev od države, se je pod Beranovim vodstvom odkrito izjavila za katolištvo.

Kaj naj bi pri takem političnem položaju stori marksisti? Nič, kakor to, k čemur so bili vedno nagnjeni: obrat in preobrat za 180 stopinj. Prebarvali so svoje nazore po tem proglasu, kakor vselej, kadar jim je šlo slabo — na primer 28. oktobra 1918. leta, ko jih je razvoj še našel v črnorumenih barvah.

Prijateljsko razmerje Rudolfa Berana k resničnim predstavnikom in voditeljem duhovnega katoliškega sveta ljudje bolj slutijo in uganjujejo iz dejstev in dejanj, nego pa je znan in definiran. Nujno je ugotoviti, da je bil Rudolf Beran katolik še v času, ko tako priznanje vere ni prinašalo politično priljubljenost in tisk še ni bil tolerant nasproti katolikom, kot se godi danes v dobi oslabelosti in uboštva svojih naprednih tez. Delavnost Rudolfa Berana kot predsednika republikanske stranke pomeni okrepitve katoliške fronte. Naše stališče do njega mora torej biti pozitivno, kakor k vsakemu, kdor v javni delavnosti izpolnjuje krščanska načela.

H koncu še to: Rudolfu Beranu ni pomenil in ne pomeni Rim mesto Cezarja (in ne Maharja), in Beran do tega Rima, h kateremu gleda milijon kristjanov, ni mož Prage, temveč sin vernega češkega podeželja. Daj mu Bog zdravje in po 50 letnici še veliko novih sil.

Zgodovina naroda do leta 1930 more konstatirati mnogo atentatov na zdravje narodnih politikov, ki so odhajali hitreje iz življenja, kakor pa bi bilo razumljivo. Pustili so po navadi svoje delo prav tedaj, ko bi po mnogih težavah mogli doseči zmago — ki je potem padla v naročje napredni-karske levice. Želim Rudolfa Beranu do druge petdesetletnice veliko zdravja in božje milosti!

Tako je za 1. januar leta 1938 napisal o Beranu Jaroslav Durych in mi zdaj, ko stopa do zmage, v predsedništvo skupne vlade Čehov, Slovakov in Rusinov, nimamo kaj dodati kot to, da želimo, da bi njegova vlada obnovila duha, ki poživlja in ki veže državo z najlepšo tradicijo in preteklostjo ter bi ji bili dano, rešiti državo iz ponižanja na nove vrhunce.

Pomanjkanje otrok — najzanesljivejši konec sveta

Posebna belgijska parlamentarna komisija se bavi z mučnim vprašanjem obljudenosti Belgije, padanjem rojstev in s tem združenimi zavratnimi učinki na državno gospodarstvo. Dognala je, da je n. pr. število rojstev danes prav tolikšno kot pred 100 leti, ko je Belgija imela samo 4 milijone prebivalcev (danes jih ima 6.5 milijona). Če bi rojstva še naprej padala v tem razmerju kakor danes, bi Belgija konec našega stoletja štela spet samo še 4 milijone ljudi. Z vsakim milijonom, za katerega se število prebivalstva zmanjša, pa izgubi svoj obstanek 1000 pekov, 1000 mesarjev, 2000 krojačev in krojačic, 300 zdravnikov — z zmanjšanim številom prebivalstva se mora razredčiti tudi vsak pridobitni poklic. Ker pa je starejših ljudi v primeri z mlajšimi preveč, nesorazmerno rastejo tudi davatve za pokojnine. Komisija je prišla do zaključka, da je že sedanjemu težkemu gospodarskemu stanju krivo dejstvo, da je mlajšega rodu premalo. Število otrok, med katerimi so otroci najizdatnejši, je močno padlo, število proizvajalcev vseh vrst pa je zaradi tega zelo naraslo. Ta primanjkljaj prihajajočega rodu ima za posledico nadprodukcijo, ki je tem težja, ker tudi dežele, ki sprejemajo največ belgijskih proizvodov, kot so Francija, Anglija, Amerika, trpe na isti socialni bolezn.

Rešitev zlogovnice

z dne 30. novembra 1938

1. Boduli, 2. Parizina, 3. amabile, 4. Vodice, 5. samokres, 6. Podčetrtak, 7. Tezej, 8. Benetke, 9. fetišizem, 10. Aristoteles.

Bodi zima, bodi kres, če te sebe, neti kres!

Velik umetniški škandal v Franciji

Pariz se sedaj zabava na račun mojstrsko izvedene umetniške afere, ob kateri je prišel v nevarnost sloves največjih umetniških strokovnjakov.

Pred nekaj meseci je kmet Gonon v vasi Brizet (departement Loire) pri oranju našel na svoji njivi nekoliko poškodovani marmornat kip, ki predstavlja žensko figuro. Kip je bil nekoliko poškodovan, manjkal mu je nos, nekaj roke, tudi na nogah je bil oddrobljen. Kmet je takoj zaslutil, da je našel kaka dragoceni zaklad velike vrednosti. Poklical je vse poznavalce umetnin svojega okraja, ki so kip takoj proglasili za znamenit kiparski izdelek davnih časov. Nekateri so kip imeli za izvršno grško delo iz časov kiparja Fidija, nekateri za izborno izdelano rimsko kopijo znamenite »Fidijeve Vener«, nekateri pa so dokazovali, da izvira iz zgodnjega galsko-rimskega časa. Premeteni kmet je marmornato Venero razstavil v svojem seniku in jo vsem radovednejšem razkazoval proti vstopnini po tri franke na osebo, »dijaki in vojakji uživajo polovično stopnino«. Prosvetni oddelek okraja je določil 500 frankov za nadaljnja izkopavanja na njegovem polju, ki pa niso odkrila nič novega. Ker so vsi strokovnjaki kip spoznali za veliko umetnino, je bil sprejet na seznam narodnih umetnin, ki se ne smejo izvažati iz države. Mednarodni tisk je prinašal slike in dolge opise te »Vener« iz Brizetec.

Ko pa se je svet že dosti razgovoril o tem kipu in je bil uvrščen med slavna kiparska dela, se je oglasil 30 letni kipar Francois Cremonese iz mesta St. Etienne, ki je svet presenetil z novico, da je ta kip izdelal on, ker je hotel umetnjakrje potegniti za nos. Čutil je namreč talent za kiparstvo in bil mnenja, da njegovi izdelki niso slabi, pa so vendar zelo slabi šli v denar — najboljši odjemalec mu je še bil domači grof, kateremu je delal kiparska dela k grobnici — zato se je odločil proslaviti se pod imenom neznanega starega kiparja. Iz marmorja je izklesal kip Vener, ga »strokovnjaško« poškodoval in v temni zimski noči 1. 1936 zakopal na polju omenjenega kmeta Gonona, ki ga je našel pred nekaj meseci. V dokaz svojih trditev je mladi kipar pokazal od-

litek v mavcu, ki si ga je napravil iz svojega kipa — poleg tega pa še odlomke, ki jih je od kipa odkrutil, preden ga je zakopal: roko, konec nosu in odkrušene dele nog, ki so po primerjavi natančno spadali k najdenemu kipu. Cremonese sedaj dolgi strokovnjaškim nosovom odgovarja, da je s to grobo šalo hotel pokazati, da je on že toliko velik kipar, kakor so bili tisti, ki jih umetniška kritika slavi, umetnjakrji pa, da nič ne vedo.

VODILNI ČLANI ŽELEZNE GARDE USTRELJENI

S Kornelijem Codreanom, voditeljem romunske železne garde, ki je bil nedavno ustreljen ob prevozu in ene ječe v drugo, so bili ustreljeni tudi trije drugi vodilni člani železne garde. To so (od leve na desno): Jean Garanica, Nikolaj Constantinescu in Belimage Doru.

VELIKA NEMŠKA LETALSKA NESREČA

Velike nemško letalo »Condor« je nastopilo dolgo pot iz Berlina v Tokio. Tja je srečno prispelo, na povratku pa se je pri Manili, 3100 km daleč od Tokia, ponesrečilo: v viharju je treščilo v morje in se razbilo. Slika predstavlja zgoraj letalo, spodaj pa zemljevid poleta s posameznimi pristanki.

Nad Nemčijo je razglašen »judovski izgon«

Upravnik nemške policije je dne 28. novembra 1938 izdal za policijski okraj Berlin naslednjo odredbo, ki se nanaša na nastop Judov v javnosti in je stopil v veljavo 6. decembra 1938. Odredba pravi:

Ceste, trgi, naprave in poslopja, nad katerimi je razglašen judovski izgon, so za vse v Nemčijo pristojne Jude in brezdomovinske Jude nedostopne, bodisi peš, bodisi z vozni.

V Nemčijo pristojni Judje in brezdomovinski Judje, ki v času, ko ta odredba stopi v veljavo, še stanujejo v kakem okraju, nad katerim je razglašen judovski izgon, morajo za prestop izven tega okraja imeti posebno dovoljenje, ki ga izda policijska straža okraja. Od 1. julija 1939 dalje, se za Jude, ki stanujejo znotraj prepovedanih okrajev, taka dovoljenja ne bodo več izdajala.

V Nemčijo pristojni Judje in brezdomovinski Judje, ki so poklicani pred kako oblastvo znotraj Judom prepovedanega okraja, morajo za vstop

državni spomenik časti s severnim pločnikom »Unter den Linden« od univerze do stare orožarne.

Kdor bi naklepoma ali malomarno ravnal proti tej odredbi, bo po § 2 policijske odredbe z dne 28. novembra 1938 kaznovan z denarno globo do 140 mark, ali z zaporom do 6 tednov.

Odredba stopi v veljavo z dnem objave.

Poleg tega je dal upravnik policije objaviti naslednja navodila: Kakor je iz naslova izdane odredbe razvidno, bodo v zvezi z policijsko odredbo z dne 28. novembra 1938 izšle še nadaljnje odredbe, ki naj natančneje določijo izvajanje zgornjih določil. Ta zgornja izdana odredba razglasa judovski izgon nad razmeroma majhnim delom cest in zgradb itd. Ta judovski izgon se ne nanaša na inozemske, pač pa na vse v Nemčijo pristojne Jude in brezdomovinske Jude. Verjetno bo časovno neomejen judovski izgon, raztegnjen kmalu, zlasti na veliko število cest v Berlinu. Tu pridejo predvsem v poštev glavne in najlepše ber-

NOVA JUDOVSKA NASELBINA V GUAYANI

Vlada v Georgetownu (glavno mesto angleške Guayane) se peša v vprašanjem, kako bi kako pokrajino na svojem ozemlju odprla kot naselbino za Jude iz Nemčije. V poštev prihaja z gostimi gozdi zaraslo ozemlje 350 km globoko v notranjosti dežele, na meji Venezuele. Slika predstavlja prva dela v gozdovih, po katerih nameravajo izpeljati ceste, če bi taka naselbina res nastala.

Imeti posebno dovoljenje, ki velja 12 ur in ga jim izda policijska straža okraja, kjer stanujejo.

Judovski izgon v Berlinu obsega:

Vsa gledališča, kinogledališča, kabarete, javne koncerte in zborovalne dvorane, muzeje, zabavišča, razstavne paviljone, na vselejmu vključivi razstavni prostor in razglednik, nemško dvorano »Deutschlandhalle« in športno palačo, državni športni stadion, vse športne prostore vključivi tudi drsališča;

vsa javna in zasebna kopališča — s kabinami ali prosti kopališča;

Wiljemovo cesto od Lipske ceste do »Unter den Linden« vključivi Wiljemov trg;

Vosovo cesto od Herman Göringove ceste do Wiljemove ceste;

Nske ceste, kakor na primer »Kurfürstendamm«, Friderikova cesta, »Tauentzien-cesta«, »Unter den Linden«, Cesarstvo nabrežje, Bismarkova cesta itd., ker judovstvo še danes prav na teh cestah več ali manj daje zunanjo sliko.

Več Judov je že vprašalo, kateri stanovanjski okoliš v Berlinu bodo po vsem pričakovanju izvzeti iz judovskega izгона. O tem je možno reči, da ceste in ulice v središču in na severu Berlina, kjer je judovstvo že od nekdaj zelo močan element, najbrž ne bodo prištete k okrajem, nad katerimi je bil razglašen judovski izgon. Zato pa je treba opozoriti, in ob glavnih in najlepših ulicah Berlina stanujoči Judje morajo s tem računati, da bo nad cestami, ob katerih oni stanujejo, v najkrajšem času razglašen judovski izgon, časovno omejen ali pa tudi neomejen. Zato se Judom priporoča, naj že sedaj poskrbe za druga stanovanja v kakem izmed zgoraj navedenih delov Berlina, ali pa da morda zamenjajo stanovanja s tam stanujočimi Nemci.

Dalje so številni gostilničarji in hotelirji takoj po objavi odredbe prosili, da se Judom oblastveno za rani dostop v njihove prostore. Judje naj torej računajo s tem, da so v bodoče omejeni izključno na povsem judovske lokale.

Družinska slavnost v dobi elektrike.

»Namesto šestdeset sveč sem za tvojo šestdesetletnico dala v torto šestdesetvečno žarnico.«

Šport

Svoboda : Jadran (prvenstvo) Ljubljana (liga) : Ljubljana (rez.)

Današnji prireditvi na igrišču SK Ljubljane: Danes se bo vršila na igrišču SK Ljubljane zanimiva prevenstvena tekma med SK Svoboda in SK Jadranom. Oba kluba gojita nado, da bosta žela prvenstveni točki. Čeprav je SK Jadran v pogledu točk na boljšem, vendar ni s tem gotovo, da bo danes slavil zmago. SK Svoboda je ambiciozno moštvo, ki je marsikomu zmešala račune.

Po tej tekmi nastopita v revanšnem srečanju ligaško in rezervno moštvo SK Ljubljane. Nogomet, kakršen sta ga moštvi predvedli na državni praznik, je prav zadovoljil. Zato se tudi danes pričakuje zanimiva borba med tema dvema moštvoma.

Prva tekma med SK Svobodo in SK Jadranom bo pričela ob 12.30, druga pa ob 14.15, seveda ob vsakem vremenu. Vstopnina je za obe tekmi ista in nizka.

Mariborski šport

Maribor, 7. decembra.

Boj za točko

Zadnja prvenstvena nedelja je prinesla zopet dve zanimivi tekmi in nova presenečenja. Mariboru se je v zadnji minuti posrečilo izenačiti in nato celo zmagati nad Rapidom ter na ta način pridobiti zelo važni 2 točki. Klub ima še vedno najboljši izgled, da pride na tretje mesto in s tem v ožjo borbo, za prvenstvo LNP. Rapid je padel na 5. mesto z malenkostno slabšo diferenco v golih ter je še vedno velik rival Mariboru za 3. mesto. Mura je nesrečno zgubila proti Žilavim Slavijem, ki so ponovno dokazali, kaj se lahko doseže s požrtvovalnostjo.

Tabela izgleda sedaj takole:

1. Čakoveški SK	7	5	2	0	15:5	12t.
2. SK Železničar	7	3	3	1	10:7	9t.
3. SK Mura, Mur. Sobota	9	3	2	4	19:19	8t.
4. ISSK Maribor	8	2	3	3	14:13	7t.
5. SK Rapid	8	3	1	4	18:18	7t.
6. SK Slavija, Pobrežje	9	1	3	5	9:23	5t.

Na praznik 8. decembra je na sporedu tekma med SK Rapidom in Čakoveškim SK v Mariboru. Oba kluba bosta sigurno napela vse sile za zmago. Čakovešani iz prestižnih razlogov, Rapid pa za boljši placement na tabeli.

V Neaplju ne bo šest let mednarodnih tekem

O priliki zadnje nogometne tekme med Italijo in Francijo, ki se je vršila v Neaplju, je prišlo do velikih političnih protifrancoskih demonstracij. Oblasti so že pred tekmo zaradi tega ukrenile vse potrebno in zaprosile občinstvo, da se vzdrži vsake manifestacije, kar pa ni dosti zaleglo. Glede nato je sklenila italijanska nogometna zveza, da se šest let ne sme vršiti nobena mednarodna tekma v Neaplju.

V Helsinkih ne bo sodeloval noben japonski olimpijec iz berlinske olimpijade

Skoraj vsi japonski športniki so sedaj v vojni in se bore proti Kitajski. Med temi so seveda tudi vsi olimpijci, visokošolci, ki zavzemajo v japonski armadi mesta častnikov in podčastnikov. Kakor so bili dobri športniki, prav tako so tudi dobri vojniki in zato je bilo že več od njih odlikovanih z visokimi redi za izvedene zasluge na bojnem polju. Po pisanju nekaterih listov, je nekaj najboljših športnikov padlo za domovino. Po zadnjih vestih pa žive še vsi japonski olimpijci, toda kljub temu ni upati, da bi se ti udeležili prihodnjih olimpijskih iger na Finskem, na kar z vso resnostjo računajo japonski športni krogi. Zaradi tega so ukrenili vse potrebno, da dobe iz širokih športnih mladinskih vrst potrebno nadomestilo, zaradi česar bodo reorganizirali svoj šport po nemškem vzorcu.

250 švedov na prihodnji olimpijadi

Švedski olimpijski odbor je napravil proračun, glasom katerega bi stale vse priprave in udeležba švedskih športnikov na XII. olimpijskih igrah v Helsinkih 8.260.000 din. Švedi namreč nameravajo poslati na prihodnje olimpijske igre 250 svojih športnikov. Za zimski del iger pa znaša njihov proračun 455.000 dinarjev.

Program smučarskih prireditev LZSP v zimski sezoni 1938-39

Tekme

1. 1. 1939: Naraščajoče tekme — SK Javornik na Rakeku.
6. 1. 1939: Smučarski tek na 6 in 10 km v Ljubljani (v okviru klubskega dne) — Sm. odsek SK Reke v Ljubljani.
6. 1. 1939: Mladinski smuk in slalom — SK Javornik na Rakeku.
6. 1. 1939: Mladinski smuk — Sm. odsek SPD v Trbovljah.
6. ali 8. 1. 1939: Klubski dan v okolici Ljubljane — Sm. odsek SK Planina v Ljubljani.
8. 1. 1939: Klubski dan na Pokljuki — Sm. klub Ljubljana.
8. 1. 1939: Klubsko prvenstvo v tekih in skokih v Planici — Sm. odsek SK Ilirije v Ljubljani.
8. 1. 1939: Alpska kombinacija na Mrzlici (klubski dan) — Sm. odsek SPD v Trbovljah.
8. 1. 1939: Klubski tekma v smuku na Kumu — Sm. klub KUM v Trbovljah.
8. 1. 1939: Alpska kombinacija v okviru klubskega dne (kraj se ni določil) — Sm. odsek SK Reke v Ljubljani.
8. 1. 1939: Klubski dan — SK Javornik na Rakeku.
15. 1. 1939: Medklubski tekma v skokih za sen. in jun. v Ljubljani — Sm. klub Ljubljana.
15. 1. 1939: Tek za sen. in jun. v Planici ali Ljubljani — Sm. osek SK Ilirije v Ljubljani.
15. 1. 1939: Medklubski tekma v teku na 15 km v Dolnecah — Sm. odsek SK Planina v Ljubljani.
15. 1. 1939: Zasnovo prvenstvo v alpski kombinaciji na Mrzlici — Sm. odsek SPD v Trbovljah.
15. 1. 1939: Klubski tek na 12 km na Kumu — Sm. klub KUM v Trbovljah.
21. do 22. 1. 1939: Klasično prvenstvo LZSP v Zagorju.
22. 1. 1939: Mladinske tekme na 4, 6 in 8 km v Ljubljani — Sm. klub Ljubljana.
29. 1. 1939: Klubski slalom tekma na Kumu — Sm. klub KUM v Trbovljah.
1. do 2. 2. 1939: Klubsko prvenstvo v alpski kombinaciji na Črnom vrhu — ASK v Ljubljani.
4. do 5. 2. 1939: Medklubski tekma in klubsko prvenstvo v slalomu in smuku v Planici — Sm. odsek SK Ilirije v Ljubljani.
5. 2. 1939: Medklubski tekma in klubsko prvenstvo za sen. in jun. v smučarskem teku — SK Javornik na Rakeku.
5. 2. 1939: Medklubski slalom tekma na Kumu — Sm. klub KUM v Trbovljah.
6. 2. 1939: Medklubski skakalna tekma v Trzinu — Sm. klub Ljubljana.
26. 2. 1939: Alpsko prvenstvo LZSP na Mrzlici.
28. 2. 1939: Skakalna tekma v Planici za naraščajočo 25 m in za jun. na 40 m skakalnice — Sm. odsek SK Ilirije v Ljubljani.
- V teku februarja 1939: Medklubski slalom tekma v Zlebeh — Sm. klub Ljubljana.
11. do 12. 3. 1939: Mladinski dan za prvenstvo drav. ske banovine v Planici — Sm. odsek SK Ilirije v Ljubljani.

Halo! Božiček Halo!

kupi vse vrste zimskega blaga najboljšje kvalitete in priznane najceneje samo v manufakturni trgovini

»Pri Zvonu«

I. Strojanski

LJUBLJANA - Pred Skofijo 21

poleg magistrata (rotovža)

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din: šenitovanjski oglasi 3 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. - Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglaših reklamna zveza se računa enokolonsko, 3 mm visoka politna vrstica po 3 din. - Za plamene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dobra šivilja

ki vse šiva, gre na dom za 20 din dnevno. Pred skofijo 11/II. (a)

16 letna deklica

išče službo. Najrajši v Ljubljani. Naslov v upr. »Slovenca« pod 19.045. a

Nemška korespondentinja

in dobra pisarica moč iše službo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1. januar.« (a)

Vajenci

15 letni fant

z 2 razr. mešč. šole se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.992. (v)

16 letni fant

močan, z 2 razr. gimnazije, se želi izučiti avtomehanične obrti. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19.021. (v)

Službo dobe

Raznašalko

sprejemem. Smartinska 10, dvorišče, prtiličje. (b)

Drogista ali drogistinja

samo izučeno, prvovrstno moč, sprejme drogerija Gregorij, Ljubljana, Presernova ul. 5. Podrobne ponudbe izključno samo pismeno. (b)

Kuharico

zmožno kuhanja domače hrane, kakor tudi vojno dela vseh domačih del, srednje starosti, sprejme takoj večja trgovina na deželi. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Stalno mesto« št. 19.029. (b)

Tovarniškega zastopnika

avtovozača, mladega in agilnega, kolonialne ali galanterijske stroke, sprejme za Kranjsko, stara dobro vpeljana tovarna. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Rajonski zastopnik« št. 18.998.

25. 3. 1939: Vratnjaostni tek na 30 km na Pokljuki Sm. klub Ljubljana. Ob prvem ugodnem terminu in snegu: Mladinska štafeta tekma v Ljubljani — Sm. odsek SK Reke v Ljubljani. Tekme za šolsko mladež narodne in meščanske šole na Viču v sporazumu s šolsko oblastjo. (Izpeljano bo pod Rožnikom, termin se bo določil pozneje.) — Sm. odsek SK Reke, Ljubljana-Vič.

Tečaji

Od 26. 12. 1938 do 1. 1. 1939: Smučski tečaj — SK Javornik na Rakeku. Od 23. 12. 1938 do 8. 1. 1939: Tekmovalni tečaj v norveški kombinaciji na Pokljuki — Sm. k. Ljubljana. Od 22. 12. 1938 do 3. 1. 1939: Tečaj za slabše tekmovalce na Gorjulah — Sm. klub Ljubljana. Od 23. 12. 1938 do 3. 1. 1939: Tečaj za slabše tekmovalce v Ljubljani — Sm. klub Ljubljana. Od 19. do 23. 2. 1939: Tekmovalni tečaj na Pokljuki — Sm. k. Ljubljana. — Za LZSP teh. ref. Sešel, I. r.

Obvestila športnih zvez, klubov in društev

Primereno darilo za božič. Prof. Janka Mlakarja izbranih planinskih spisov prvi zvezek je za planince najprimernejše darilo. Knjiga obsega okrog 300 strani ter ima 15 umetniških slik, ki predstavljajo gore, o katerih govori prof. Mlakar v svojih spisih. Ako seimate te knjige in ako hočete napraviti veselje svojemu planinskemu tovarišu s primeranim darilom, kupite prvi zvezek Mlakarjev spisov takoj v pisarni SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-I, kjer morete že tudi naročiti II. in III. zvezek po izdatno znižanih cenah v prednaročbi. Planinske slike je SPD zbralo v svojih albumih, ki jih ima na razpolago v društveni pisarni. Vsek album vsebuje 30 prvovrstnih posnetkov naših najboljših planinskih fotoamaterjev. Hitite v naročilo, ker je na zalogi le omejeno število. Takoj po sprejemu naročila vam dostavi album na dom društvene pisarne SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4-I. Hercežani! V petek 9. decembra ob 20 se bo vršil v restavraciji pri »Sestici« prvi redni članski sestanek društva. Ker ima odbor na programu zelo važne zadeve, je dolžnost vsakega Hercežana, da se sestanka brezpozno udeleži. — Moto-Hermes.

ZA BOŽIČ NOVOLETO IN ZA VSAKO PRILIKO JE LEPA KNJIGA NAJČENEJE IN NAJPLEMENITEJŠE DARILO ZA HTEVAJTE SEZNAM NAŠIH

73 KNJIZNIH KOLEKCIJ 73

MLADINSKO SLOVSTVO LEPOSLOVJE

ZNANSTVENA DELA PRAKTICNE KNJIGE

PRODAJNE CENE ZNIŽANE DO 80% OGLEDITE SI BREZOBVEZNO NAŠE KOLEKCIJE

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pohištvo

Jedilnico

staronemški slog, ugodno prodam. Krakovska ul. 21

Spalnice, jedilnice

kupite najugodnejše pri

Andrej Kregar

pri kolodvoru št. Vid Vižmarje.

Stole, pohištvo,

popravila izvršujem po najnižjih cenah. Breg 14.

Hrastova spalnica

dobro ohranjena, naprodam. Zaloška 69, Ljubljana.

Kupimo

Šivalni stroj

štedilnik in železno peč kupi A. B. C. Ljubljana, Medvedova 8. Telef. 24-44 (poleg gorenjskega kolodvora). (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najnižjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 8

Zasluzek

2.500 din potrebujete

da doma zaslužite mesečno 1000 dinarjev. Pisite: »ANOS«, Maribor, Orožnova. (z)

STROJI

Slamorenjica

na motorni pogon, dobro ohranjena, naprodam. Jože Knific, Medno št. 21, St. Vid nad Ljubljano. I

Posredstva

Novo hišo

prodam v Dev. Mar. v Polju. Vprašati: Zg. Zdobrova 43. (p)

Nova hiša

z 10.000 m² zemljišča, 45 minut od Medvod v hrib naprodam. Šink, Studence 5. (p)

Več stavbnih parcel

naprodam v bližini kolodvora št. Vid - Vižmarje. Pojasnila: Vižmarje 59

Kunaver Ludvik

gradbeno - strokovno nabiranje posredovalcev - Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima naprodam večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Stavbne parcele

velike in majhne, za šolskim telovadščem v Kranju ter ob cesti na Kokrico, prodam. Naprodam tudi njive, travnike in gozd v okolici Kranja. - Reflektanti naj pošljejo svoje naslove v podružnico »Slovenca« v Kranju pod št. 18.877. p

Prodamo

Namočena polenovka

se dobi pri I. Buzzolini, Lingerjeva (Kresija). (I)

Nepremotljive hubertuse

dežne plašče in obleke, najboljši nakup: Presker, Sv. Petra cesta 14.

Pisalni stroj

mali, s kovčgom, poceni prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.991. (I)

Orehe in jedrca

nudi najceneje Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska cesta 5. (I)

Železno peč

za trajno gorenje proda Černe, Štepanja vas 59 pri Ljubljani. (I)

Dva kipa — angela

lesena, pozlačena, proda A. B. C. Ljubljana, Medvedova 8. Telefon 24-44 (poleg gorenjskega kolodvora). (I)

Dobrega starega vina

lastnega pridelka, prodam pet polovnjakov. — Naslov v upravi »Slov.« Maribor pod št. 1718. (I)

Moške srajce

majo, spodnje hlače, kravate, nogavice, rokavice še vedno najceneje pri I. Tomšič, Sv. Petra c. 38.

Naprodaj

klavir, salonska garnitura, smoking, podobne in omare ter razno. Rimska cesta 20-II. (S)

KAPPEL

pisalni stroji - božični sen! Tudi na obroke pri Kleindienst & Posch Maribor, Aleksandrova 44

Patent »Kraljica peč«

ki se naloži le enkrat dnevno, potem pa gorivo ves dan, se dobi v vseh velikostih pri A. Semenč in drug, Ljubljana, Miklošičeva cesta 15, telef. št. 48-67. (I)

Naznanjam,

da imam večjo zalogo strešne in žigane opeke, jako dobro zgane, torej zelo trpežne. Opeko prodajam po zmerni ceni in jo lahko dobim takoj. Ivan Svetec, opekarna na električni pogon in gostilna, Ljubecno, p. Celje.

Samsko stanovanje

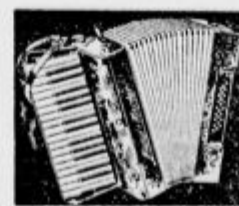
v mestu, lepo, mirno in sončno, išče gospod. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1939« št. 19.067. (c)

Razstava kralj. banovinske tkalnice preprog iz Sarajeva

od 8. do vključno 18. decembra 1938

pri ŠESTICI »6« v Ljubljani

Prodaja tudi na dolgoročno odplačila. V nedeljo odprto! — Znižane cene!

ZA ZIMO...

KLAVIRSKÉ HARMONIKÉ

OD DIN 480

ZAHTÉVAJTE BREZPLAČEN KATALOG! MEINEL & HEROLD K. S. O. J. ZALIVNICE GLASBIL. MARIBOR št. 102

Medarna

Ljubljana, Zidovska ul. 6, nudi sortirani, prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni. (I)

CONTINENTAL

pisalni stroj za dom in pisarno!

Samoprodaja: Ivan Legat Ljubljana — Maribor

Vnajem

ISČEJO:

Bufet

vzamem v najem takoj ali pozneje. Naslov pove upravo »Slov.« pod 19.066

ODDAJO:

Trgovski lokal

v prometnem kraju pri cerkvi, ob banovinski cesti, oddam v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 19.014. (n)

Pekarijo

oddam v najem v zelo prometnem kraju blizu Ljubljane. Naslov v upr. »Slovenca« pod 19.042. n

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje

oddam takoj ali pozneje. Povšetova ulica 100. (c)

Dvosobno stanovanje

oddam v najem s 1. januarjem v bližini kolodvora na Jesenicah. Pripravno za pisarno ali zobni atelje. Polze se v podružnici »Slovenca« na Jesenicah pod št. 19.031.

SOBE

ISČEJO:

Za pisarno

iščem v centru eno ali dve sobi s plinom. - Inž. Prezelj, Strelška ul. 31.

Samsko stanovanje

v mestu, lepo, mirno in sončno, išče gospod. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »1939« št. 19.067. (c)

Objave

Mejačeva gostilna v Kamniku

Graben št. 10

Iz Julijske krajine

Otvoritev zasebnih srednješolskih zavodov otež-kočena. Do zdaj je veljal predpis: Kdor je hotel otvoriti zasebni srednješolski zavod, je to javil pristojnemu šolskemu skrbniku (proveditorju). Če v teku dveh mesecev šolski skrbnik ni ugovarjal, se je smatral njegov molk kot ugoditev in zavod je lahko začel delovati. Sedaj je pa izšel odlok, ki določa, da mora šolski skrbnik najprej vprašati za mnenje vodstvo srednješolskih nacionalnih organizacij, če je novi zavod potreben, in šele potem izdati svoj ukrep. Zdi se, da je ost tega odloka naprjena proti redovnim srednjim šolam.

Osem novih zastavonosnih podstavkov smo dobili zadnje nemeljo, 27. novembra, v goriški okoli-lici. Ob navzočnosti goriškega prefekta in njegovega odličnega spremstva so zadnje nedeljo pri-štojni duhovniki blagoslovili v osmih vaseh goriške okolice stebre, raz katerih bo od zdaj naprej vi-hrala državna trobojnica. Vsaka taka blagoslovitev je združena s kratko svečanostjo, kateri prisostvu-jejo strankine organizacije in vaščani. Tozadevne slavnosti, pri katerih je imel g. prefekt kratek na-veduvalen govor, smo imeli v goriških soseskah: Standeržu, Ločniku, Podgori, Pevni, St. Mavru in Solkanu ter na Lokvah in na Trnovem nad Gorico, kjer je bila blagoslovljena tudi nova občinska hiša.

Dan matere in otroka. Letos bomo šestič ob-hajali dan matere in otroka, ki je 20. december. V Rim bo odšel iz vsake pokrajine po en zakonski par, ki je najbolj rodovitni. Tam bodo posebne svečanosti in bodo dotični zakonski pari sprejeti od načelnika vlade. Za goriško deželo bosta šla v Rim zakonca Jakob Peršič in njegova žena Marija iz Sp. Tribuše, ki sta imela v desetih letih zakona devet otrok, od katerih je osem živih. Mimo rim-skih slovesnosti bo imelo tudi vsako pokrajinska glavno mesto svoje posebne svečanosti, pri katerih bodo med drugim razdelili nagrade družinam s številnim naraščanjem.

Za božične praznike v Slovenijo, Zagreb in Belgrad. Znani potniški in turistični urad R. Appiani v Gorici priredi za prihodnje božične praznike dva izleta v Jugoslavijo: enega pet-in enega desetdnevnega. Odpeljali se bomo z brzovlakom iz Gorice preko Podbrda in Jesenic v Ljubljano in po isti poti se vrnemo. Prvi izlet traja od 23. dec. zjutraj do 27. dec. zvečer, drugi izlet pa od 23. dec. zj. do 2. jan. 1939 z v. Obe skupini priglasevcev odpotujeta iz Gorice hkrati z jutranjim brzovlakom ob 8.31, seveda v posebnih vozovih, in prispeta tudi skupno v Ljubljano. Kdor biva ob progi Gorica-Podbrdo, vstopi seveda na svoji železniški postaji. Iz Ljubljane bodo potem izletniki, tudi posa-mezni, lahko potovali naprej v Celje, Maribor, Zagreb, Belgrad ter kamorkoli drugam v Jugo-slaviji in bodo imeli na jugoslovanskih želez-nicah 50% popust. Kdor se prihlasi za petdnevni izlet, se vrača iz Ljubljane 27. dec. ob 2.30 pop., udeleženci desetdnevnega izleta pa 2. jan. 1939 ob 2.30 popoldne. Vožnja do Ljubljane in nazaj s stroški za skupni potni list stane za obe sku-pini po 75 lir za osebo. Za vožnje v Maribor, Celje, Zagreb, Belgrad in v katerikoli drugi kraj v Jugoslaviji, dobi vsak polovično vozov-nico za tretji razred. Prijave za oboje izleta spre-jema Potniški in turistični urad (Ufficio Viaggi e Turismo) R. Appiani v Gorici. Pri prihlasku se mora vplačati znesek 75 lir za vožnjo do Ljubljane in nazaj ter skupni potni list. Pri-javiti se je treba do najpozneje 12. dec. t. l.

Smrt dobre matere. V nedeljo, dne 20. nov. je v Gorici po daljšem bolehanju mirno v Go-spodu zaspala gospa Marija Komac, soproga upok. orožn. stražmojstra in ravnatelja goriške Kmečke banke. Pokojnica je bila doma iz Skrilj na Vipavskem in je dočakala 72 let. Bila je zavedna naša žena, ki je živel in skrbela za svojo družino. Naj ji bo nebeški Oče bogat plačnik. Preostali, zlasti sinu g. Lojzetu Ko-macu, lastniku menjalnice v Kolodvorski ulici v Ljubljani, priskoči sožalje!

Nova maša. V nedeljo, 18. decembra bomo imeli v Sv. Križu na Vipavskem vesel ljudski praz-nik: g. Fr. Valič iz Plač, pater kapucinekega reda, bo ta dan v svetokriški župni cerkvi pel svojo prvo sv. mašo. Vsa župnija se že pripravlja na to izred-no slavnost.

Vipava (Poroka.) Dne 24. nov. je postojniški dekan g. Krhne poročil v tukajšnji župni cerkvi svojega nečaka g. Vinka Poniza, mizarkega moj-stra, z gđ. Kristino Petrič iz dobroznan Petričeve družine z Gradišča. Novi zakonski par je prevzel nad tri sto let staro Krhnetovo domačijo v Vipavi. Obilo srečel

Tržič

Dotičnega, ki bi razširjal o meni neresnične vesti, ki so se pojavile v zadnjem času v Tržiču, bom morala poklicati na odgovornost pred sodišče.

Pavelek Fini.

VREMINSKA NAPOVED

mrzla zima, sneg

NAŠA NAPOVED

Za vsak žep in okus: **suknje, površniki, hubertusi, smuk lodni**

PO ZNIZANIH CENAH!

Joško OLUP mlajši

LJUBLJANA, STARI TRG 2

BIVŠI LOKAL CIUHA & JESI

Konči Ahačič:

7

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

Tedaj pa se nebo potemni, zemlja se stre-se, veje se nad Črtovo glavo strnejo in med švigajočimi bliski zagrmí glas gozdnega duha Gozdana: »Krvoločni Črti Postani za pokoro živali, ki jo vsi sovražijo in zasledujejo. Plazi se od vseh zaničevan in proklet po tleh sto in sto let, dokler se ti kruto srce ne omehča.«

Plašno se vzpne konjič Iskra in glasno za-hrška. V njegovem sedlu pa ni več drznega kraljeviča Črta: ogromna kača z bleščečo kro-no na glavi se sikajoče s sedla vije na tla in se plazeče zgubi med trnjevo grmovje, prikle-njena na tla in na drevesna debla, kakor je govorila zaničevana starka.

Niš Vam ne more bolje očistiti zob ko peneči se zobni prašek PEBECO. Ta vsebuje svojevrstno snov, PEBECIN, ki s svojimi finimi penami brez alkalčnih primesi odstranjuje tisti tanki sloj, ki se Vam nareja na zobeh, katere napravi bele in bleščeče; prodre v vse kote ustne dupline in jo čisti, desinficira ter osvežuje.

Njegovi novi sestavni deli prijetnega okusa odstra-njujejo iz ust neprijeten vonj ter osvežujejo usta in sapo. PEBECO je izdaten in zato cenejši kot mnogo drugih sredstev za negovanje zob, ker zadošča majhna količina, da si temeljito očistite zoba.

Dolgo zadoščajoča doza stane le 12.— dinarjev.

BEIERSDORF — MARIBOR

V naši podružnici v Celju

dobite vsa pojasnila glede inseratov!

Tam lahko plačate tudi naročnino za »Slovenca«

Slišim izgovarjati moje ime ...

To ni nič čudnega, kaj lenske se radi pogovarjajo o meni. Posebno ob ta-kem vremenu! Druga drugi me pripo-ročajo kot najboljšo sredstvo proti rdeči, ostrini in splošni koži. Tako je pravi Zakaj: samo Nivea vsebuje Eucerit, edino okrepčevalno sredstvo za kožo.

Ilse von Stacht

68

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

»Uemiljenje!« zdihuje Benjamin, ker žuti, da stoji nenadoma pred božjo sodbo, ki zahteva od njega račun za zgubljeno dušo. Saj žrtvuje Marga-retina neumrljivost lepi telesnosti svojega sina.

Tudi oče Juan hipno tehta težo odgovornosti, če spodi Margareto in Martina hkratu iz Rima v trenutku, ko se želi vrniti k veri svojih očetov.

Ali ni Margareta, dasi je Martinova mati, za-šel otrok kot on? In ali ne ljubi Kristus, ne ljubi cerkev svojih otrok vseh z enako, materinsko lju-beznijo, dokler niso ekriti v njenem naročju?

Grenka poteza odločnosti je legla očetu Juanu okrog ozkih ustnic. Margareta duša se ne sme zgubiti. Za drznega mladega krivoverca bo najel tajne biriče in ga imel v skruti ječi inkvizicijske palače na varnem, dokler ne zgubi gospod Vincen-te sledi na njem. Tam bo lahko obiskoval Benjamin sina in, ko se izvrši Margareta rešitev, ga odpe-ljal ponovi, ne da bi vneli gospod Vincente zahte-val javen proces.

Ped časa — moleče ustnice bi lahko izgovorile zdravomarijo — ko se je Benjamin zaman boril s krščanske dolžnosti in očetovsko ljubeznijo, ko je oče Juan premisljal modra sredstva, da reši Mar-tina, ne da bi pustil Margareto, — ta kratka ped časa je povečala do besnosti Martinov srd nad materjo, ki je sama priznala odpad.

S trdim, zapovedovalnim prijemom prislili Mar-garetine, k Benjaminu dvignjene roke na svoje prei in vpije:

»Prekliči! Prekliči! gnusno misel, da se združiš s Kristusovimi nasprotniki! — V to cerkev hočeš iti, ki jo je zgradila kri naših očetov in okrasili nihovi vzdihli in solze? In ne reži noben sa-tan iz njenega zlata? In ne sliši krohota pekla, ki se hubeta iz kotov? Proč od tu! S tem spusti

mater, ki se bleđa in omahovaje naslovni na Benja-minovo ramo, in se obrne, da odide. Vendar se ozre še enkrat z grozeče iztegnjenimi pestmi na cerkev sv. Petra in kolne v njeno olimpeko pro-čelje:

»Da bi te zbrisali s površja zemlje, da bi te mogel zadušiti kot pahočno vlačugo, ki si ji elič-na ...«

»Martin, Martin —« jeclja Benjamin, ohromel od groze.

Ko je Martin težko spustil dvignjene pesti, je čutil, da so mu zalele roke v skrivno pripravljene zanke, ki so mu jih s silo potegnile na hrbet. Divje zavije glavo po napadcih, ki so poslušali človeka, ki je Martina z režečo ostrino nagovoril:

»Chè maledite in faccia della Santa chiesa?« (Ali preklinjaš v obraz ev. Cerkev?) vpraša gospod Vincente.

»Maledico«, odvrne besno Martin, »pri Bogu v nebesih — maledico!«

»Gospod komisar,« se obrne gospod Vincente ledom na očeta Juana, »končno ste v nemškem jeziku razumeli, o čemer jaz brez njega nisem nikar dvomil. Preklinjanje tega človeka ne meri na postarno ženo, ki bi bila lahko njegova mati, am-pak meri na sveto cerkev sama.«

»Resnično,« odvrne mirno oče Juan, »motil sem se. Žena je njegova mati, cerkev kolne.«

Vlažen in hladen in z mrzlico napojen se je dvigal mrak iz nižav Tibere in gomezel po prebi-valcih Rima.

Martin je korakal z zvezanimi rokami pa s kljubovalno dvignjeno glavo in onemelo dušo proti-ječi. Prikrilo mu je še bilo, v kakšne stieke umrlji-vosti se izliva ta pot, — izliva za tistega, ki je sklenil, da bo hodil po nji zvesto do smrti. Samo zamolklo čustvo, da gre iz luči v noč, mu je za-temnilo dušo, dasi mu je globoka notranja zavest ponosno noči dvigala čelo k nebu.

Gospod Vincente je stopal pred jetnikom z na-glimi koraki, oče Juan pa za njim počasi, obolav-ljaje se.

»To bi bil rad prepričal, — rad prepričal!« premišluje neprestano in brez tolažbe.

Benjamin in Margareta sta stavila vse upanje erca na vplivno mesto očeta Juana v inkvizicijski palači, nista pa v tolažbe potrebnem dušnem ob-čutju zapazila, da je z vplivom v duhovnikovih rokah tudi vsa teža odgovornosti in pravičnosti.

Giorgio je v Wittenbergu najbolj jasna naprej videl nevarnost in z vso odločnostjo odsvetoval potovanje, zdaj se je pa trudil na vse načine, da bi dvignil potirte starše in jim vdahnil upanje, da se sin reši.

»Ba se, mora se rešiti,« je vzklilnil in z glas-nim navdušenjem prevpil skrivno grozo, da stoji pred očetom in materjo, ki tožita za obojejenim

»Oče Juan se bo vrnil papežu k nogam, — ti, Benjamin, boš jamčil za Martina, — papež bo dal prednost milosti pred pravico —«

»Naj stori to vsemogočni Bog!« odvrne Benja-min, ki mu je zastajala sapa.

Nastopajoča noč je prinesla spanje mladosti, potniku, ki ga je izrpal pot in raztepeno čustvo. Tiho in mirno je aaniol o daljnih saških poljih na-proti jutranji zarji Rima, ko je prvič uprl svetle oči v zamrežena okna.

V hladni luči tega bližajočega se dne in s epa-njem popolnoma pokrepčan, je Martin jasno spo-znal nevarnost, v katero je tako slepo zabredel, ker se je vdal divje kričeči bolesti za materjo.

Izkaži se! Da, resnično!

»In če hudičev poln je svet in nas groze požreti, neznan nam bo trpljenja sled ...«

Te aramate ni hotel storiti Bogu, reforma-torju in domovini da evangelijski kristjan ne vidi več v temi ujetništva luči evangelija, da se v smrtnem strahu ne zanaša več na svojega Zveličarja in za svoj del sramoti veselo božje delo reformator-jevo.

Odločno skoči Martin na noge, pograbi nem-sko sveto pismo in bere v Dejanju apostolav ujet-ništvu sv. Pavla.

Tako ga najde oče Juan, ko obišče zjutraj dečka.

»Bog s teboj, Martin Eichler,« pravi duhovnik. »Tvojega očeta prijatelj sem in te prihajam prosit: ne delaj me za njegovega sovražnika!«

Martin gleda vprašujoče očeta Juana, odloži lutrski evangelijski odgovori:

»Pozabili ste, gospod, da je ta moj oče menih. So ure, in te so blizu, ko bo sovraštvu do očeta moja dolžnost in moja slava.«

Teže, kot se je oče Juan bal, se je pričel ta razgovor.

»Deček,« pravi, »če te ne more ganit ispomín na očeta, se spomni nesrečne matere!« —

»Molčite o moji materi,« zavpije Martin z bo-lestno spačenim obrazom in seže po svojem srcu.

Oče Juan stopi k oknu in zre čez nizke stre-he nekaj majhnih hišic na trg sv. Petra, nad ka-terim je razpeto modro nebo in ga pozivlja samo senca belega oblaka, brez ljudi.

»Drugačija temelja ne more nihče postaviti, ka-kor je postavil, Jezus Kristus,« reče oče Juan po dolgem molčanju, ne da bi obrnil glavo k Mar-tinu. »Tudi tvoj wittenberški reformator temelji na njem.«

»Samo na njem,« vrže ostro Martin.

»Deček, saj se hočemo vendar vsi zveličati po Jezusu Kristusu in sveta cerkev je vendar od apo-stolskih časov vedno učila svoje otroke tega upa-nja; drugačija oznanila tudi Luther ni mogel prinesti svetu —«

Martin posluhne. Kaj govori ta duhovnik? Mu hoče li dokazati, da ni nobene razlike med lutr-ekim in katoliškim kristjanom?

»Ti veruješ v Boga Očeta, Boga Sina in Boga sv. Duha, ki izhaja od Očeta. Imej to vero pred očmi v vseh vprašanjih, ki ti jih bom moral zasta-viti, in premisli v srcu, da ni nihče drug kakor sveta cerkev, nad katero se srdis, učila človeški raj, naj nespremenjeno veruje v troednega Boga — Boga, v katerega upaš in ki ga ne bi poznal, če ne bi stala skala v spremenljivem morju časov.«

Martin se porogljivo smeji.

Zaloga za Ljubljano in okolič vljudno obvešča, da se od danes dalje toči

LAŠKO PIVO

nove gostilničarske pivovarne d. d. v Laškem v vseh večjih gostinskih obratih.
Telefonske številke zaloge: 36-20, 32-31, 23-08

Tudi izbirčni okus

Novi vzorci
nove barve
ugodne cene!

lahko zadovolji velika izbira naših novih vzorcev damskega in moškega blaga za zimo

R. MIKLAUC - „pri Škofu“

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica — Pred škofijo

Trgovina, kjer se kupuje z zaupanjem
Ustanovljeno leta 1869

Obrt

Peči na žaganje

vse velikosti, po nizki ceni
dobite pri Gustavu Pucu,
Ljubljana, Tržaška c. 9,
telefon 26-97. (I)

Najcenejše popravilo

napravi čez zimo na vašem kolesu meh. del. Stane Rakos, Zaloška c. 51, zraven šole. - Lakiranje, kromiranje, sramba. (r)

Hladilnike

avtomobilov strokovnjsko popravila hitro in pod garancijo Gustav Puc, Ljubljana, Tržaška c. 9, telefon 26-97. (I)

„Da, če bi aparat stal le 1000 Din, takrat bi ga pa tudi jaz kupil ...“

Takih želja smo dosedaj slišali mnogo. Nam so se zdele neizpolnjive. — In danes?

Tovarna »RADIONE« prinaša na trg nov aparat na električni tok z vdelanim zvočnikom, za normalne in dolge valove

le za Din
750:-

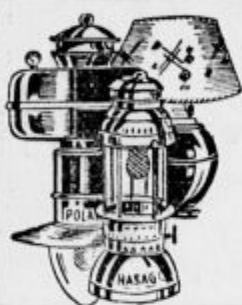
Aparat sprejema 20-30 postaj, deluje na vsak tok in vsako napetost ter rabi le 15 wattov, tako da stane poraba toka v Ljubljani le 10 par, na deželi pa le 7 par na uro! — Oglejte si ga pri nas!

RADIO dr. z o. z. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 7

V naši podružnici na Miklošičevi cesti

lahko plačate naročnino za »Slovenec«, »Domoljub« in »Bogoljub«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 pop. in od 2 do 6 pop.

Telefonska številka 30-30

NAJNOVEJŠI IZUM!
ORIGINALNE HASAG-PRESTO PETROLEUM PLINSKE SVETILKE
(svetovni patenti)

Za pogrevanje špirit ni več potreben!

Niti 3 minute ni treba čakati.

ORIGINALNE POLAR SVETILKE od 800-3000 sveč
Čez 100 modelov! Prospekte pošljemo gratis in franco! ORIGINALNE HASAG IN POLAR SVETILKE, ter originalni deli se lahko nabavijo samo pri nas

PETRO-LUX k. d., ZAGREB, Radišinska ulica 9 • • • Telefon 72-60

Iščejo se prekupevalci in zastopniki v vseh mestih.
VARUJTE SE MANJ VREDNIH PONARED!

POHIŠTVO!

E. ZELENKA

tovarna pohištva, tapetništvo in vse stanovanjske opreme
MARIBOR, Ulica 10. okt. 5

Ob prenovitvi trdke nam je danes mogoče po izredno nizkih cenah nuditi najnovejše modele spalnic, jedilnic, kaučev, madracev, preprog itd. Obrnite se zaupljivo na nas in preprčajte se sami o nizkih cenah in solidni izdelavi. Dobite pa tudi vse na obroke!

Božična darila

priporočila

Ivan Kravos, Maribor

Aleksandrova 13

Telefon 2307.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Cetrtek, 8. decembra: 8 Plošče — 8.15 Preno cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 9.45 Verski govor (g. dr. V. Fajdiga) — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Citraški trio »Vesna« — 10 Koncert komorne gl. (plošče) — 11.30 Slov. vok. kvintet — 12.30 Radijski orkester, Slovenska glasba — 13 Napovedi, poročila — 13.20 Koncert Slovenskega vokalnega kvinteta — 14 Otroška ura (nastop vodi g. dr. St. Venceljova) — 17 Kmet. ura: Kako bomo kletarili z letošnjimi vini (g. Pečovnik Konrad) — 17.30 Ura lahke glasbe: Kvartet mandolin — 18.15 Tolminska zgodba (po Ivo Sorliju), (člani Nar. gled. v Ljubli.) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Koncert orkestralnih suit (Rad. orkester) — 21.20 Solistični koncert g. Cenda Seidbauer (violončelo), g. prof. Lipovšek (spremljava) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Pesnice za krajši čas poje g. Mirko Jelačin, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek.

Petek, 9. decembra: 11 Soliska ura: December doma in v prirodi, dialog (vodi g. Miroslav Zor) — 12 Po naših trnkih in gredinah (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Ob letnici Bizeta (koncert Radijskega orkestra) — 14 Napovedi — 18 Zenska ura: Zenska življenjska bližina (Anica Leharjeva) — 18.30 Radijski zvoči (plošče) — 18.40 Francosčina (g. dr. S. Lehen) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 O izseljenih (g. Jože Premrov) — 20 Preno koncertnega večera zagrebške radijske postaje — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče

RADIO

UNIC - FORNETT

Strokovno in konkurenčno: vsa popravila vseh aparatov

Nove tipe najcenejših in najpopolnejših »SUPER« radio aparatov:

Pat. elektronski model te od 2500- Din naprej! Radiotehnik

ŠETINA FRANC
LJUBLJANA - Povšetova 46

Drugi programi:

Cetrtek, 8. decembra: Belgrad: 20 Solist in klavir, 20.40 Čajkovskega 1V. simfonija, 21.30 Narodne pesmi, 22.20 Plošče — Zagreb: 20 Zbor, 20.30 Komorni koncert, 22.20 Plesna glasba — Sofija: 19 Beethovnova skladbe, 19.30 Orkester in solisti, 20 Sonata — Varšava: 19.30 Plošče, 21 Pisan koncert — Dunaj: 20.10 Pisan večer — Berlin: 20.10 Plesna in zabavna glasba — Bratislava: 20.10 Reziškovske skladbe — Lipsko: 20.10 Komorni koncert — Monakovo: 20.10 Opera.

Petek, 9. decembra: Belgrad: 20 Zagreb, 20.30 Koncert: Maksim Cragović, 21.30 Vokalni koncert, 22.20 Plošče — Zagreb: 20 Madrigalisti, 21.30 Lahka glasba, 22.20 Plesna glasba — Sofija: 19 Verdijeva opera »Traviata« — Varšava: 19.30 Pisan koncert, 21 Orkester in zbor — Dunaj: 20.10 Veliki koncert, 22.20 Zabavna in plesna glasba — Bratislava: 20.10 Virtuozna glasba — Lipsko: 20.10 Zbrane melodije — Köln: 18.30 Nemške narodne iz Jugoslavije, 20.10 Poljudna glasba — Frankfurt: 21.15 Verdijeva opera »Don Carlos« — Stuttgart: 20.15 Opera — Boris Godunov — Strasbourg: 20.15 Opera.

Sobota, 10. decembra: Belgrad: 20 Dueti in narodne, 20.45 Orkestralni koncert, 22.20 Kavarniška godba — Zagreb: 20 Simfonični koncert, 22.30 Plesna glasba — Sofija: 19 Mandoline, 19.30 Beethovnova skladbe, 20 Vokalni koncert — Varšava: 20 Koračnice, valčki, polke, 21 Simfonični koncert — Dunaj: 20 Igra, 21 Zabavni koncert, 22.30 Orkestralni koncert — Königsberg: 20.10 Kabaret — Hamburg: 20.10 Vojaški večer

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali ob bridki izgubi naše ljubljene sestre, tete, svakinje in neveste, gospodične

Antonije Clemenž

uradnice direkcije državnih železnic

se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem krasnega cvetja in vencev, ter vsem, ki ste drago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1938.

Žalujejoči ostali

Zahvala. Za vsa izkazana sočutja, katere ste nam ob težki ločitvi od skrbnega očeta, starega očeta, soproga, brata, strica itd.

Jožefa Ribizla

izkazali, še z vsem posebno zahvalo pa preč. g. župniku Lasbacherju, gasilskim četam Celje, Gaberje, Škofja vas, Dobrna, Vitanje, Nova cerkev, še posebej četi Vojnik za vso skrb in gospodu Sinigoju za poslovilne besede ter godbi gasilske čete Škofja vas in vsem ostalim številnim udeležencem pogreba. Hvala vam vsem!

Vojnik, Trbovlje, Hrastnik, Ptuj, Koprivnica, Šmartno ob Paki, Belgrad, dne 5. decembra 1938.

Žalujejoči ostali.

K večni molitvi je danes ob 1¼ zjutraj bil poklican k svojemu Bogu naš blagi preljubljeni zlati papa oziroma stari papa, brat, tast, stric itd., gospod

Sebastijan Trampuš
davčni upokojenec

Mirno je v Gospodu zaspal v 86. letu, previden večkrat s svetimi zakramenti. Pogreb prebлага pokojnika bo v petek, dne 9. decembra 1938 ob 2 popoldne iz mestne hiše na Poljanah št. 15 na pokopališče k Sv. Križu.

Vsem prijateljem in znancem ga priporočamo v pobožno molitev.

Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Ljubljana, Salve, Praga, dne 7. decembra 1938.

Lucija, Amalija, Vali, hčere; družine inž. Alojzij Štrancar, višji svetnik banske uprave; dr. Davide Cosi, zdravnik; inž. Joško Lorenc, tovarnar — vnuki in vnučkinje ter ostalo sorodstvo.

GLOBOKO ŽALOSTNI NAZNANJAMO PREŽALOSTNO VEST, DA JE NAŠ PREBLAGI IN NAD VSE LJUBLJENI SOPROG IN OCE, BRAT, STRIC, SVAK IN TAST, GOSPOD

JANKO TRAUN
BIVŠI TRGOVEC ITD.

V TOREK, 6. DECEMBRA, V 70. LETU STAROSTI, BOGUVDANO UMRL. POGREB PREDRAGEGA POKOJNIKA BO V ČETRTEK, DNE 8. DECEMBRA OB 2 POPOLDNE IZ HIŠE ŽALOSTI, BLEIWEISOVA CESTA 20, NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU.

PROSIMO TIHEGA SOŽALJA.

V LJUBLJANI, DNE 6. DECEMBRA 1938.

ANICA, ROJENA GROFICA LICHTENBERG, SOPROGA
JANKO IN VANDA, OTROKA IN OSTALO SORODSTVO